

**A szociális igazgatás és az Európai Unió,
avagy rendszerszintű ágazati reform
a TÁMOP 5.4.1. és TÁMOP 5.4.2. kiemelt projektek
tükrében...**

Készítette: Halasi Anita

2015

Tartalomjegyzék

1. Bevezető gondolatok	1
2. Hipotézisállítás, a hipotézisek ismertetése	3
3. Keretek, kitekintések	4
3.1. Rövid, nemzetközi – szociális - kitekintés	4
3.2. Rövid, EU-s –általános– kitekintés	5
3.3. Az EU és Magyarország - harmonizáció, (nyitott) koordináció és mindezek megítélése	6
4. Az EU szociális célú támogatási struktúrája	10
5. A hazai szabályozás.....	13
5.1. A szociális biztonság szabályozása (alapjog vagy feladatellátás?)	13
5.2. Szociális (szak)igazgatás .... avagy a hazai rendszer bemutatása	14
6. Egységesítési törekvések, reformok	18
6.1. A szociális terület legjelentősebb egységesítési törekvései az elmúlt 10 évből - szakirodalmi kitekintés alapján	21
7. Rendszerfejlesztés, ágazati reform a TÁMOP projektek tükrében.	25
8. A TÁMOP 5.4.1 és TÁMOP 5.4.2. kiemelt projektek vizsgálata	30
8.1. Az elemzés	30
8.1.2. A TÁMOP 5.4.1. projekt – második fázisának - szakmai pillérei dokumentációelemzése	35
8.1.3. A TÁMOP 5.4.2. projekt első fázisa alprogramjai során előállított termékek vizsgálata ...	38
8.1.4. A TÁMOP 5.4.2. projekt – második fázisának – alprogram dokumentáció- és online tartalomelemzése	42
9. Hipotézisek érvényességének vizsgálata	47
10. Végző gondolatok, összefoglalás.....	50
1. számú melléklet.....	52
2. számú melléklet.....	56
Irodalomjegyzék.....	88

1. Bevezető gondolatok

Témaválasztásom¹ indokolásának megfogalmazásán elgondolkodva egyrészt arra jutottam, amit legjobban az a mondás fogalmaz meg, hogy a téma az utcán hever. Majd minden nagyobb kereszteződésben, forgalmasabb csomópontnál, az Európai Unió (továbbiakban: EU) támogatásával megvalósuló projektekhez kapcsolódó óriásplakátokkal, tájékoztatási táblákkal szembesülhetünk, amelyeken az egy – egy projekthez illő fotón, grafikán, látványterven - és több kötelező tartalmi elemen - túl a támogatási összeg is szerepel. Az összeg láttán az ember megdöbbenhet, s joggal – vagy jogtalanul – merülhetnek fel a kérdések, hogy mire megy el/mire elegendő ez a hatalmas összeg, mi valósul(t) meg az adott összegből, s mi is lehet a bizonyos óriásplakát, tájékoztatási tábla mögött?

Magyarország több mint 10 éve, 2004. május 1. napján lett az EU tagja, amivel egyidejűleg jogosulttá vált arra, hogy az EU közös politikájában megjelenő fejlesztési alapokból mind a gazdasági-, mind a társadalmi felzárkózáshoz, mind pedig a kohézió erősítéséhez uniós támogatásokat vehessen igénybe. A támogatások odaítélésekor a NUTS régiókat – és ebben az esetben a NUTS 2² régió van a hangsúly – rangsorolják, célrendszerbe helyezik, ami meghatározza a célkitűzést, azaz azt, hogy az adott régió mely pénzügyi eszközből származó támogatásra jogosult. A kohézióra vonatkozó közösségi iránymutatásoknak megfelelő nemzeti fejlesztési terv (továbbiakban: NFT) – avagy ahogyan 2007-től nevezik, nemzeti stratégiai referenciakeret (továbbiakban: NSRK) – készítése kötelező, ami valójában egy hosszú, 7 éves időtartamra szóló fejlesztési koncepciót jelent. Az Európai Bizottsághoz (továbbiakban: EB) jóváhagyásra benyújtandó programterv operatív programokból és akciótervekből áll.

Magyarországon a 2007 és 2013 közötti programozási időszak során a legtöbb fejlesztést a Környezet és Energia Operatív Program (KEOP), Közlekedési Operatív Program (KÖZOP), valamint – a tanulmány szempontjából releváns - Társadalmi Megújulás Operatív Program (továbbiakban: TÁMOP) forrásai révén lehetett megvalósítani.³

Már a fentiekre tekintettel is, azt mindenképpen le lehet és le is kell szögezni, hogy az uniós csatlakozás egyik tényszerű előnye Magyarország számára az, hogy megnyíltak az uniós fejlesztési források.

A témaválasztás időszerűségét másrészt pedig az adta/adja, hogy egy már lezárt (inkább csak elmúlt)⁴ időszokról – azaz a 2007-2013 közötti EU-s költségvetési ciklusról – lesz lehetőség

---

¹ Készült a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Kar Közszervezési és Szakigazgatási Intézet Szakigazgatási és Önkormányzati Igazgatási Tanszékén (igazgatásszervező szak), a szakdolgozat konzulense: Kristó Katalin.

² <http://www.nih.gov.hu/strategiaalkotas/regionalis-kutatas/magyarorszagi-regiok-120825> (letöltés: 2015. január 2.)

³ A http://emir.palyazat.gov.hu/nd/kozvel/?link=umft_1_1 honlapon a támogatási összegekkel kapcsolatosan, folyamatosan frissülő statisztika érhető el, többféle bontásban (pl. megítélt támogatás, hatályos támogatási szerződések összege, kifizetett támogatás összege). A támogatási összeg kapcsán további érdekesség, hogy az EU euróban dönt, ami Magyarországon forintban kerül felhasználásra, így az EUR/HUF árfolyam változása hatással van a felhasználható támogatás nagyságára. (letöltés: 2015. január 2.)

⁴ Azt mindenképpen meg kell említeni, hogy a 2007-2013 közötti támogatásokkal 2015 végéig el kell számolnia az EU felé a Kormánynak. Ez azt jelenti a gyakorlatban, hogy ahhoz, hogy a hazai apparátus pénzügyileg le tudja zárni a programozási időszakot, az egyes projekteket is le kell zárni idén őszig. További érdekesség, hogy még 2015 januárjában is jelentek meg felsőoktatási TÁMOP pályázatok, vagyis még csak el sem múlt teljesen. Érdemes továbbá azt is megjegyezni, hogy mivel nincs lezárva ez az időszak, és így utólagos, ex post értékelések

beszámolni. A 2007-2013 periódus során megvalósítandó/megvalósított kiemelt projektek nyomán követésével részben lehetőség nyílik arra, hogy a szociális igazgatásra vonatkozó EU-s elvárások és azok magyarországi teljesülése áttekintésre kerülhessen. A gazdaság fejlesztésén túl, a szakpolitikai reformok támogatása és véghezvitele már önmagában, a lisszaboni célok elérése végett is érdekes lehet. Maguk az operatív programok a társadalmi innováció támogatásával - elvileg - pont a rendszerszintű reformok megvalósulásához járulnak hozzá. Tanulmányomban a szociális ágazatot érintő reformok operatív programokon keresztül történő megvalósítását fogom elemezni.

A téma – szakirodalomra, projektdokumentumokra, online tartalmakra épülő - feldolgozásának gyakorlati hasznosságát továbbá a (szociális)igazgatási folyamatban érintettek - pl.: a szociális és gyermekvédelmi területen dolgozó szakembereknek, az ezen intézményeket engedélyező, ellenőrző hatóságok munkatársainak, a szociális ellátások felett diszponálóknak és közvetve maguknak az igénybevevőknek a – magas száma/aránya is alátámasztja.

Tanulmányomban betekintést adok a szociális ágazat nemzetközi, EU-s, hazai szabályozásába, különös figyelemmel a harmonizációs, koordinációs törekvésekre, azok időbeli változására, amit követően - a tanulmány szempontjából fontos - az EU-s támogatási struktúra rövid, vázlatos bemutatására térek át. Mindezek után, az eddigi hazai egységesítési törekvések, reformok viszonylatában, szakirodalomra alapozott kitérőt teszek, továbbá bemutatom a szociális terület aktuális rendszerét is. Tanulmányom központi részét a TÁMOP projektek révén megvalósított/megvalósítandó rendszerfejlesztés, ágazati reform jelenti. A célkitűzéseknek a mindennapokban történő hasznosulására tekintettel és összefüggésben a felállított hipotézisekkel kerülnek elemzésre a projektben vállalt célok, ami révén a hipotézisek érvényessége lesz eldönthető. Tanulmányomat egy annak összegzését jelentő fázissal zárom, amelyben szükség szerint javaslataimat is megfogalmazom.

Tanulmányom szempontjából tisztázandó az is, hogy mi nem tartozik annak kereti közé. Így nem része a szociális biztonság/szociális jogok kialakulása és történetiségük, nem része a szociális igazgatás 2007 előtti állapotának bemutatása, továbbá nem fogok foglalkozni a nyugdíjpolitikával, a családpolitikával, a foglalkoztatáspolitikával, az oktatáspolitikával és az egészségpolitika témájával sem, tekintettel egyrészt a terjedelmi korlátokra, másrészt pedig arra, hogy az itt felsoroltakat önmagukban is egy-egy különálló tanulmány keretében lehetne/kellene vizsgálni, elemezni.

A tanulmány célja tehát, hogy egy átfogó képet adjak a 2007-2013-as programozási időszakban, EU-s támogatásból megvalósult, a szociális (szak)igazgatáson belüli rendszerszintű, ágazati fejlesztésekről, azok eredményeiről.

---

sem készülhettek, így a jelen tanulmány is csak a jelen pillanatban elérhető információkat tudja vizsgálni, és azokkal kapcsolatban képes megállapításokat tenni, következtetéseket levonni.

2. Hipotézisállítás, a hipotézisek ismertetése

1. Hiányoznak a rendszerszintű (ágazati) fejlesztéseket, a struktúraváltást, a jogszabályváltozásokat megalapozó kutatások, továbbá hiányosak a szociális szolgáltatások/ellátások szükségletorientált tervezéséhez szükséges feltételek, **nincsenek megfelelő, a (szükségletorientált) tervezést megalapozó szisztematikus kutatások**, adatgyűjtések, felmérések, tekintettel - többek között arra-, hogy **az információs technológia adta lehetőségek még kihasználatlanok** az szociális (szak)igazgatásban, ami így a további informatikai fejlesztések szükségességét is alátámasztja.
2. Az EU-s projektek bár hozzájárul(hatná)nak a szakmafejlesztéshez, a projektek során elért **eredmények azonban – tekintettel az ágazati koncepciók pár éven belüli irányváltására, avagy a koncepciótlanságra - nem (vagy nem megfelelően) épülnek be a szakmapolitikába**, így a projektek kvázi önmagukba záródóak.
3. A (rendszer)fejlesztések jelentős mértékben érintik a szociális (szak)igazgatás jogi környezetét, az annak módosítására irányuló igényt. A jogi előírás biztosítása/módosítása azonban önmagában nem elegendő garancia arra vonatkozóan, hogy a jogkövetés is megvalósuljon, azaz **hiába áll rendelkezésre a jogi háttér** (pl. kötelező az adatbázis naprakészségének biztosítása), **ha az előírásokat maguk a címzettek/érintettek nem teljesítik.**
4. Az uniós források felhasználásával és ellenőrzésével kapcsolatosan szigorú szabályoknak kell megfelelni. Érvényesülnie kell az átláthatóságnak és az elszámoltathatóságnak is, azonban ezek mindössze a költséghatékonyság elvének érvényesüléséhez képesek hozzájárulni, így nem szavatolhatják azt, hogy a források felhasználása (szakmailag is) hatékonyan érvényesüljön. **Az uniós forrásból finanszírozott/létrehozott informatikai fejlesztések kapcsán vállalt célok** (pl. tartalomgondozás, tartalomfejlesztés) **nem valósulnak meg maradéktalanul, így a fejlesztések is csak korlátozottan használhatóak.**

3. Keretek, kitekintések

A tanulmány központi témakörének kifejtését megelőzően elengedhetetlennek tartom néhány fogalom tisztázását. Az alábbi, bemutatásra kerülő fogalmak kapcsán többféle meghatározás is létezik, ami egyben azt is jelent(het)i, hogy nincs egy általánosan elfogadott definíciója az adott fogalomnak. A lenti fogalom meghatározások számomra - e tanulmány szerzője számára - a legelfogadhatóbb verziót jelentik, így az elemzés során is az itt ismertetésre kerülő definiálás fényében válnak relevánssá.

Fogalom meghatározások:

- szociális jog: *„a társadalombiztosítási jellegű (ideértve a munkanélkülieknek járó ellátásokat is), továbbá a járulékfizetéstől függetlenül létrejövő, jóléti ellátásokra való jogosultságokat keletkeztető jogviszonyok összességének (a szociális törvény hatálya alá tartozó ellátások, a családi támogatások, a gyermekvédelmi törvényben biztosított ellátások) tekintjük”⁵.*
- szociális biztonság: akkor beszélünk róla, ha az állam különböző ellátásokkal biztosítja a tisztességes, emberhez méltó megélhetés feltételeit azok számára is, akik ezeket, a feltételeket részben vagy egészben nem képesek saját erejükből megteremteni.⁶
- szociális védelem: *„a közösségi vagy magánszervezetek mindazon beavatkozása, melyek célja, hogy könnyítsen a különféle kockázatok vagy szükségletek miatt a háztartásokra és egyénekre nehezedő terheken, feltéve, hogy viszonytalan és nem egyéni keretek között nyújtják”⁷*
- szociálpolitika: *„történelmileg kialakult intézményrendszer, amely kielégít bizonyos a piaci vagy piaci jellegű kapcsolatok révén nem megfelelően kielégíthető szükségleteket. Túlnyomó részt az állami elosztás és újraelosztás eszközeivel működik, relatíve önálló, elkülönült rendszerként, illetve intézményrendszerek együtteseként.”⁸*

A szociális jogok nemzetközi védelmét számos szervezet igyekszik előmozdítani, így a tanulmány következő részében az ezen szervezetek – nemzetközi - együttműködési szintjeire figyelemmel mutatom be a szociális jogok érvényesülésére irányuló igyekezetet, az ezen jogok alátámasztására szolgáló legfontosabb dokumentumokon keresztül.

3.1. Rövid, nemzetközi – szociális - kitekintés

A nemzetközi (köz)jog egyik alapelve – és egyben kógens szabálya - az emberi jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása. A nemzetközi jog az alapvető emberi jogok⁹ között deklarálja a szociális biztonsághoz való jogot, amit a dokumentumokhoz - Egyesült Nemzetek Szervezetének Alapokmánya, Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Egyezségokmánya - csatlakozó országok számára kötelezővé is tesz. A dokumentumok az emberi méltósághoz való jog érvényesülése érdekében

⁵http://jak.ppke.hu/uploads/articles/186601/file/SZOCSI%20C3%81LIS_JOG-1.pdf (letöltés: 2014. október 15.) (8. oldal)

⁶Takács Albert: A szociális biztonsági rendszerek koordinációja In: Az Európai Unió szociális dimenziója AduPrint, Budapest, 2000. (85. oldal)

⁷http://www.ksh.hu/statszemle_archive/2007/2007_02/2007_02_101.pdf (letöltés: 2014. október 14.) (2. oldal)

⁸<http://www.wesley.hu/sites/default/files/fajlok/Zombori%20Gyula%20A%20szoci%C3%A1lpolitika%20al%20apfogalmi.pdf> (letöltés: 2014. október 15.)

⁹ Juhász Gábor: A szociális biztonsághoz való jog alkotmányos újraszabályozása elé (Esély, 1995/3) http://www.esely.org/kiadvanyok/1995_3/aszocialibiztonsaghoz.pdf (letöltés: 2014. november 1.) (6. oldal)

hangsúlyozzák például a szociális védelem megvalósulását, a szükséges szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a szociális jog érvényesülését. Az Egyesült Nemzetek Szervezete (továbbiakban: ENSZ) 1948-as, az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatához az államok majdhogynem azonnal csatlakoztak, azonban a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Egyezségokmányához (1966) való csatlakozással már sokkal óvatosabban bántak.

A nemzetközi szabályozásban a fentiekén túl, az is megjelenik, hogy az alapvető emberi jogokhoz képest a gazdasági, kulturális és szociális jogok a képzeletbeli hierarchia alacsonyabb fokán helyezkednek el.¹⁰ A képzeletbeli hierarchia létének, továbbá azon belül a szociális jog státusának könnyebb megértését (és elfogadását) segíti elő a következő alfejezet, amelyben a szociális (szak)igazgatás, szociálpolitika EU-n belüli helyzetének részletesebb ismertetésére kerül sor.

3. 2. Rövid, EU-s –általános– kitekintés

Ahhoz, hogy a szociálpolitikát - azaz a szociálpolitika gyakorlati megvalósításának a megszervezését, a szociális (szak)igazgatást - könnyebben el lehessen helyezni az uniós politikák között, érdemes röviden áttekinteni a közösségi jog hierarchiáját.

A jogi hierarchia legmagasabb fokán az EU elsődleges joga áll, amely a nemzetközi jog szabályai alapján, a tagállamok által megkötött szerződéseket foglalja magában. E szerződéseket valamennyi tagállamnak ratifikálnia kell a saját alkotmányos rendelkezéseinek megfelelően. Az EU elsődleges jogforrását az alábbi dokumentumok alkotják:

- alapító szerződések;
- módosító szerződések;
- csatlakozási szerződések;
- az íratlan elsődleges közösségi jog.¹¹

Ezek közül leginkább az íratlan elsődleges közösségi jog érdemel magyarázatot. Ebbe a körbe tartoznak az általános jogelvek, a speciális jogelvek és a szokásjog, amelyek nem kötődnek szakpolitikákhoz, így szociálpolitikai szempontból nincs megkülönböztetett jelentősége a többi területhez képest. Az általános jogelvek, valamint a speciális jogelvek körét az Európai Bíróság alakította ki. Az előbbi célja a közösségi jog értelmezése és a joghézagok kitöltése, míg az utóbbi az EU és a tagállamok közötti viszonyra, elsősorban a jogi aktusokra vonatkozik (pl.: közösségi jog elsőbbségének elve, közvetlen alkalmazhatóság elve). A szokásjog a gyakorlatban csak ritkán fordul elő, és általában a közösségi intézmények működését érinti.¹²

A másodlagos közösségi jog az EU szervei - mint például az EB vagy az Európai Parlament (továbbiakban: EP) - által alkotott joganyagokat, illetve azon belül is a nevesített, illetve a nem nevesített jogforrásokat foglalja magában, az alábbiak szerint, jogi erejüknek megfelelően, csökkenő sorrendben:¹³

Rendelet	Címzettek: a Közösségintézményei, minden tagállam és a Közösséghez tartozó minden személy. Közvetlenül hatályos, teljes egészében kötelező, általános hatályú.
----------	---

¹⁰ Juhász Gábor: A szociális biztonsághoz való jog alkotmányos újrashabályozása elé (Esély, 1995/3) http://www.esely.org/kiadvanyok/1995_3/aszocialibiztonsaghoz.pdf (letöltés: 2014. november 1.) (7. oldal)

¹¹ Az Európai Unió joga (Szerk.: Mohay Ágoston és Szalayné Sándor Erzsébet) Dialóg Campus, Budapest, 2009. (98. oldal)

¹² Az Európai Unió joga (Szerk.: Mohay Ágoston és Szalayné Sándor Erzsébet) Dialóg Campus, Budapest, 2009. (100. oldal)

¹³ A másodlagos közösségi jogforrások összefoglalása az EK-Szerződés 249. cikke, valamint Az Európai Unió joga; (Szerk.: Mohay Ágoston és Szalayné Sándor Erzsébet) Dialóg Campus, Budapest, 2009. (101. oldal)

	Közvetlenül alkalmazandó, nem igényel tagállami hatályba léptető aktust, kivéve részletszabályok esetén.
Irányelv	Címzettek: minden tagállam, vagy a tagállamok meghatározott köre. Közvetlen hatállyal rendelkezhet, és csak a megjelölt cél tekintetében kötelező.
Határozat	Címzettek: meghatározott tagállamok vagy meghatározott természetes vagy jogi személyek. Teljes egészében kötelezi a címzetteket. Vonatkozhat egyes konkrét ügyekre, de egyéb közösségi jogszabályok végrehajtása érdekében is kibocsátható.
Ajánlás	Címzettek: minden tagállam, vagy a tagállamok meghatározott köre. Nem rendelkezik jogi kötőerővel, inkább cselekvési és magatartási elvárást fogalmaz meg.
Vélemény	Címzettek: a Közösség valamely szerve, meghatározott tagállam, vagy meghatározatlan címzetti kör. Nem rendelkezik jogi kötőerővel, a közösségi szerv felkérés alapján foglal állást, álláspontot fogalmaz meg.

A közösségi jog hierarchikus ismertetésén túl, szükségesnek tartom, hogy az elsődleges és a másodlagos közösségi jogforrások mentén haladva, a közösség alapításától kezdve, időrendben mutassam be a szociális terület szabályozásával kapcsolatos törekvéseket. Ennek megfelelően, a soron következő alfejezetben a közösség szociális kérdések kezelése kapcsán megmutatkozó harmonizációs, koordinációs eszméinek bemutatásával folytatom tanulmányom.

3. 3. Az EU és Magyarország - harmonizáció, (nyitott) koordináció és mindezek megítélése

Az EU (és előd szervezetei) alapvetően és nyíltan a gazdasági együttműködés céljával jöttek létre, ezt tükrözte az 1957-ben aláírt Római Szerződés is, amelynek alapja a közös piac, a gazdasági integráció, a szabad mozgás volt, a szociális terület szabályozása csupán ennek alárendelten jelen(het) meg. A Római Szerződéssel létrehozott Európai Gazdasági Közösségben a szociálpolitika terén is felmerült az integráció mélységének a kérdése. A szociális kérdések a gazdasági együttműködéshez szorosan kapcsolódó munkaerő-piaci ügyek mentén kerültek megfogalmazásra (mint pl.: szabad munkaerő-áramlás) - azaz az EU szociálpolitikai hatáskörei meglehetősen szűkkörűen lettek meghatározva, az alábbiak szerint:

- a munkavállalók szabad mozgásának biztosításával összefüggő kérdésekre (48–51. cikk),
- a Szociális Alap felállítására és működésére (123. cikk), valamint
- a bérezés nemek szerinti egyenlőségének elvére korlátozódtak (119. cikk).

1953 és 1961 között zajlott az Európai Szociális Karta (továbbiakban: Karta) kimunkálása, amely már az alapvető gazdasági és szociális jogokkal is foglalkozott. A szociális biztonsági rendszerek koordinációjáról szóló első rendelkezés még 1959-ben megszületett, a Szociális Alap pedig 1962-től kezdte meg működését. A Karta cikkeit – amelyek kemény magba és nem kemény magba tartozó cikkekre bonthatóak - az államok ratifikálják, s így a vállalt kötelezettségeik tekintetében ország-jelentéseket tesznek, amely jelentéseket egy független szakértőkből álló bizottság jogi, szociális, gazdasági és politikai szempontból összeveti és következtetéseket fogalmaz meg azokkal kapcsolatosan (probléma esetén feddés, figyelmeztetés vagy ajánlás formájában).

Az 1970-es évekre, azaz az első Szociális Akcióprogram idejére tehető a szociális jogharmonizáció (pl. egészséges, biztonságos munkafeltételek megteremtése, munkavállalói jogvédelem, nemek közötti egyenlő bánásmód), amely a foglalkoztatáspolitikával együtt, annak alárendelten kezelt szociálpolitikát jelentett. Az EU többször megpróbált egy átfogó és közös szociálpolitikát kialakítani, aminek részeként már az 1970-es években kidolgozta az Eurostat a szociális védelem integrált európai statisztikai rendszerét (European System of integrated Social PROtection Statistics - ESSPROS), amely rendszer által - nemzetközi szinten – válik/válhat (?) összehasonlíthatóvá a szociális védelemmel kapcsolatos bevételek és kiadások alakulása.

Az 1980-as éveket, - a szociális párbeszéd - időszakának lehetett tekinteni, amikor is az elsődleges cél maga a párbeszéd, azaz a konzultáció volt, ahol az ágazaton belüli kontrollgyakorlás módjának, a szakpolitika formálásának és az együttes végrehajtásának meghatározása volt a fő cél. Az Egységes Európai Okmányban (1987) már – bár csak a munkahelyi egészség és munkahelyi biztonság területén – megjelentek harmonizációs törekvések. Mindezeket követően, a közösségi szintű szociálpolitikai fejlesztések középpontjában a gazdasági versenyképesség, a társadalmi kohézió biztosítása (Zöld Könyv, 1993) állt. A Maastrichti Szerződés mellékletét képező Szociálpolitikai Jegyzőkönyvhöz, valamint szintén az e szerződés részét képező – a tagállamok közötti szociálpolitikáról szóló - Szociálpolitikai Megállapodáshoz (1993) és a Kartához nem minden tagállam csatlakozott, így ezen időszokról, mint a szociális jog kettősségének időszakáról beszél a szakirodalom is. Majd az antidiszkriminációs jogalkotás szükségességét, a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelmet hangsúlyozta az 1994-es Fehér Könyv, mintegy szociálpolitikai cselekvési programként.

Az Amszterdami Szerződés (1997) szociálpolitikai rendelkezése deklarálta a magas szintű foglalkoztatottság és a szociális védelem előmozdításának követelményét, mivel e két szakpolitika összefüggéseit vette figyelembe. Az ezredforduló előtt nem sokkal a foglalkoztatáspolitikai koordináció (a foglalkoztatottakra és a munkanélküliekre is kiterjedően) látott napvilágot, amelynek megvalósítására irányuló intézkedések is csak korlátozott formában – a szabad mozgás biztosításával összefüggésben – lettek alkalmasak a tagállami szociálpolitika nyílt koordinációjára (pl.: foglalkoztatáspolitikai, nyugdíjrendszer).

Az Európai Tanács (továbbiakban: ET) berlini ülésén a Strukturális Alapok (továbbiakban: SA) reformját, a kölni csúcson (1999) pedig a Foglalkoztatási Paktumot fogadták el.

A 2000-es Lisszaboni Csúcs elvárásaként fogalmazódott meg a közösségi szociálpolitika jövőbeli irányának meghatározása. Ezzel kapcsolatosan Krémer Balázs úgy fogalmazott, hogy a „2000. évi lisszaboni csúcstalálkozón fogalmazódott meg a „Social Policy Agenda”, ami az ENSZ és az OECD dokumentumok tartalmi prioritását ülteti át az EU tagországok számára releváns nyelvi és politikai kontextusba. Lisszabon és közvetlen következményei így legfeljebb a nyelvhasználatban hoztak újdonságokat: olyan „kulcsszavak” kerültek be a szótárakba,

mint a „szociális minőség” („social quality”) és a szociális kohézió, a társadalmi kirekesztés („social exclusion”), ami ellen küzdeni kell, illetve a magyarra lefordíthatatlan „inclusion” (befogadás?, összetartás?), mint pozitív cél. Lisszabon nagy lépésének mégis egy már korábban is felvett, kissé tisztázatlan fogalom középpontba állítása bizonyult. Ez a fogalom a „koordináció nyílt metódusa”, (...) Hangsúlyosan napirendre tűzte a szociális problémát – de minden érdemi döntést meghagyott a tagországok szuverenitásba tartozó kérdéseként.”¹⁴

Azonban a „szociálpolitika uniós „megfelelője” olyannyira különbözik a nemzeti szintű szociálpolitikától, hogy ezt még az elnevezésében is törekedtek kifejezni”¹⁵, így született meg az EU szociális dimenzió, majd az Európai Szociális Modell kifejezés. „Az Európai Szociális Modell lényege a magas termelékenységű és arányú foglalkoztatás, a magas elvonási és adókulcsok, az ennek révén finanszírozott magas szintű szociális biztonság.”¹⁶ A szociális biztonság, a szociális védelemnek a biztosításáról, megőrzéséről és fejlesztéséről van ez esetben szó, amit maga az európai szociális modell képvisel.

A Nizzai Csúcsot (2000 decembere) az Európai Szociálpolitikai Menetrend koronázta meg, a Stockholmi értekezlet (2001 júniusa) után pedig egyértelművé vált, hogy a nyílt koordináció eredményességét példaértékűnek és követendőnek tartják. Avagy ahogyan azt Sziklai István megfogalmazta: „A nyílt módszerek az a lényege, hogy a tagországok – minimális brüsszeli szerkesztési elveket követve – maguk határozzák meg a szociális kérdés tematikáját, a kezelésmódját és a megteendő intézkedéseket. (...) a szociális körülményeket és az elért eredményeket az EU által megadott, számszerűsített indikátorokkal és mutatószámokkal, statisztikai adatokkal is alá kell támasztani.”¹⁷ Sziklai mellett Krémer is foglalkozott ezzel a témával, aki szerint „a Bizottság azóta is odaadó híve a nyílt koordináció módszerének. Elragadtatásuk legfontosabb oka az, hogy a „dolog működik”. A tervek elkészültek, az útmutató instrukcióit, a monitorozás alapjául szolgáló indikátorok használatát a tagországok többsége elfogadta, és az EU statisztikai hivatala (Eurostat) beépítette saját adatrendszerébe. (...) Az Unió társadalompolitikai virágnyelvének egyetlen abszolút pozitívista kifejtése létezik, ez a statisztikai indikátorok kultusza. Az EU beszédmódja a konkrét teendőket legpontosabban a statisztikusoknak, adatgyűjtőknek és feldolgozóknak írja elő azzal, hogy felsorolja azoknak az indikátoroknak, jelzőszámoknak a hosszú listáját, amelyek alakulásáról rendszeres jelentést kér, hogy összevethesse azokat.”¹⁸

Az Eurostat felé - az ESSPROS vonatkozásában - tagországi adatszolgáltatási kötelelem van, amely annyit takar, hogy éves rendszerességgel, aktualizálva - Magyarország esetében 2003 óta – kell a szociális ellátások alakulásáról, színvonaláról adatokat szolgáltatni. Az adatszolgáltatás kapcsán további megerősítésül szolgál, hogy már Lisszabonban elhatározták

---

¹⁴ Krémer Balázs Uniós politikák és Nemzeti Akciótervek a szegénység és a társadalmi kirekesztettség elleni küzdelemre (4. oldal)

¹⁵ Gyulavári Tamás - Krémer Balázs Európai Szociális Modell? http://www.esely.org/kiadvanyok/2004_3/GYULAV.pdf (letöltés: 2014. október 25.) (3. oldal)

¹⁶ Gyulavári Tamás - Krémer Balázs Európai Szociális Modell? http://www.esely.org/kiadvanyok/2004_3/GYULAV.pdf (letöltés: 2014. október 25.) (13. oldal)

¹⁷ Sziklai István – „Az üveghegyen túl...” Az EU szociálpolitikai együttműködése és a hazai szociálpolitikai gyakorlat „Az indikátorok tartalma nem képes visszaadni a célkitűzésben leírtakat. Túlnyomórészt a jövedelemegyenlőtlenség mérését tartalmazzák, valamint a munkanélküliségre kérdeznek rá, említik az iskolai kudarcokat, illetve az egészség állapotára is rámutatnak. A jogokhoz, támogatásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzáférésről nem szólnak, továbbá egyéb olyan fontos dimenziói is kimaradnak a felsorolásnak, mint a területi különbségek megjelenítése, vagy a nemzetiségi / etnikai hovatartozás.” - <http://www.ncsszi.hu/kiadvanyok/kapocs-letoltheto--lapszamai/kapocs-2005/107/news> (letöltés: 2014. december 1.) (13. oldal)

¹⁸ Krémer Balázs Uniós politikák és Nemzeti Akciótervek a szegénység és a társadalmi kirekesztettség elleni küzdelemre (21. oldal)

a koordinációs elvek kidolgozását, azaz „kvantifikálják és monitorozzák a policy célokat. Különösen a szociálpolitika területén fogalmazódott meg a nemzeti akciótervek kidolgozásán, áttekintésén, monitorozásán, benchmarkingján keresztül megvalósuló nyitott koordináció iránti igény.”¹⁹

A közösségi szintű szociálpolitika „korlátozza ugyan a nemzeti szociális jogalkotási kompetenciát, de egészen az ezredfordulóig kizárólagos nemzeti hatáskörben hagyta a szociálpolitika „kemény magját” jelentő szociális ellátórendszer szabályozását és irányítását.”²⁰ A közösség joga nem mondja meg azt sem, hogy a szociális biztonsági rendszernek hogyan kell felépülnie, hogyan, mi módon kell működnie, mindössze annyit mond az *acquis communautaire*, az EU teljes joganyaga (a közösségi jogi vívmány), hogy széles körű szociális biztonságot kell biztosítani a jogszabályoknak, az ellátásoknak hozzáférhetőeknek és hosszú távon finanszírozhatóaknak kell lenniük.

Tekintettel a fentiekre, napjainkra elmondható, hogy „két különböző szociálpolitika működik tehát egymás mellett, egymással folyamatos kölcsönhatásban. A tagállamok az EU döntéshozatalán keresztül meghatározzák a „közösségi szociális jog” szabályait (jogharmonizáció), később pedig a követendő célokat (nyitott koordináció). Bár e politikák nem fedik le a tagországok szociálpolitikáit, ugyanakkor ezeken a szabályokon keresztül az EU mégis folyamatosan közelíti – és egy közösen meghatározott irányba alakítja át – a nemzeti jogalkotást és szociális rendszereket.”²¹

A nyitott koordinációt mi sem bizonyítja jobban, mint az Európai Unió működéséről szóló szerződés (továbbiakban: EUMSZ) közösségi szociálpolitikáról rendelkező X. címének 151. cikke, amely deklaratív jelleggel összefoglalja a szociálpolitika céljait,²² amelyek - a teljesség igénye nélkül - az alábbiak:

- „a foglalkoztatás,
- az élet- és munkakörülmények javítása,
- a megfelelő szociális védelem,
- a szociális partnerek közötti párbeszéd,
- az emberi erőforrások fejlesztésének elősegítése
- a tartósan magas foglalkoztatás és a kirekesztés elleni küzdelem érdekében.”²³

Az alfejezet összefoglalásaként és a fentiek alapján kijelenthető, hogy az EU-s szociálpolitika nem fejlődik egyenletesen. Napjainkra az egyik leghangsúlyosabb szerepet a szociális védelem és annak korszerűsítése, s azon belül is a szociális juttatások fenntarthatósága kapja, ami a lisszaboni modernizációs célok egyikeként meg is jelent. Közösségi célként, a társadalmi befogadás - és annak megvalósulása - térhódítását éljük, ami mellé az elérhetőségen túl olyan hangsúlyos kifejezések társulnak, mint (pénzügyi) finanszírozhatóság, avagy a szociális biztonsági rendszerrel szembeni hatékonyság követelménye. A tagállamok szociális rendszerei között hatalmas eltérések mutatkoznak, mind a szabályozás, mind a finanszírozás területén. Egységes EU-s szociálpolitikáról, így egységes szociális

¹⁹ Hans van Ewijk Szociálpolitika az Európai Unió tagországaiban - <http://www.ncsszi.hu/kiadvanyok/kapocs-letoltheto--lapszamai/kapocs-2004/109/news> (letöltés: 2014. december 1.) (4. oldal)

²⁰http://www.esely.org/kiadvanyok/2004_3/GYULAV.pdf (letöltés: 2014. október 25.) (7. oldal)

²¹http://www.esely.org/kiadvanyok/2004_3/GYULAV.pdf (letöltés: 2014. október 25.) (5-6. oldal)

²² Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződések magyarázata 3. (Szerk.: Osztoivits András) Complex, Budapest, 2011. (2333. oldal)

²³ Idézet a jogszabály szövegéből. Az Európai Unió Hivatalos Lapja, 2012.10.26., C 326/114.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=HU> (letöltés: 2014. október 20.)

(szak)igazgatásról sem beszélhetünk. A szociális biztonság színvonalának tekintetében megmutatózó tagállami különbségek okán az ezek közötti lényeges eltérések kiküszöbölésére irányuló összehangolás kerül(t) a fókuszba, amely kapcsán kijelenthető, hogy nyomon követhető egyfajta, a korábbiakhoz mért fejlődés. Andor László - aki 2010-2014 között az EB foglalkoztatásért, szociális ügyekért és társadalmi befogadásért felelős biztos volt²⁴ - mindezt úgy fogalmazta meg, hogy az európai szociális modell lényege az, hogy a gazdaság működését és kormányzását nem engedjük elszakadni a szociális értékektől és jogoktól.

A következő fejezetet a fent ismertetett nyitott koordinációs célok megvalósulását, megvalósítását elősegíteni, szubvencionálni hivatott támogatási struktúra bemutatásával folytatom.

4. Az EU szociális célú támogatási struktúrája

Magyarország az EU taggá válása óta - többek között - jogosult támogatásra a SA-ból, és azon belül az Európai Szociális Alapból (továbbiakban: ESZA) is. Az *Európai Közösség strukturális alapokra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról szóló* – napjainkra hatályon kívül helyezett - 1260/1999. rendelet²⁵ értelmében e fenti források felhasználásának feltételül szabták anno, hogy NFT-t kell készíteni, mely tervet az EB-hez, annak jóváhagyása céljából be is kell nyújtani. Ezen szabályozáson a - 1260/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló - 1083/2006/EK²⁶ Bizottsági rendelet sem változtatott. Majd pár év múlva elérkezett a 2013-as év nagy – szabályozási szinten megvalósuló - egységesítési hulláma, amikor is megszületett az Európai Parlament és Tanács 1303/2013/EU rendelete.²⁷ A rendelet az európai strukturális és beruházási alapok (továbbiakban: ESB-alapok) - amelyek közé tartozik az Európai Regionális Fejlesztési Alap (továbbiakban: ERFA), az ESZA), a Kohéziós Alap, az Európai Vidékfejlesztési Mezőgazdasági Alap (EMVA) és az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA) - vonatkozásában bír kiemelkedő jelentőséggel. A rendelet közös szabályokat állapít meg, az eredményesség és összehangolás megvalósulásának céljával pedig rendelkezéseket határoz meg, tekintettel arra, hogy az ESB-alapok közös keret alapján működnek, amely szabályozások okán a „*Strukturális Alapok és a Kohéziós Alap működését is értelmezhetjük a nyitott koordináció és a kormányzati harmonizáció céljainak alárendelt eszközként.*”²⁸

²⁴ http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/andor/headlines/news/2012/04/20122304_hu.htm (letöltés: 2014. október 20.)

²⁵ A TANÁCS 1999. június 21-i 1260/1999/EK RENDELETE a strukturális alapokra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/content/hu/02_pdf/00_1_sf_1_hu.pdf (letöltés: 2014. szeptember 11.)

²⁶ A Tanács 1083/2006/EK rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1260/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről <http://eupalyazatiportal.hu/jogszabalyok/1083-2006-ek-rendelet/> (letöltés: 2014. december 30.)

²⁷ az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről http://www.husk-abc.eu/uploads/editors/1303_2013_EU_HU.pdf (letöltés: 2014. december 30.)

²⁸ http://www.esely.org/kiadvanyok/2004_3/GYULAV.pdf (18. oldal)

Az ESB-alapok felhasználási céljainak könnyebb megértése, valamint a csatlakozást követően a szociális ágazat fejlesztésében megmutatkozó jelentősége végett fontosnak tartom, hogy két, a tanulmány szempontjából is releváns alap (ESZA, ERFA) rövid, lényegre törő ismertetésére is sor kerüljön az alábbiak szerint:

- 1958-ban állították fel az **ESZA**-t (European Social Fund – ESF), amely alap korábban csak a foglalkoztatással összefüggésben (munkalehetőség, magas szintű foglalkoztatás, társadalmi befogadás) jelentett támogatást, napjainkra azonban már humántőke beruházást, közszolgáltatást, intézményi hatékonyságot növelő beruházásokat is támogat. Az ESZA 2007- 2013 között a gazdasági-társadalmi kohézió megerősítésében, a foglalkoztatás és munkalehetőségek javításában, a magas szintű foglalkoztatás és jobb munkahelyek teremtésében, a tagállami szakpolitikákon keresztül mennyiségi és minőségi javulásban, a társadalmi befogadás előmozdításában, a foglalkoztatás nemzeti, regionális és helyi szintű egyenlőtlenségeinek csökkentésében vállalt szerepet. Finanszírozási körét tekintve:
  - az alkalmazkodóképességet (innováció és termelékenység),
  - az álláskereső és inaktív személyek munkavállalásának előmozdítását (munkaerő-piaci intézmények korszerűsítése, aktív és preventív intézkedések [személyre/célcsoportra szabott támogatás], az esélyegyenlőség, a migránsok),
  - a társadalmi befogadást (hátrányos helyzetűek munkaerő-piacra (re)integrálása, munkahelyi sokszínűség elfogadása),
  - a humántőke fejlesztését (oktatás és képzés),
  - a hálózatosodást (partnerség, egyezmények, kezdeményezések) kezelt prioritásként.

Elsőbbséget élvezett a humántőke-beruházások bővítése (kutatási és képzési rendszerek reformja – tudásalapú társadalom, fokozott oktatási és képzési részvétel előmozdítása – LLL (life long learning), K+F HR-fejlesztés (posztgraduális + PhD), a közigazgatás és közszolgáltatók intézményi hatékonysága (reform) (tervezés, stratégia, monitoring stb., kapacitáserősítés, továbbképzések).

- 1975-ben hozták létre az **ERFA**-t (European Regional Development Fund – ERDF), amelynek fő célja a regionális hátrányok csökkentése, a főbb területi egyenlőtlenségek kiegyensúlyozása. Az ERFA-t 2007-2013 között a gazdasági-társadalmi kohézió megerősítésére, a regionális gazdaságok fejlődésére és strukturális alkalmazkodására, a hanyatló ipari területekre, a hátrányos helyzetű térségek szerkezetátalakítására, a határokon átnyúló, transznacionális és interregionális együttműködésekre, a versenyképességre és innovációra, a fenntartható munkahelyek teremtésére és megőrzésére, a fenntartható fejlődésre fordították. Az ERFA prioritásként kezeli:
  - az innovációt,
  - a tudásalapú gazdaságot,
  - a kutatást,
  - a technológiai fejlesztést,
  - az információs társadalom fejlesztését,
  - a helyi fejlesztési kezdeményezéseket,
  - a kockázatok megelőzését (fizikai környezet rehabilitációja),
  - az idegenforgalmi beruházásokat,
  - az oktatást,
  - a kulturális befektetést, a közlekedést, az egészségügyi és szociális beruházást.

A támogatási összeg szemléltetése végett néhány forintosított adat: ²⁹

A 2007-2013-as EU-s költségvetési időszakban, az Új Magyarország Fejlesztési Terv (továbbiakban: ÚMFT) és az Új Széchenyi Terv (továbbiakban: ÚSZT) keretében - mind a 15 operatív programot együttvéve - összesen 9 718 371 061 010,- forint támogatást ítelt meg az állami intézményrendszer. Ebből az összegből a TÁMOP – amely a szociális célú fejlesztéseket is magába foglalja – 1 187 628 426 691,- forinttal, vagyis az összes megítélt támogatás 12,22%-ával részesedik, ezzel pedig a harmadik legnagyobb értékű operatív program. Csak a túlnyomórészt infrastrukturális beruházásokat finanszírozó KEOP 1 684 108 183 711,- forint (17,33%), valamint a KÖZOP 2 984 676 901 728 (30,71%) könyvelhet el nagyobb támogatási összeget.³⁰

A TÁMOP-on belül az 5. számú, „*Társadalmi befogadás, részvétel erősítése*” című prioritás, és azon belül is az 5.4-es intézkedés tartalmazza a szociális ellátórendszer fejlesztésére (valamint a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítására) irányuló beavatkozásokat. Az 5-ös prioritás a teljes TÁMOP keret 11,46%-át fedi le, 136 127 038 036,- forint megítélt támogatási összeggel, és így a harmadik legkisebb keretösszegű prioritás a hét közül.³¹ Az 5-ös prioritás 6 intézkedésből áll, amelyek közül az 5.4-es a harmadik legtöbb megítélt támogatást (23 249 851 054,- Ft, 17,08%) tudja felmutatni a tanulmány írásának idején. Ez a teljes 2007-2013-as fejlesztési időszakban megítélt, magyarországi SA támogatásoknak kevesebb, mint az egynegyed százaléka.³²

A SA-okon kívül lehetőség nyílt/nyílik más - és nem a fenti csoportosításba illő - EU-s támogatás, finanszírozás megpályázására, elnyerésére is. Gondoljunk csak például - az 1984-es évtől egészen 2006-ig élő - közösségi kezdeményezések (pl.: STAR – digitális infrastruktúra, PRISMA – szabványosítás, minőség-ellenőrzés) intézményére, aminek sajátosságát pont az adta, hogy a több tagországot érintő probléma kezelése vezérelte, a közösség számára fontos, kiemelkedő feladattal, tevékenységgel kapcsolatosan hívták életre, aminek programjai sem a SA-ba, sem pedig a KA-ba nem voltak beilleszthetőek. Ugyanekkor mindenképpen megérdemli, hogy szóba kerüljön a PROGRESS program is - Foglalkoztatási és Társadalmi Szolidaritási Program³³ -, ami a foglalkoztatás mellett, a szociális védelemre is kellő hangsúlyt fektet(ett). (A PROGRESS jelenleg - az állami foglalkoztatási szolgálatok közötti együttműködési hálózatot tömörítő - EURES és a mikrofinanszírozási eszköz 2014-től EaSI (foglalkoztatás és a szociális innováció) programként fut).

Annak megértése végett, hogy - az EU-s harmonizációs keretek között, az alkalmazandó/alkalmazható koordinációs eszközök révén, a fentiekben ismertetett szubvencionális lehetőségek mellett - mi nyer a hazai reformtörekvések között prioritást, mindenképpen szükség van a szociális jog magyar szabályozásának megismerésére. Így

---

²⁹ 2015. január 28. napját tükröző információkon alapulnak az adatok. (Forrás: <http://emir.palyazat.gov.hu>) (letöltés: 2015. január 28.)

³⁰http://emir.palyazat.gov.hu/nd/kozvel/?link=umft_1_1&sc=4 (letöltés: 2015. január 28.)

³¹ http://emir.palyazat.gov.hu/nd/kozvel/?link=umft_1_1&prg_abbr=uszt_umft&sc=4&ml=1&sr=1974&offset=8&id_op=11&id_tamogatascel=-1&id_paly_tip=-1&id_paly_altip=-1 (letöltés: 2015. január 28.)

³² http://emir.palyazat.gov.hu/nd/kozvel/?link=umft_1_1&prg_abbr=uszt_umft&sc=4&ml=2&sr=2322&offset=8&id_op=11&id_tamogatascel=90&id_paly_tip=-1&id_paly_altip=-1 (letöltés: 2015. január 28.)

³³ A foglalkoztatás és a szociális innováció európai programja (EaSI) <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1081&langId=hu> (letöltés: 2015. január 24.)

tekintettel e fejezet záró gondolára, a következő részben a hazai szociális jog alapvető megjelenésével, a szociális (szak)igazgatás jelen helyzetének³⁴ rövid bemutatásával folytatom tanulmányomat.

5. A hazai szabályozás

5.1. A szociális biztonság szabályozása (alapjog vagy feladatellátás?)

Az 1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság Alkotmánya³⁵ (továbbiakban: Alkotmány) több helyen is foglalkozott a második generációs emberi jogok, a gazdasági jogok, a szociális jogok és a kulturális jogok szabályozásával. Az Alkotmányban az általános rendelkezéseket tartalmazó I. fejezetben - 17. §-ban - rögzítésre került, hogy a „*Magyar Köztársaság a rászorulókról kiterjedt szociális intézkedésekkel gondoskodik*” valamint az alapvető jogokat és kötelességeket tartalmazó XII. fejezetben – 70/E. § (1) – (2) bekezdésben - megfogalmazásra került, hogy a „*Magyar Köztársaság állampolgárainak joguk van a szociális biztonsághoz; öregség, betegség, rokkantság, özvegység, árvaság és önhibájukon kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén a megélhetésükhöz szükséges ellátásra jogosultak. A Magyar Köztársaság az ellátáshoz való jogot a társadalombiztosítás útján és a szociális intézmények rendszerével valósítja meg.*”

Az Alkotmányban fentebb ismertetett szabályozások révén több alkalommal is felmerült az újraszabályozás szükségessége. Az egyik legvehemensebb - a szociális biztonság témakörben megnyilvánuló - elméleti vita 1995-höz kapcsolódott, amit mi sem példázott jobban, mint hogy az akkori alkotmánybírói különvélemények is eltérően vélekedtek a szociális biztonságról, annak megítéléséről. Kérdésként merült fel, hogy alapjogról vagy csupán állami feladatról, kötelezettségről van-e szó? Juhász Gábor tanulmányában³⁶ részletesen foglalkozott e témával, amely alapján – röviden - elmondható, hogy egyes alkotmánybírók a szociális biztonság elvére nem csupán feladatként, hanem valóságos alapjogként tekintettek. Azonban volt olyan alkotmánybíró is - például Sólyom László – aki ennek pont az ellenkezőjét fogalmazta meg, szerinte ugyanis a jog a szociális biztonsághoz nem ad senkinek alanyi jogot a szociális biztonságra, csak állami feladatról van szó. Már ezen elméleti vita kapcsán anno megfogalmazta tanulmányában Juhász, hogy „*a dilemma eldöntése mindenképpen politikai állásfoglalást igényel. Ennek kialakítása során a döntéshozóknak mindenekelőtt azt kell szem előtt tartaniuk, hogy az új alkotmányt nem csupán a költségvetés múlt érdekeit szolgáló, hanem egyúttal a jövő társadalmi berendezkedését meghatározó alaptörvénynek kell szánniuk.*”³⁷

2011 áprilisában jött el ez a pillanat, amikor az Országgyűlés (továbbiakban: OGY) elfogadta az új alkotmányt, így megszületett Magyarország Alaptörvénye (továbbiakban: Alaptörvény). Az Alaptörvény³⁸ - XIX. cikk alapján:

- „(1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegység,

³⁴ A szociális (szak)igazgatás 2015. január 1. napján hatályos állapotára alapozottan kerül a terület bemutatásra.

³⁵ http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=222.207867 (letöltés: 2014. október 23.)

³⁶ Juhász Gábor: A szociális biztonsághoz való jog alkotmányos újraszabályozása elé (Esély, 1995/3) (3-22. oldal)

³⁷ Juhász Gábor: A szociális biztonsághoz való jog alkotmányos újraszabályozása elé (Esély, 1995/3) (22. oldal)

³⁸ http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100425.ATV (letöltés: 2014. október 23.)

árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

- *(2) Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.”*

Az Alkotmánnyal összehasonlítva, feltűnhet, hogy az alaptörvényi szabályozás a *törekszik* szót használja. A szociális biztonsághoz való jog ebben a kontextusban mindössze szándék szintjére redukálva jelenik meg, ahol szándék, hogy az állampolgárok számára – meghatározott élethelyzetekben - a szociális biztonság biztosított legyen. A szociális biztonságot ezen meghatározott élethelyzetben lévő alanyai számára a szociális intézmények és intézkedések révén kívánja biztosítani az állam. A szociális biztonsághoz való jog elvének érvényesülése, kikényszeríthetősége, az állami kötelezettség(ek) levezethetősége kapcsán az Alaptörvény megjelenése óta, és annak a korábbi Alkotmánnyal történő összehasonlítása témájával több tanulmány is foglalkozott már. A legtöbb szerző egyetért abban, hogy az Alaptörvény egyfajta politikai modellváltás, ami mögött nem más húzódik meg, mint hogy a szociális/ jóléti/ jogállamban a nemzetgazdaság teherbíró képességétől nagyban függ(het) a mindenkori szociális ellátások rendszere.

Összességében azt mindenképpen el lehet mondani – ha jó, ha rossz a szabályozás változása – , hogy a szociális biztonsághoz való jog biztosításának terén az állam – a korábbiakhoz képest - nagyobb szabadsággal rendelkezik, s a jelen szabályozással megteremtődött annak a lehetősége is, hogy magának a szociális védelmi rendszernek a komplex átalakítása (végre vagy sajnos) megtörténhessen.

Az Alaptörvény lényegi szinten szabályozza a szociális biztonság - egyébként filozofikus - fogalmát, a szociális biztonság fogalom valós tartalommal történő megtöltése alacsonyabb szintű jogszabályokban került megalkotásra, melyekről bővebben a következő alfejezetben lesz szó.

5. 2. Szociális (szak)igazgatás .... avagy a hazai rendszer bemutatása

Ahogy az előző alfejezetben már szó volt, az Alaptörvényben deklarált szociális biztonsághoz való jognak a gyakorlatban való biztosítása - a mindennapokban történő érvényesíthetősége - a szociális intézmények és szociális intézkedések révén valósul meg. Az ezen intézkedésekre és intézményekre vonatkozó keretet maga *a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény* (továbbiakban: Szt.). adja.

Sajnos azonban sem az Szt., sem pedig a témával kapcsolatos szakirodalom nem ad egzakt tartalmat magának a szociális (szak)igazgatás fogalomnak. A szociális (szak)igazgatás fogalom legátfogóbb megfogalmazása - véleményem szerint - Kovács Ibolya tanári kézikönyvében lelhető fel³⁹, amely alapján a szociális szakigazgatási ágazat két területe került elkülönítésre, nevezetesen:

---

³⁹ Kovács Ibolya (2013): Szociális igazgatási-szociális szolgáltatási ismeretek Tanári kézikönyv – diasor. A „Kormányablak ügyintézők képzése” ÁROP-2.2.20. számú kiemelt projekt http://109.74.55.19/tananyagok/tananyagok/szocialis_igazgatasi_szocialis_szolgaltatasok_ismeretek_KAB_2013.ppt. (letöltés: 2015. január 18.)

- a szociális igazgatás, a szociálisan rászorulóknak részére biztosított szociális ellátások (pénzbeli és természetbeni ellátások, amelyekről a települési önkormányzat képviselőtestülete, vagy jegyzője, illetve a járási hivatal dönt),
- a szociális hatósági tevékenység, amely a szociális szolgáltatások, intézmények működési engedélyének kiadását, módosítását, visszavonását, ellenőrzését tartalmazza.

Tekintettel a fentiekre, így jelen tanulmány keretei között szociális igazgatás alatt - az Szt. hatálya alá tartozó - a szociális szolgáltatásoknak, ellátásoknak a szociálpolitika alanyaihoz történő eljuttatását és az azokat nyújtó szociális szolgálatok, intézmények engedélyezését értem, amelyeket a szociális hatóságok végeznek, szociális igazgatási eljárásaik során.

Az Szt. – bár jó pár módosítást megélt már – egy decentralizált rendszert hozott létre a szociális igazgatás területén. A rendszer leginkább egy törvényi szintű keretszabályozást jelent, ami mellett, annak végrehajtása céljából számtalan végrehajtási rendelet is megfogalmazásra került. Az ezredfordulót követően – a hatáskör, feladatkör tisztábbá tételével - kezdődött meg az igazgatás re-centralizációja, a szabályozás normatívabbá tétele. Azt mindenképpen el kell és el is lehet mondani az Szt.-ről – és a végrehajtására kiadott rendeleteiről-, hogy megalkotásuktól kezdve funkcionális zavarokkal küzdött/küzd. Elégséges itt arra gondolni, hogy az Szt.-ben került deklarálásra a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások köre, a személyes gondoskodás körébe tartozó szociális alapszolgáltatások és szakosított ellátások köre, valamint magának a szociális igazgatási eljárásnak a meghatározása is.

Hangsúlyozni szükséges, hogy természetesen a szociális igazgatást is érintette a közelmúltban végbement, a feladat és hatáskör újraszabályozását, a járási rendszer kialakulását jelentő, számottevő jogszabályi változás. Az Szt. – jelenleg hatályos⁴⁰- 4/A. § (1) bekezdése⁴¹ alapján a szociális igazgatás szervei a helyi önkormányzat képviselő-testülete, a települési önkormányzat polgármestere, a települési önkormányzat jegyzője, a fővárosi és megyei kormányhivatal járási hivatala, a szociális hatóság (együtt szociális hatáskört gyakorló szerv). Az Szt. II. fejezete⁴² taxatív felsorolja, hogy szociális rászorultság esetén milyen – jövedelem kiegészítő, pótló - pénzbeli ellátások⁴³ nyújthatóak, s mely szociális hatáskört gyakorló szerv által. Az Szt. III. fejezete foglalkozik a természetbeni szociális ellátások formáival. Megkülönböztetve a természetbeni szociális ellátásokat⁴⁴ és azon szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátásokat, amelyek természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatóak (például: lakásfenntartási támogatás, önkormányzati segély).

Az Szt. IV. fejezete a szociális szolgáltatásokat taglalja, amely alapján megkülönbözteti a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat, továbbá kijelenti, hogy a szociálisan rászorultak részére az állam, valamint az önkormányzatok biztosítanak személyes gondoskodást. Az Szt. alapján, szociális alapszolgáltatások az alábbiak:

- falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás,
- étkeztetés,

⁴⁰ Az Szt. 2014. december 29. napján hatályos állapota szerint.

⁴¹http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=18618.266548 (letöltés: 2014. október 25.)

⁴²http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=18618.232637 (letöltés: 2015. január 24.)

⁴³ Az Szt. alapján pénzbeli ellátások: foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, lakásfenntartási támogatás, méltányossági ápolási díj, önkormányzati segély, időskorúak járadéka, kiemelt-, méltányossági-, emelt összegű ápolási díj.

⁴⁴ Az Szt. alapján természetbeni szociális ellátások: köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési szolgáltatás, energiafelhasználási támogatás.

- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- közösségi ellátások,
- támogató szolgáltatás,
- utcai szociális munka,
- nappali ellátás.

Az Szt. alapján, a személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások pedig az alábbiak:

- ápolást, gondozást nyújtó intézmény,
- rehabilitációs intézmény,
- lakóotthon,
- átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény,
- támogatott lakhatás,
- egyéb speciális szociális intézmény.

Az Szt. keretet szab a szociális hatósági tevékenység számára is, - többek között – az alábbiak szerint:

- a szociális hatóság a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások, szolgáltatások finanszírozásának ellenőrzése céljából nyilvántartást vezet,
- a szociális foglalkoztatásban foglalkoztatóként az a személy, illetve szervezet vehet részt, aki erre a szociális hatóság által kiadott szociális foglalkoztatási engedéllyel rendelkezik,
- a szociális szolgáltatót, szociális intézményt (székhelyet, telephelyet) a jogszabályokban és a szolgáltatói nyilvántartásban foglaltaknak megfelelően kell működtetni, amelyet a működést engedélyező szerv ellenőriz,
- a szolgáltatói nyilvántartásra vonatkozó hatósági eljárásokban a fenntartó a kérelmeket, a kérelemhez csatolandó iratokat és nyilatkozatokat, valamint a működést engedélyező szervnek benyújtandó más iratokat elektronikus úton nyújtja be, a működést engedélyező szerv felé fennálló, jogszabályban meghatározott bejelentési kötelezettségét elektronikus úton teljesíti, a működést engedélyező szerv a döntéseit és az ellenőrzés megindításáról szóló értesítéseit elektronikus úton közli.

Az Szt. – záró rendelkezések - VIII. fejezete⁴⁵ pedig részletesen taglalja, hogy a Kormány – a teljesség igénye nélkül – felhatalmazást kap az alábbiak megállapítására:

- a szociális hatóság és a szociális szakértői szerv kijelölésére,
- az új szolgáltatóknak, intézményeknek, ellátotti létszámnak, illetve férőhelyszámnak a szolgáltatások területi lefedettségét figyelembe vevő finanszírozási rendszerbe történő befogadására vonatkozó részletes szabályokra,
- a szolgáltatói nyilvántartás vezetésének részletes szabályaira,
- a szociális szolgáltatók és szociális intézmények ágazati azonosítójára és annak használatára vonatkozó szabályokra,

⁴⁵http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=18618.232637 (letöltés: 2015. január 24.)

- a szolgáltatói nyilvántartásra vonatkozó hatósági eljárások részletes szabályaira,
- a szociális szolgáltatók és szociális intézmények ellenőrzésének részletes szabályaira, a jogsértés esetén alkalmazható jogkövetkezményekre,
- a bejegyzés hiányában nyújtott szolgáltatásokra vonatkozó szabályokra,
- a szolgáltatói nyilvántartást vezető szerv vagy szervek és a működést engedélyező szerv vagy szervek kijelölésére,
- a szociális foglalkoztatás személyi és tárgyi feltételeire, engedélyezésének és szakmai ellenőrzésének szabályaira.

Szintén az Szt. VIII. fejezete⁴⁶ rendelkezik arról is, hogy a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter rendeletben szabályozza – többek között - az alábbiakat:

- a szociális szolgáltatások működési feltételére vonatkozó szabályokat,
- a szociális szolgáltatások szakmai feladataira vonatkozó szabályokat,
- a módszertani feladatokat ellátó szerv feladataira vonatkozó részletes szabályokat.

Amint az a fenti vázlatos bemutatásból is kitűnik, egy nagyon sokrétű, nagyon szerteágazó rendszerről van szó, mind a szolgáltatások, ellátások fajtáit, mind pedig a szociális hatáskört gyakorló szervek vonatkozásában. Tovább színesíti a képet, hogy az Szt. alapján nyújtott, személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások fenntartói (állami, egyházi, nem állami) és így a rájuk vonatkozó további szabályozás (pl. működési engedélyeztetési eljárás során a dokumentációs kötelezettség, valamint az adott szolgáltatás, ellátás kapcsán a finanszírozási, folyósítási feltételek, stb.) is nagyon eltérő lehet.

Ahhoz, hogy komplexitásában lehessen a szociális (szak)igazgatás területére gondolni, még meg kell említeni az Szt. végrehajtására kiadott – főbb – kormányrendeleteket/miniszteri rendeleteket, amelyek az alábbiak:

- *a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet,*⁴⁷
- *a szociális foglalkoztatás engedélyezéséről és a szociális foglalkoztatási támogatásról szóló 112/2006. (V. 12.) Korm. rendelet,*⁴⁸
- *a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet,*⁴⁹
- *a szociális és gyermekvédelmi ellátások országos nyilvántartásáról szóló 392/2013. (XI. 12.) Korm. rendelet,*⁵⁰
- *a fogyatékos személyek alapvizsgálatáról, a rehabilitációs alkalmassági vizsgálatról, továbbá a szociális intézményekben ellátott személyek állapotának felülvizsgálatáról szóló 92/2008. (IV. 23.) Korm. rendelet,*⁵¹
- *a pénzügyi és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet,*⁵²

⁴⁶http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=18618.232637 (letöltés: 2015. január 24.)

⁴⁷http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=164398.287445 (letöltés: 2015. január 24.)

⁴⁸http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=103995.270577 letöltés: 2015. január 24.)

⁴⁹http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=104647.287403 (letöltés: 2015. január 24.)

⁵⁰http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=164767.251763 (letöltés: 2015. január 24.)

⁵¹http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=118625.217564 (letöltés: 2015. január 24.)

- *a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet,*⁵³
- *a gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól szóló 36/2007. (XII. 22.) SZMM rendelet,*⁵⁴
- *a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet,*⁵⁵
- *a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SZCSM rendelet.*⁵⁶

S természetesen egyáltalán nem szabad megfeledkezni az Szt. mellett az olyan törvényi szintű szabályozásokról sem, amelyek - a teljesség igénye nélkül - az alábbiak:

- *a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény,*⁵⁷
- *a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény,*⁵⁸
- *a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény,*⁵⁹
- *az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény.*⁶⁰

Amint e fejezet elején már jeleztem, az Szt. leginkább egy törvényi szintű keretszabályozást jelent(ett), amely szabályozás mellett számtalan végrehajtási rendelet és számos helyi önkormányzati szabályozás is megfogalmazásra került. A jogi paletta az itt ismertetetteken túlmutató, ugyanis a szociális célcsoport szélesebb körét érint(het) például a családtámogatásra, az egészségbiztosításra, a társadalombiztosításra, a megváltozott munkaképességű személyek támogatásaira vonatkozó szabályozás. A jogi keretek között meghatározott célcsoportok, a rendelkezésre álló eszközök, továbbá a jogalkotási cél sok esetben sajnos mind a mai napig - átfedést mutat. A helyzet tisztázása, rendezése évek óta elengedhet.

A reformokat elősegítő módosító javaslatok a szociális területet sem hagyták érintetlenül. A szakmapolitikai sztenderdek, irányelvek, protokollok kidolgozása iránti igény, azaz a szociális szakmai szabályozók fejlesztése, tekintettel a kialakulatlan gyakorlatra, már a rendszerváltás körül termőtalajra lelt hazánkban. A következő fejezetben a szociális (szak)igazgatást leginkább érintő egységesítési törekvéseket és azok indokoltságát, valamint mindezek szakirodalmakra alapozott megítélését fogom bemutatni.

6. Egységesítési törekvések, reformok

Az átláthatóságra, az egységesítésre vonatkozó tendencia az iparban, a kereskedelemben nem újdonság. Az első igazi szabványok a XIX. század Angliájához köthetőek, amit a szabványosítás nemzetközi szervezeteinek megjelenése követett (pl.: 1947-ben alakult meg a Nemzetközi Szabványügyi Hivatal [ISO]). Az ipari és technikai fejlődés folyamányaként pedig kijelenthető, hogy napjainkra az egész világot behálózta az átláthatóságra, a hatékonyságra, az egységesítésre vonatkozó törekvés. Mindezek indokoltsága mögött, elegendő

⁵²http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=103322.287243 (letöltés: 2015. január 24.)

⁵³http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=19081.287061 (letöltés: 2015. január 24.)

⁵⁴http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=109859.288149 (letöltés: 2015. január 24.)

⁵⁵http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=47767.288139 (letöltés: 2015. január 24.)

⁵⁶http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=39692.288137 (letöltés: 2015. január 24.)

⁵⁷http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=85989.253954 (letöltés: 2015. január 24.)

⁵⁸http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=34535.287229 (letöltés: 2015. január 24.)

⁵⁹http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=29687.255765 (letöltés: 2015. január 24.)

⁶⁰http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=76310.287234 (letöltés: 2015. január 24.)

az 1960-as évek társadalmi változásaira, az 1970-es évek gazdasági válságára, majd a jóléti államok szerepének megerősödésére, majd e túlburjánzó szerep racionalizálására, mint folyamatra gondolni. A lényeg az állam – mint jóléti állam, amely kényszerű átalakuláson ment/megy keresztül – szemszögéből nézve, a finanszírozás finanszírozhatóvá tételén van, amihez persze elengedhetetlen a szolgáltatások tartalmi és formai revíziója is, s ami mellett nem szabad megfeledkezni a széles körű automatizációt eredményező technológiai fejlődésről sem. Megkérdőjelezhetetlen alapállítás, hogy az változások mögött összetett – gazdasági, társadalmi, ideológiai, demográfiai – folyamatok állnak.

A hazai szabályozás átalakulása általában és nagyrészt gazdasági megfontolásból adódó változást jelent, amely egyrészt az állami költségvetési források nagyarányú kiáramlását fékezi meg, másrészt szakmai megfontolásból adódó változást jelent, továbbá a gyakorlatban felmerülő és indokolt problémákat igyekszik orvosolni. A reformokat és azok sikerességét pedig nagyban meg tudja határozni – mintegy előrevetítve - az adott ország közigazgatásának felépítése, a társadalmi, gazdasági, politikai, stb. környezete. A rendszerváltás utáni Magyarországon végbemenő (köz)igazgatási reformok első lépésének az a nagy törvényhozási hullám tekinthető, amikor is magának a piacgazdaságnak és a közigazgatásnak az intézményrendszeri alapjait hozták létre. Ez a demokratikus igazgatás teremtette meg a közszektor fundamentumát, amely közszektortól – a reformok második szakaszában (1992-től) - egyre inkább a hatékonyságot, a hatékonyság javítását, a közszolgáltatások minőségének javulását, a takarékoságot várták el. Az ezredfordulót megelőző egy-két évben – kormányhatározat⁶¹ és ajánlások szintjén is – felmerült a mérőszámok, a költséghaszon elemzések, az etikai sztemderdek bevezetésének, a minőség emelésének megfogalmazásra irányuló igény. Továbbá ezen időszakra tehető az EU-s integrációra történő előkészület egyik lépése, az EU joganyagának átvétele, belsővé tétele is. Így azt sem szabad elfelejteni, hogy az EU közigazgatási szervi struktúrájának is alárendelődve nyer csak létjogosultságot magának a szociális területnek a reformja. A reformnak - ami mögött a minőségi átalakulás célja (is) lebeg - az EU igazgatásán kívül mindenképpen harmóniában kell lennie a hazai - ez esetben a magyar - hagyományokkal, avagy ahogyan azt Varga Zsolt megfogalmazta: *"mindenképpen olyan közigazgatási struktúra kialakítására van szükség, amely nemcsak az Európai Unió közigazgatási rendszerével alkot harmóniát, hanem nemzeti hagyományainkkal és a közszolgáltatás minőségi érvényesülésével, magas szintű szakmaiságával, a polgárok javára."*⁶²

A magyar szociális támogató struktúrát felölelő jogi szabályozás – ahogyan erre már korábban utaltam - célcsoportjai, a jogi keretek között biztosított, rendelkezésre álló eszközei, valamint a jogalkotási célok tekintetében sok esetben átfedést mutattak/mutatnak. Komplexitásában tekintve a témára, a rendszer elemei alatt ez esetben érteni kell, bár a jelen tanulmányt keretein túlmutató:

- ✓ a szociálpolitika eszköztárába tartozó támogatások sokszínűségét,
- ✓ az azokhoz kapcsolódó célcsoport sokszínűségét (aktív korú személy, gyermek, szociálisan rászorult személy, fogyatékos személy, család, idős személy, stb.),

---

⁶¹ az egységesebb közszolgálati rendszer és jogi szabályozás előkészítéséről szóló 2269/1998. (XI. 30.) kormányhatározat, <http://www.mkksz.org.hu/html/main/alkossunk/vitainspirator/0412/duplikalt.pdf> (letöltés: 2014. december 10.) (8. oldal)

⁶²Varga Zsolt: A közigazgatási reform és a szociális ellátások az európai unió csatlakozás jegyében, Kapocs folyóirat II. évfolyam 4. szám, 2003 <http://www.ncsszi.hu/kiadvanyok/kapocs-letoltheto-lapszamai/kapocs-2003/117/news> (letöltés: 2014. november 28.) (2. oldal)

- ✓ az ezen támogatásokat kifizető, folyósító szervezet (Magyar Államkincstár, jegyző, települési önkormányzat, kormányhivatal, Országos Egészségbiztosítási Pénztár, Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság, stb.),
- ✓ a kifizetési formák körét (természetbeni, pénzbeli, avagy mindkettő lehetséges),
- ✓ a kifizetések módjait (utalás postán, bankszámlára, az adott szerv pénztárában történő felvétel, stb.),
- ✓ a kifizetések gyakoriságát (eseti, átmeneti, havi, stb.),
- ✓ a szociális hatáskört gyakorló szervek előtt folyó eljárások sokszínűségét (pl.: pénzbeli ellátás igénylése, szociális intézmény működési engedélyeztetése, köztemetés elrendelése, stb.),
- ✓ az azokhoz szükséges dokumentumokat, formanyomtatványokat (pl. jövedelemigazolás, kérelem, határozat, tanúsítvány, stb.) valamint
- ✓ a szervek által használt nyilvántartó rendszereket (pl. szociális regiszter, pályázatkezelő rendszer, TÉBA rendszer, stb.) is.

Mіндеzen fentiek - és az EU-s elvárások - ismeretében teljesen logikusnak tűnik, hogy ha bármelyik regnáló kormány a jogszabályok egységesítése mellett a nagy szociális rendszer átláthatóvá tételét is napirendjére tűzné/tűzi. S természetesen egyetlen reformstratégia sem hagyhatja figyelmen kívül azt a tényt, hogy napjainkra mekkora az infokommunikációs technológia szerepe, így a szociális (szak)igazgatásban sem lehet eltekinteni az információs technológiai támogatástól, támogatottságtól. Ahhoz pedig, hogy hatékonyabb, átláthatóbb, integráltabb, naprakészebb - és hosszú távon olcsóbb -, stb. (köz)igazgatás jöhessen létre magára az infrastruktúrára, annak hasznosítására sokkal nagyobb hangsúlyt kellett/kell fektetni.

A szociális (szak)igazgatás és az esélyegyenlőség biztosítása kapcsán pedig az információs társadalom, a digitális írástudás, a kormányzati stratégiák, programok, intézkedések kidolgozása kerül terítékre. Nem szükséges túl messzire visszatekinteni, elegendő például a *Magyar Információs Társadalom Stratégia*⁶³ dokumentumra, avagy a *Digitális Megújulás Cselekvési Terv*⁶⁴ dokumentumra gondolni. A stratégia az EU-s információs és kommunikációs technológiákhoz történő felzárkózásról, a gazdaság modernizálásáról, a hatékonyság és versenyképesség növeléséről szól. A cselekvési terv a magyar helyzet értékeléséről, jövőképeről, továbbá az abban meghatározott prioritásokat (pl.: kormányzati infokommunikáció terén a hatékonyság javítása, egyszerű és költséghatékony elektronikus ügyintézés feltételeinek megteremtése, stb.) bemutató dokumentum. A legújabb és a téma okán mindenképpen megemlítendő dokumentum a *Nemzeti Infokommunikációs Stratégia*,⁶⁵ amely az ágazati, intézményrendszeri infokommunikációs technológia fejlesztésével és annak szükségességével is foglalkozik.

Napjaink digitalizált világában az egységesítési törekvésekre a megoldást mindenképpen az - adminisztrációt megkönnyítő, a stratégiai tervezést segítő, elektronikus úton nyilvántartott és sok-sok adatot, információt tartalmazó informatikai rendszer -, elektronikus adatbázis létrehozása jelentheti. Azonban az EU-s és hazai jogban szakavatott személyek számára nem kérdéses, hogy ez a fenti megoldási alternatíva, azaz egy elektronikus adatbázis létrehozása

⁶³ Magyar Információs Társadalom Stratégia
<http://www.etudasportal.gov.hu/pages/viewpage.action?pageId=5734444> (letöltés: 2014. november 23.)

⁶⁴Digitális Megújulás Cselekvési Terv 2010-2014 Az infokommunikációs ágazat cselekvési terve a társadalom és a gazdaság megújulásáért <http://www.etudasportal.gov.hu/pages/viewpage.action?pageId=17367065> (letöltés: 2014. november 23.)

⁶⁵ Nemzeti Infokommunikációs Stratégia 2014-2020 <http://2010-2014.kormany.hu/download/b/fd/21000/Nemzeti%20Infokommunik%C3%A1ci%C3%B3s%20Strat%C3%A9gia%202014-2020.pdf> (letöltés: 2015. január 3.)

nem ennyire könnyű feladat, ugyanis olyan fontos és alapvető elvárásoknak a felmérésére, körülményeknek a biztosítására is szükség van, mint például:

- ✓ történik-e már adatkezelés,
- ✓ ha igen, annak milyen a szabályozása,
- ✓ szükséges-e az adatok anonimizálása,
- ✓ felmerül-e az adatok kapcsán azok összekapcsolásának szükségessége,
- ✓ van-e mód és lehetőség az adatok továbbítására,
- ✓ milyen jogok és kötelezettségek terhelik az adatkezelőt,
- ✓ azaz mely adatok vonatkozásában és milyen adatkezelési kötelmet mér a jogalkotó a jogalkalmazóra.

Az elmúlt közel tíz évben sokan, sok szempontból elemezték már a fent vázlatosan bemutatott, a szociális területen megjelent és az egységesítésre, a rendszerfejlesztésre irányuló elvárásokat, törekvéseket. Tekintettel mindezekre, a soron következő alfejezetben a véleményemet leginkább tükröző (szak)irodalmi tanulmányok kivonatolásán keresztül, nyomon követhetővé válik, hogy mi hívta életre a sztenderdek megjelenését, minek köszönhető a szociális ágazati reform megjelenése, továbbá pillanatképet mutat mindezek beszivárgásának megítélése (remények, félelmek) kapcsán.

6. 1. A szociális terület legjelentősebb egységesítési törekvései az elmúlt 10 évből - szakirodalmi kitekintés alapján

A szakirodalmat tanulmányozva fogalmazódott meg bennem, hogy vajmi kevés olyan tanulmány, cikk, stb. található, amely a szociális területnek vagy akár csak egy szegmensének, adott időpontban történő komplex elemzésére vállalkozott volna, ami akár némi könnyebbséget jelenthetne a kiindulópont, a honnan-hová folyamat és a szükséges eszköz(ök) meghatározásában. Tekintettel bevezető gondolatomra, az Állami Számvevőszék (továbbiakban: ÁSZ) 2006-2009 közötti átfogó vizsgálata,⁶⁶ amely az állami közfeladat ellátás rendszerét elemezte, így mindenképpen említésre méltó.

Az ÁSZ jelentésben rögzítésre került, hogy a cél „annak értékelése volt, hogy az állam a megfelelő tevékenységeket, megfelelő mértékben és formában, optimális szinten, a lehető leghatékonyabban végezze el.”⁶⁷ A közfeladat ellátás vonatkozásában a jelentés – többek között - az alábbi megállapításokat tette:

- ❖ a megalapozott döntéshozatalhoz szükséges monitoring, illetve adatszolgáltatási rendszerek hiányosságai jelentős kockázati tényezők,
- ❖ az alkalmazott költségvetési és egyéb nyilvántartási rendszerekben nincsenek kialakítva a szükséges adatszolgáltatási struktúrák, a feladatellátás hatékonyságát, a szakmai munka minőségét jellemző standardok,
- ❖ a szociális ágazat feladatrendszere szerteágazó, a szociális védelmet igénylő élethelyzeteket a szabályozás tagoltan kezeli, továbbá a kapcsolódó adminisztráció és finanszírozás hasonló mértékű bonyolultsága növeli a működtetés költségeit, az eredményesség biztosításának kockázatait,
- ❖ a szociális regiszter alkalmas a szociális intézményrendszer működtetéséhez kapcsolódó normatívák tervezésének támogatására, ugyanakkor a szolgáltatásban részesülőkről csak összevont információkat tart nyilván.

⁶⁶ <http://www.asz.hu/jelentes/1022/jelentes-az-allami-feladat-kozfeladat-ellatas-szervezeti-es-humaneroforras-rendszerek-ellenorzeserol/1022j000.pdf> (letöltés: 2014. október 21.) (14-19; 22; 83. oldal)

⁶⁷ <http://www.asz.hu/jelentes/1022/jelentes-az-allami-feladat-kozfeladat-ellatas-szervezeti-es-humaneroforras-rendszerek-ellenorzeserol/1022j000.pdf> (letöltés: 2014. október 21.) (14-19; 22; 83. oldal)

Beszámolójába az ÁSZ javaslatokat is megfogalmazott a kormányzat számára. Ilyen volt például a szociális ágazat jogszabályokban meghatározott feladatellátása színvonalának, hatékonyságának értékelését biztosító indikátorok, mutató – és mérőszámok kidolgozása.

Ezzel páralel, közel 10 éve, már a Nemzeti Család – és Szociálpolitikai Intézet (továbbiakban: NCSSZI) jogelőd intézménye is kimondta, hogy a feladatok tartalmi meghatározásához, a színvonal méréséhez, jogszabályi szintű – sztenderd, protokoll, irányelv – fogalom meghatározásokra van/lenne szükség. A szaktárca pedig szintén ekkortájt lépett fel a szociális ágazat szereplői által végzett tevékenységek szabályozási igényével. Mindezek apropójára és az akkori szakminisztérium kezdeményezésére létrehozásra került a Szociális Minőségügyi Műhely (továbbiakban: Műhely). A Műhely a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatások vonatkozásában, az alapvető szakmai minimumok meghatározásában, a követelményrendszer kidolgozásában vállalt szerepet. Kellermann Éva nagyon találóan fejezte ki ezen időszakban a sztenderdizációval kapcsolatos pozitív hozzáállást, amikor is úgy fogalmazott, hogy a „sztenderdizáció, azaz az ágazat szereplői által végzett tevékenységek szakmai szabályozása a minimálkövetelményeket rögzítő dokumentumokkal a szociális és gyermekvédelmi terület egyik legfontosabb aktuális feladata.”⁶⁸

A fenti pozitív szemléletet némileg árnyalta Dr. Hajnal Miklós Pál „A szociális szolgáltatások minőségfejlesztésének speciális problémái” címet viselő tanulmányában, amikor is úgy fogalmazott, hogy „nincsenek szisztematikusan megfogalmazva a szakma szabályai, művelésének követelményei. Nem mérhetők és nem összehasonlíthatók a szolgáltatások, intézmények, egyéni teljesítmények. Nincs egységes koncepció a szolgáltatások, intézmények szakmai és minőségügyi felügyeletére, a megítélés szubjektív és esetleges.”⁶⁹ Dr. Hajnal, értekezésében a szociális ágazat országos szintű szabályozása kapcsán, az általános rendszer komponenseire szedésével hangsúlyozta azt, hogy nem csak és kizárólag szakmai, hanem jogi és adminisztratív szabályozásra, sztenderdizációra is szükség lenne. A szerző tanulmányában megkülönböztette

- ❖ a jogi szabályozást, ami a működés általános feltételeit, törvényességi kereteit írja elő kötelező erővel,
- ❖ az adminisztratív szabályozást, ami az intézményi működés technikai és dokumentációs követelményeit írja elő, szintén kötelező erővel, valamint
- ❖ a szakmai szabályozást, ami a szolgáltatási tevékenység szakmai követelményeinek és módszereinek megjelenítését jelenti.

A Dr. Gulácsy-Tóth szerzőpáros „A sztenderdizáció általános jogi vonatkozásai a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások területén”⁷⁰ című értekezésükben azt hangsúlyozták, hogy a jogi szabályok kereteihez illeszkedve – azokkal nem ellentétes módon - szükséges meghatározni a színvonalat, a mérést, az értékelést, amely kritériumoknak kellő rugalmasságot is biztosítaniuk kell ahhoz, hogy a folyamatosan változó, újonnan felmerülő szükségletekre a lehető leggyorsabban legyenek képesek reagálni. A tanulmányban ugyanakkor az is megfogalmazásra került, hogy „egy indikátor kidolgozásakor felmerülhet az igény, hogy a szolgáltatás nyújtásakor bizonyos körülményeket dokumentáljanak. E

⁶⁸ Kellermann Éva A szociális és gyermekvédelmi területen zajló sztenderdizációs folyamat technikai és gyakorlati kérdései www.ncsszi.hu/kiadvanyok/kapocs-letoltheto--lapszamai/kapocs-2008/86/news (letöltés: 2014. december 1.) (1. oldal)

⁶⁹ Dr. Hajnal Miklós Pál „A szociális szolgáltatások minőségfejlesztésének speciális problémái, <http://www.ncsszi.hu/kiadvanyok/kapocs-letoltheto--lapszamai/kapocs-2008/86/news> (letöltés: 2014. október 21.) (13. oldal)

⁷⁰Dr. Gulácsy-Tóth Tamás: A sztenderdizáció általános jogi vonatkozásai a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások területén http://www.ncsszi.hu/download.php?file_id=1110 (letöltés: 2015. január 2.) (1-21. oldal)

dokumentációs kötelezettséget a lehetséges minimumra kell csökkenteni, szem előtt kell tartani, hogy az adminisztráció növelése elvonja az emberi erőforrásokat. (...) E dokumentációs kötelezettség során jelentkező adminisztrációs teher az információs technológiák segítségével jelentősen csökkenthető.”⁷¹

Az információs technológia alkalmazásának térhódítását és a szociális területen is egyre inkább megjelenő egyablakos – avagy ahogy azt a banki világban nevezik front-office – gyakorlat dominanciáját ismertette egy brit és egy holland példán keresztül Krémer Balázs „A szociális szolgáltatások modernizációja – közpolitikai trendek, elvek, irányok. Áttekintés a szociális szolgáltatások fejlesztésének nemzetközi trendjeiről, illetve alapvető kérdéseiről”⁷² címet viselő tanulmányában. A szerző megemlítette, hogy az „egyablakos modell szociális területeken való alkalmazásában Hollandia volt az úttörő, ám az informatikai eszközök, technikák elterjedésével mindenhol általános ügymenet-szervezési elvvé vált.”⁷³ E témával összefüggésben mindenképpen megemlítendő még a „Szociális ágazati információs stratégia”⁷⁴ címet viselő tanulmány, amely az informatika kihívásait és lehetőségeit mutatta be a hazai szociális területen, s amelyben egyértelműen kifejtésre került, s amire a „2008-ban lefolytatott, a szektor különböző szegmenseit monitorozó kutatások is rámutattak, hogy a szociális területen nagy szükség volna elektronikus támogató adatbázisok, szolgáltatások kiépítésére, üzemeltetésére.” A Goldmann – Mester – Mód szerzőtrío e tanulmányban megfogalmazta azt is, hogy a „szigetszerű fejlesztések miatt nem lehet az adatbázisokat, az intézmények működését összehangolni; a jelenleg használt informatika rendszer nem segíti elő a különböző összefüggő szociális szolgáltatások egymásra épülését és ellenőrizhetetlen a szolgáltatások igénybevétele.”⁷⁵

Az informatikai rendszerek sokszínűsége okán azok összekapcsolása és/vagy – ha és amennyiben lehetséges – adataik migrálása, a nyilvántartott adatok szinergiájának biztosítása hatalmas materiális vonzattal és vélelmezhetően rengeteg időráfordítással jár(hat)na. Elegendő itt a Központi Statisztikai Hivatal (továbbiakban: KSH) Országos Statisztikai Programja (továbbiakban: OSAP) keretében, intézményi szinten gyűjtött adatokra gondolni. Avagy egy másik példát jelent(ett) az, hogy egységes szabályozás hiányában az önkormányzati hatósági igazgatásban is csak szigetszerűen használt – és nem az egész/összes⁷⁶ eljárást leképező - szoftverhasználatról (pl.: az Abacus winsoc programja) lehet(ett) beszélni.

---

⁷¹Dr. Gulácsy-Tóth Tamás: A sztenderdizáció általános jogi vonatkozásai a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások területén http://www.ncsszi.hu/download.php?file_id=1110 (letöltés: 2015. január 2.) (5. oldal)

⁷²Krémer Balázs: A szociális szolgáltatások modernizációja – közpolitikai trendek, elvek, irányok Áttekintés a szociális szolgáltatások fejlesztésének nemzetközi trendjeiről, illetve alapvető kérdéseiről, Kapocs folyóirat 2008., 39. szám <http://ncsszi.hu/kiadvanyok/kapocs-letoltheto--lapszamai/kapocs-2008/89/news> (letöltés: 2014. október 21.) (1-29. oldal)

⁷³Krémer Balázs: A szociális szolgáltatások modernizációja – közpolitikai trendek, elvek, irányok Áttekintés a szociális szolgáltatások fejlesztésének nemzetközi trendjeiről, illetve alapvető kérdéseiről, Kapocs folyóirat 2008., 39. szám <http://ncsszi.hu/kiadvanyok/kapocs-letoltheto--lapszamai/kapocs-2008/89/news> (letöltés: 2014. október 21.) (6-7. oldal)

⁷⁴Goldmann Róbert – Mester Dániel – Mód Péter: Szociális ágazati információs stratégia 2008, http://www.ncsszi.hu/download.php?file_id=1130, (letöltés: 2014. november 22.) (18. oldal)

⁷⁵Goldmann Róbert – Mester Dániel – Mód Péter: Szociális ágazati információs stratégia 2008, <http://www.ncsszi.hu/kiadvanyok/kapocs-letoltheto--lapszamai/kapocs-2008/86/new> (letöltés: 2014. november 22.) (5. oldal)

⁷⁶A jegyző, államigazgatási eljárás keretében rendelkezett a szociális szolgáltató, intézmény működési engedélyeztetése kapcsán, amely bár elektronikus úton előállított határozatot jelentett, azonban az sem tartalmában, sem formájában nem alkotott országosan egységes képet.

2004-2006 között az akkori szakminisztérium - többek között - a fentiekkel indokolta, hogy egy országos nyilvántartásnak kell létrejönnie a szociális és gyermekvédelmi engedélyesek körében, amely nyilvántartás kellő alapul szolgálhat az ágazati tervezéshez, továbbá megfelelő szabályozást biztosíthat a szolgáltatók engedélyeztetése, ellenőrzése vonatkozásában. Figyelemmel az előbb említettekre és arra, hogy egy egységes jogi háttér megalkotásában, egy országos nyilvántartás megteremtésében látták a megoldást, megszületett – *a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet*⁷⁷ (továbbiakban: 226/2006-os Korm. rendelet) alapján – a szociális regiszter, mint elektronikus nyilvántartás.

Amint azt a fentiek is alátámasztják, a sztenderdizációs, az egységesítésre irányuló szakmai szabályozás, azaz a minimum követelmények meghatározása a stratégiai tervezéshez és az ahhoz szükséges, naprakész, pontos és átlátható adatok kinyeréséhez, a hatékonyság mérhetővé tételéhez elengedhetetlenül fontos. Mindezt az EU sem gondolja nagyon másként, ugyanis az 1303/2013 rendelet⁷⁸ 19-ik bekezdése például nem másra hívja fel a figyelmet, minthogy a „*zsugorodó aktív népesség és a teljes népességen belül a nyugdíjasok növekvő aránya, valamint a népességeloszlással kapcsolatos problémák várhatóan továbbra is próbára teszik a tagállamok oktatási és szociális támogató struktúráit – és így az Unió versenyképességét is. Az ilyen demográfiai változásokhoz való alkalmazkodás a tagállamok és régiók előtt álló alapvető kihívások egyike lesz az elkövetkező években, és ezért azt a demográfiai változás által leginkább érintett régióknak rendkívül alaposan meg kell fontolniuk.*” Azaz fel kell készülni.

Fel kell készülni – többek között – arra, hogy a szociális védelmi rendszernek nagy kihívásokkal kell megküzdenie. Így teljesen egyértelmű, hogy egyetlen állam számára sem mindegy, hogy mit, mire alapozottan és hogyan tervez meg, tart nyilván, finanszíroz, ellenőriz, stb. Ahhoz pedig, hogy mindezek megalapozottan kerüljenek megtervezésre, hatékonyan felhasználásra, pontosan elszámolásra, szükség van a jogi, szakmai, pénzügyi szabályozók – szükségére szerint módosított – lefektetésére. A szociális ágazatra különösen igaz, hogy arra csak komplexitásában szabad tekinteni, hogy azt csak összetettségében szabad kezelni, hogy ahhoz csak teljes egészében szabad hozzájárulni.

A szociális ágazatra irányuló figyelmet tükrözi – véleményem szerint – az, hogy 2013. november 15. napjával hatályba lépett *a szociális és gyermekvédelmi ellátások országos nyilvántartásáról szóló 392/2013. (XI. 12.) Korm. rendelet*,⁷⁹ amely alapján a Kormány által kijelölt szerv az Szt. 18/B. §-ában meghatározott ellátások, az ellátásokra való jogosultság fennállásának ellenőrzése céljából országos nyilvántartást vezet. S amelyről az akkori helyettes államtitkár – Fülöp Attila – úgy nyilatkozott, hogy a „*nyilvántartás célja, hogy egyénre lebontva látni lehessen majd, ki milyen támogatást vett igénybe és arra mennyi pénzt fizetett ki az állam.*”⁸⁰

⁷⁷http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=104647.147875 (letöltés: 2015. január 24.)

⁷⁸Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1303&from=HU> (letöltés: 2014. december 1.)

⁷⁹http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=164767.251763 (letöltés: 2015. január 24.)

⁸⁰http://hvg.hu/itthon/20130826_Orszagos_nyilvانتartas_keszul_a_szocialis/# (letöltés: 2014. november 22.)

Haladva tovább a reformelképzelések (és megvalósításuk) útján, 2014-ben nyílt lehetőség arra, hogy az Szt. hatálya alá tartozó szociális szolgáltatások és intézmények működési engedélyezésének 2014 júliusáig hagyományos módon (papíralapon) történő eljárásmenetét, az elektronikus ügyintézés feltételeinek megteremtésével, elektronikus úton vigyék véghez. A papíralapú engedélyek nyilvántartása helyett a *közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.)* 2013. július 1-jétől hatályos szabályozásával összhangban – jog keletkeztető (konstitutív) hatályú, közhiteles hatósági nyilvántartás vált szükségessé. A közhiteles nyilvántartás bevezetését az intézményrendszer és a szolgáltatások rendkívüli bonyolultsága, valamint a szociális regiszterben nyilvántartott működési engedélyek kiadási, módosítási, visszavonási folyamatának informatikai támogatása is szükségessé tette, aminek eredményeképpen hatékonyabbá válhat(ott) az engedélyeztetési eljárás.

A fentiek alapján – és egyben összefoglalva a fejezetet – az is kijelenthető, hogy a szociális (szak)igazgatás a mindenkori közigazgatásban végbementő reformoknak volt/van alárendelve. A fejlesztések eszméket, irányzatokat képviselnek, amelyekhez természetesen elengedhetetlen a megfelelő jogi-, adminisztratív-, és szakmai szabályozás. Az egységesítési szándékok megvalósulásától, a szabályozottságtól az átláthatóbb, koherensebb, hatékonyabb, stb. rendszer kiépülését és működését remélték/remélik.

Tekintettel arra, hogy tanulmányom szempontjából a szociális ágazatban végbemenő rendszerszintű, az egységesítés irányába mutató elképzelések, fejlesztések bírnak igazán jelentőséggel, így – nem feledve, bár figyelmen kívül hagyva a közigazgatási reformokat - a soron következő fejezetben a szociális ágazatra fókuszálva kerül sor az elmúlt 5-7 év legnagyobb, a TÁMOP keretében megvalósuló/megvalósítandó projektek fejlesztéseinek bemutatására. Jelentőségüket mi sem példázza jobban, mint hogy ezen TÁMOP programok kapcsán kerülnek támogatásra a *„sztenderdizációs és ellenőrzésfejlesztési folyamatok, azaz a szakmai protokollok és sztenderdek kidolgozása (...) a protokollalapú szakmai munkához és adminisztrációjához szükséges tevékenységadminisztráció rendszerének kialakítása. (...) A szakmai tevékenységadminisztráció korszerűsítése érdekében informatikai sztenderdek kidolgozására, a segítő munka szakmai-ügyviteli és információs technológiai szabványosítására, egységes adat-, dokumentum- és információcsere szabványok kialakítására, valamint az ezeken alapuló központi és helyi/térségi szociális információs rendszerek fejlesztésére kerül sor.”*⁸¹

7. Rendszerfejlesztés, ágazati reform a TÁMOP projektek tükrében....

A TÁMOP⁸² célja olyan beavatkozások sikeres végrehajtása a 2007-2013-as programozási periódusban, amelyek az egész ország lakosságát érintik, ahol az egyes beavatkozások prioritási tengelyek mentén valósulnak meg és amelyek - a teljesség igénye nélkül - az alábbiak:

1.6 Az intézményrendszer értékelése pont

- ❖ 1.6.5 A *„szociális szolgáltatások rendszerének fejlesztése nem tartott lépést a növekvő és változó szükségletekkel, intézményes kapacitásai csak részben épültek ki. (...) A szociális szolgáltatások minősége, elérhetősége és hozzáférhetősége jelentős, a települések típusa által meghatározott területi különbségeket mutat. Hiányoznak a jellegzetes térségi szükségleteket felmérő kutatások, szükségletalapú szolgáltatástervezési kapacitások, koncepciók. Az ágazatnak nincs egységes*

⁸¹<http://www.eekh.hu/hmr/letoltesek/rolunk/NFU-kefelevonat.pdf> (letöltés: 2014. október 13.) (44. oldal)

⁸²http://eupalyazatiportal.hu/tamop_programleiras/ (letöltés: 2014. november 2.)

informatikai támogatása. Az utóbbi időszakban – az erősen decentralizált és differenciálódó ellátó-, illetve finanszírozási rendszer okán egyre sürgetőbb problémaként – az ágazati fejlesztések, illetve jogszabály-alkotás középpontjába kerültek a területen zajló ügyviteli tevékenységek, illetve a segítő munka folyamatainak sztenderdizálásával, minőségbiztosításával és adminisztrációjával kapcsolatos feladatok.”⁸³,

3.5 Társadalmi befogadás, részvétel pont

- ❖ 3.5.4 A szociális ellátórendszer fejlesztése, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása alpontjában került megfogalmazásra, hogy a szükségessé vált szociális szolgáltatási rendszer modernizációjának két fő iránya van: „*a jó kormányzás erősítése a szociális szolgáltatások területén a kapacitások és a hatékonyságának erősítésével, átlátható, jó minőségű, szükséglet- és bizonyítékalapú ellátórendszer kialakításával, a munkaerőpiaci integrációt segítő szociális szolgáltatások fejlesztése.*”⁸⁴

Az ÚMFT TÁMOP kiemelt programjai között lehet beszélni az 5.4.2. „Központi szociális információk fejlesztések” című, valamint az 5.4.1. „Szociális szolgáltatások modernizációja központi

és területi stratégia tervezési kapacitások megerősítése, szociálpolitikai döntések megalapozása” című projektekről. A két projekt mondhatni szervesen kapcsolódik egymáshoz, így a projektek lebonyolítói, az 5.4.1. esetében az NCSSZI, az 5.4.2 estében pedig a FSZH egymás konzorciumi partnerei is.

A fenti projektek – vázlatos - bemutatása:

- ❖ **A TÁMOP 5.4.1.-08/1 projekt első fázisáról** a 2009. december 1. és 2011. november 30. közötti időintervallum során lehet beszélni, lebonyolítója pedig az NCSSZI volt. A projekt célja a szociális szolgáltatások modernizációja, a központi és területi stratégiai kapacitások megerősítése, előkészíteni és megalapozni a szociálpolitikai döntéseket. „*A TÁMOP 5.4.1 projekt legfőbb feladata és célkitűzése, hogy - az egyes szaktevékenységeket végző pillérei által - az ágazati (szociális, gyermekvédelmi és kábítószerügyi) döntéshozók és hatósági, finanszírozási funkciókat gyakorlók számára fontos információkkal szolgáljon, valamint tervezési, fejlesztési, szabályozási és ellenőrzési eszközök kialakítását megalapozó fejlesztéseket végezzen. (...) A helyzet jobb megismerése, a tervezési kapacitás megerősítése révén szeretné megkönnyíteni, hatékonyabbá tenni a szakemberek mindennapi munkáját, amivel végső soron az ellátásban részesülő emberek élethelyzetének, életminőségének jobbra tételét kívánja elősegíteni.*

A projektben részt vevők munkájának eredményeként az érintett területeken (gyermekvédelem, családsegítés, bentlakásos idősellátás, drogproblémák kezelése) olyan eszközök állnak majd rendelkezésre, amelyek alkalmasak a különböző szolgáltatások fenntartásával és fejlesztésével kapcsolatos alapvető kérdések és problémák megoldására.”⁸⁵

A TÁMOP 5.4.1. projekt – első fázisának - szakmai pillérei:

1. *A szakmai szabályok fejlesztése pillér feladata a szociális, valamint gyermekjóléti és védelmi szolgáltatások szakmai szabályainak fejlesztése, az átláthatóság és*

⁸³ Társadalmi Megújulás Operatív Program (Forrás: palyazat.gov.hu/download/2736/**tamop**_adopted_hu.pdf) (letöltés: 2014. november 2.) (45. oldal)

⁸⁴ Társadalmi Megújulás Operatív Program (Forrás: palyazat.gov.hu/download/2736/**tamop**_adopted_hu.pdf) (letöltés: 2014. november 2.) (147. oldal)

⁸⁵http://ncsszi.hu/lezarult-unios-projektek/tamop-5_4_1-modernizacios-projekt (letöltés: 2014. november 2.)

tervezhetőség jobbítása a szolgáltatások hatékonyságának növelése, minőségük javítása céljából.

- 2. A tevékenységadminisztrációs fejlesztés pillér feladata több szakterületen a szociális szolgáltatások folyamatának leírása, modellezése, új adminisztrációs űrlaprendszer kidolgozása a szociális szolgáltató rendszer átláthatósága, tervezhetősége érdekében.*
- 3. A módszertani, szolgáltatási pillér a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások ellátási, jogszabályi környezetének feltérképezését, az eredmények feldolgozását végzi, és ajánlásokat tesz a további kutatások végzésére.*
- 4. A kábítószer-probléma kezelésével foglalkozó szolgáltatások fejlesztési pillérének célja a keresletcsökkentési tevékenység helyi szintű támogatása, a fejlesztési célok kitűzése és megfogalmazása, a helyi strukturális változások, fejlesztések segítése.*
- 5. A társadalomtudományi adatfelvételi pillér az esélyegyenlőség szempontjából magas kockázatú, hátrányos helyzetű célcsoportokra (cigányok/romák, fogyatékosok/megváltozott munkaképességűek) irányuló célzott adatfelvételek elkészítését végzi.⁸⁶*

❖ **A TÁMOP 5.4.1-12/1-2012-0001 projekt második fázisát** a 2012. szeptember 1. és 2014. augusztus 31. közötti időintervallum jelentette, a lebonyolító/projektgazda továbbra is az NCSSZI volt. A projekt legfőbb feladata és célkitűzése, - ahogyan az a megnevezéséből is kitűnik – a szociális szolgáltatások modernizációja, a központi és területi stratégia tervezési kapacitások megerősítése, a szociálpolitikai döntések megalapozása.

A projekt lényegében a korábbi ágazati modernizációs program folytatása, ahol a szociális szolgáltató és gyermekvédelmi ellátó rendszer modernizációja érdekében – a szolgáltatások körének bővítése révén - a projekt felöleli a fejlesztésen túl magának a szabályozó rendszernek a bevezetését, fenntartását, valamint a gyermekvédelmi ellátáson belül az egyénre szóló tervezési – értékelési rendszer kifejlesztését, működtetését is.

A TÁMOP 5.4.1. projekt – második fázisának - szakmai pillérei:

- 1. Az első pillér feladata az egységes keretrendszer kidolgozása, ahol az elkészült fogalomtár véleményezésére, továbbá az elkészült minta dokumentumok alapján – azok véleményezésén túl – a folyamat modellezésére is sor kerül.*
- 2. A második pillér során a szolgáltatások tervezése és fejlesztése történik meg, azaz létrejön a szükségletfelmérő rendszer, továbbá a kapacitásfigyelő rendszer, mely révén magának a szolgáltatásoknak a kapacitásfigyelő rendszere is megvalósul.*
- 3. A harmadik pillér családpolitikai kutatást ölel fel, ahol a fiatal népesség házassági és gyermekvállalási hajlandósága kerül felmérésre, valamint egy „hungarostudy” és egy mélyszegénységben élők célzott segítésére irányuló kutatás bonyolódik le.*
- 4. A negyedik pilléren belül pedig olyan szakmai feladatok valósulnak meg, mint szakmai kollégium létrehozása, más TÁMOP-os projektekkel (TÁMOP 5.4.9. és TÁMOP 5.4.10.87) való együttműködés, továbbá társadalmi befogadást erősítő médiakampány lebonyolítása, szakmai fórumok, konferenciák, egyeztetések megvalósítása.*

⁸⁶ http://archive-hu.com/page/203875/2012-08-23/http://www.ncsszi.hu/lezarult-unios-projektek-1_19/tamop-5.4.1-modernizacios-projekt-2_70 (letöltés 2014. november 12.)

⁸⁷ TÁMOP-5.4.10-12/1-2012-0001 azonosítószámú Szociális képzések rendszerének modernizációja című kiemelt projekt Forrás: <http://tamop5410.hu/hir/21> (letöltés: 2014. október 11.)

- ❖ **A TÁMOP 5.4.2.-08/1-2009-0001 projekt megvalósítási időtartamának az első fázisa** 2009. november 1. és 2011. október 31. között volt, lebonyolítója az FSZH, majd jogutódja az NRSZH. A projekt célja a szociális ágazat működésének modernizációjához, a szociális szolgáltatások átlátható működéséhez, ellenőrzéséhez, tervezéséhez, a döntéstámogatáshoz szükséges elektronikus szolgáltatások központi fejlesztése.

„A projekt során több olyan tevékenység kerül fejlesztésre, amely a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások, intézmények fejlesztéséhez, annak tervezéséhez, működési engedélyezésének folyamatához, és a működés ellenőrzéséhez szükségesek, illetve a lakosság, a szociális hatóságok, a szolgáltatásokat fenntartók, és azokban dolgozó szakemberek információhoz jutását segítik. A 4 alprogram egymástól jól elkülöníthető tartalommal fogalmazható meg, ugyanakkor egymásra épülő, egymást erősítő tevékenységek, amelyek átfogják a szociális szolgáltatások teljes spektrumát, az engedélyezéshez szükséges hatósági folyamatok korszerűsítését, a szolgáltatások 3 típusának tevékenységadminisztrációjához kapcsolódó fejlesztéseket, a szociális információs tevékenység korszerűsítését.”⁸⁸

A TÁMOP 5.4.2. projekt – első fázisának - alprogramjai:

- 1. A működési engedélyezés elektronikus adminisztrációjának előkészítése során az elektronikus nyilvántartás központi kialakítása, az adminisztrációs tevékenység standardizációja, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és intézmények működési engedélyezése, az engedélyezési eljárás folyamatának adminisztrációja és az intézmények, szolgáltatások ellenőrzése valósul meg.*
- 2. A Szociális Ágazati Portál (SZÁP) előkészítése alprogramon belül a szociális ágazat számára egy önálló portál kialakítása és annak széles körű tartalomfejlesztése, a tartalom folyamatos, naprakész karbantartása, a portál működtetése, illetve a portálon keresztül a szociális szolgáltatások tevékenység adminisztrációjához elektronikus úton elérhető egységes dokumentációk és eljárásrendek kialakítása (szoftverfejlesztés) és alkalmazhatóvá tétele (az I. fejlesztési ütemben 3 szolgáltatási típusban: gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátások, családsegítés és az idősek otthonai).*
- 3. A helyi, területi ágazati tervezést szolgáló központi szociális infrastruktúra előkészítése során az önkormányzatok számára lehetővé tenni, hogy megalapozottan tudják a szociális szolgáltatásaikat tervezni, ehhez elektronikusan és célzottan elérjék a központilag nyilvántartott adatokat a települési lakosság összetételéről, a szükségletekről, egységes szempontrendszer alapján tudják elkészíteni a szolgáltatástervezési koncepciót, és azokat a szociális ágazati portálon tegyék elérhetővé az érdeklődők számára. A szociális ágazatot irányítók tervezését, az ágazat szociális stratégiájának kialakítását és az abban foglaltak megvalósítását (a szolgáltatások fejlesztését) segítsük az országos szolgáltatástervezési koncepció kidolgozásával, a helyi tervezés és az országos tervezés összehangolásával.*
- 4. Az elektronikus szakmai támogató szolgáltatások alkalmazása alprogramon belül tervezett tevékenységek teljes egészében a szociális ágazati portál tartalomfejlesztését készítik elő, összegyűjtik mindazokat az információkat, amelyek a szociális igazgatásban, a szociális hatóságoknál, a szociális szolgáltatásokban, a szociális képzésben, és a szociális foglalkoztatásban dolgozó szakemberek számára a legszélesebb körben segítik a tájékozódást, a szakmai fejlődést. Az alprogram tevékenysége az ágazati portál folyamatos tartalomfejlesztését is szolgálja.⁸⁹*

⁸⁸www.afsz.hu/resource.aspx?ResourceID=afsz_tamop_542_tanulmany (letöltés: 2014. október 10.) (2. oldal)

⁸⁹www.afsz.hu/resource.aspx?ResourceID=afsz_tamop_542_tanulmany(letöltés: 2014. október 10.) (2-6. oldal)

- ❖ **A TÁMOP 5.4.2-12/1-2012-0001 projekt második fázisára** a 2013. február 1. és (tervezett) 2015. január 31. közötti időintervallumban kerül sor, ahol a lebonyolító/projektgazda továbbra is az NRSZH. A projekt legtöbb eleme épít a projekt első fázisának eredményeire, kvázi annak folytatásaként lehet rá tekinteni.

A TÁMOP 5.4.2. projekt – második fázisának - alprogramjai:

- 1. Ágazati finanszírozási, kapacitásgazdálkodási és vezető információs rendszer fejlesztése, ami a pénzbeli támogatások és szociális szolgáltatások, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátások finanszírozásának és forráselosztásának korszerű feladatellátását biztosítja. Az információs rendszer megalkotásával lehetővé válik a szociális terület finanszírozásának hatékonyabbá tétele, a helyi szükségeltek alapuló, feladatalapú finanszírozási mechanizmus bevezetése, a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások területén rendelkezésre álló kapacitások teljes körű nyilvántartása annak érdekében, hogy a kapacitástervezés és gazdálkodás megvalósulhasson.*
- 2. A pénzbeli és természetbeni ellátások egységes nyilvántartásának kialakításával a hatóságokként, szétagoltan vezetett nyilvántartásokból egységes, országos nyilvántartás fog létrejönni, ami képes lesz így támogatni az ellátásokra vonatkozó igények hatékony, igazságos elbírálását. Az egységes nyilvántartás terjedelmileg az Szt.-ben és a Gyvt.-ben⁹⁰ definiált – államigazgatási hatáskörben nyújtott – pénzbeli és természetbeni ellátásokat fogja tartalmazni, keretet biztosítva arra, hogy a nyilvántartás a későbbiek során további elemekkel kibővíthető lehessen.*
- 3. A tevékenységadminisztrációs rendszer fejlesztése projektelem keretében a projekt első fázisában nem érintett területekre (pl. hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, fogyatékos személyek, alapszolgáltatást igénybe vevők) is kiterjeszti a tevékenységek adminisztrálására vonatkozó fejlesztést.*
- 4. E-hatósági (működési engedélyezési, hatósági, szakmai ellenőrzési rendszer) fejlesztések keretében valósul meg a szociális és gyámhivatalok hatósági munkájának széleskörű elektronizálása, a megkezdett e- hatósági fejlesztések kiterjesztése további szolgáltatási területekre.*
- 5. A gyermekvédelmi terület hatósági és szakmai feladatellátásának korszerűsítése, elektronizálása projektelem célja a gyermekjóléti és gyermekvédelmi terület hatósági és szakmai feladatellátását támogató rendszerek korszerűsítése, ezen belül a Területi gyermekvédelmi Szakszolgáltatás elektronikus nyilvántartási és adminisztrációs rendszerének és az örökbefogadások előkészítésével kapcsolatos nyilvántartási és szolgáltatási feladatok ellátásához a meglévő nyilvántartási rendszerek új technológiai alapokon való kifejlesztése.*
- 6. A SZÁP továbbfejlesztése, tartalomfejlesztése – „A projektelem célja a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi terület korszerű kommunikációs rendszerének továbbfejlesztése, az ágazat intézményi és hatósági rendszerének együttműködő képességét biztosító ajánlások és rendszerkapcsolatok publikálása korszerű web2-es technológiák alkalmazásával.”⁹¹*

A tanulmány soron következő fejezetében az ebben a részben ismertetésre került TÁMOP-os projektcélok megvalósulást fogom nyomon követni, elemezni a projektek során elkészült dokumentációkra, informatikai fejlesztésekre alapozottan.

⁹⁰ A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=29687.255765 (letöltés: 2015. január 24.)

⁹¹ <http://szocialisportal.hu/web/szocialis-agazati-portal/szakmai-anyagok-tamop-5.4.2-12> (letöltés: 2014. november 12.)

8. A TÁMOP 5.4.1 és TÁMOP 5.4.2. kiemelt projektek vizsgálata

A projekt előkészítő szakaszára nem, a projekt megvalósítási szakaszára pedig csak a leginkább szükséges mértékig térek ki a tanulmány terjedelmi korlátaira figyelemmel. Tanulmányom írásának időintervallumakor⁹² az általam áttekintett projektek többsége már a megvalósulást követő szakba lépett. Az elemzést a projekt szakmai pilléreiben vállalt célkitűzésekkel összhangban fogom vizsgálni, továbbá figyelemmel arra, hogy a TÁMOP 5.4.1 és TÁMOP 5.4.2 jelentős mértékben egymásra épülő projektek, így fontosnak tartom azt is, hogy az egyidejűleg mindkét projektben megjelenő elemekre – pillér/alprogram tartalmakra – is figyelemmel legyek. Elemzésem során törekszem a jelenleg hatályos jogszabályi előírások és a pillér/alprogram közötti összefüggések feltárására is.

A jelen fejezet okán – előljáróban – fontosnak tartom annak hangsúlyozását, hogy minden uniós projekt viszonylatában előírás a disszemináció,⁹³ a nyilvánosság biztosítása, tájékoztatása, azaz a projekt eredményeinek terjesztése (ami a projekt során elkészült termékeket és a megvalósítás során tapasztaltak átadását is magába foglalja). Valójában mindez kommunikációs kötelezettséget jelent, amely kötelezettségek nagyban függnak a projekt jellegétől és méretétől is. Annak függvényében, hogy mekkora az adott projekt támogatásának nagysága, eltérő kommunikációs csomagok léteznek.⁹⁴ Az analitikus munka megkezdésekor azonban azzal szembesültem, hogy a vizsgált projektek – bár hasonló nagyságú támogatásban részesültek - nagyon eltérő kommunikációs anyagokkal rendelkeznek. Így többek között:

- nem minden vizsgált projekt esetében áll rendelkezésre, a projekt zárásaként elkészítendő összegző tanulmány,
- nem minden projekt kapcsán érhető el informatikai alkalmazás vagy honlap,
- továbbá többszöri és többfajta megkeresés ellenére sem sikerült a projekt lebonyolítótól szakmai kiadványokhoz hozzájutnom, így
  - ✓ azon projektek esetében, ahol nem állt rendelkezésre összegző tanulmány ott a dokumentációelemzést az interneten fellelhető az adott projekthez – pillérhez/alprogramhoz – kapcsolódó egyéb dokumentumok áttekintése jelenti,
  - ✓ a lehetőségekhez mérten az egyéb dokumentumok közül is igyekeztem a szociális tartalommal bíró dokumentumok kiválasztására, azonban ez nem minden pillér/alprogram esetében tudott megvalósulni, továbbá
  - ✓ mivel a projektek időközben a szakmapolitikai prioritások változásának következtében finomhangoláson estek át, a célkitűzések megvalósulása a publikus és elérhető dokumentumok fényében kerül átvizsgálásra.

8. 1. Az elemzés

8.1.1. A TÁMOP 5.4.1. projekt – első fázisának - szakmai pilléreiben elkészült dokumentációk, online tartalmak elemzése

Az I. pillér a szakmai szabályok fejlesztésével foglalkozott, az átláthatóság és tervezhetőség jobbítása, a hatékonyság növelése, továbbá a minőségjavítás céljából. A „*Területi Szakértői Csoport Bentlakásos Idősellátás*”⁹⁵ címet viselő - szakértői és modellezői véleményeken

⁹² A tanulmány készítésének időintervalluma 2014 nyara és 2015 tavasza közé esett.

⁹³http://www.innoteka.hu/cikk/kotelezo_kommunikacio_teher_vagy_lehetoseg.587.html (letöltés: 2015. február 12.)

⁹⁴http://palyazat.gov.hu/download/33629/umft_kedvezmenyezettek_tajekoztat%C3%A1si_kotelezettsegei.pdf. (letöltés:2015. január 29.)

⁹⁵<http://szociologiaszak.uni-miskolc.hu/segedanyagok/BI.pdf> (letöltés: 2014. december 12.) (1-164. oldal)

alapuló – tanulmánya sztenderdek fogalmazott meg a bentlakásos idősellátás szakmai szabályai vonatkozásában. (*Ábra 1.*) A szakmai szabályozókhöz rendelt sztenderdek vonatkozásában összefoglaló táblázat tartalmazta az adott kritériumot, az ahhoz tartozó indikátort és az indikátor méréséről szolgáló forrást is. (*Ábra 2.*) Az elkészült dokumentum(ok)ban a tevékenységadminisztrációs (a szolgáltatásnyújtás folyamatának leírása, modellezése) szakmai szabályok jelentek meg, összhangban a pillér célkitűzésével. A dokumentum áttanulmányozásával megállapíthatóvá vált, hogy egy jól strukturált, könnyen áttekinthető dokumentum, amelyben teljesen egyértelmű szakmai szabályok és sztenderdek jelentek meg, ahol az indikátorok és az azok méréséről szolgáló források is jelentős mértékben járulhatnak hozzá a minőségi szolgáltatásnyújtásához.

Egy másik szintén e pillért érintő szakmai dimenzió volt a területi gyermekvédelem. A „*Területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás – Módszertani szaktanácsadás*”⁹⁶ címet viselő módszertani dokumentum a módszertani szaktanácsadók szerepét, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatoknál a munkakör kialakításának fontosságát hangsúlyozta a több évtizedes szakmai-módszertani tapasztalatokra alapozottan. A dokumentum kiemelte annak jelentőségét is, hogy a szaktanácsadói szerep akkor tölthető be hitelesen, ha az független, elfogulatlan, összeegyeztethető, stb., így az a jelenlegi és - a szakma véleménye alapján - nem megfelelően működő gyakorlattal szemben, csak, mint önálló munkakör képzelhető el. (Példaként került megemlítésre, hogy a „*gyámi tanácsadó nyilvánvalóan nem láthat el módszertani feladatokat egy gyermekotthon vonatkozásában*”⁹⁷). A *személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről* szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (továbbiakban: 15/1998. NM rendelet) 2. számú melléklete tartalmazza a képesítési előírásokat, amelynek még a jelenleg hatályos verziója⁹⁸ sem nevesíti a módszertani szaktanácsadó munkakört. 2011 és 2014 között a 15/1998. NM rendelet⁹⁹ több módosítást is megélt, azonban a szaktanácsadói szerep a fenti dokumentumban foglalt kritériumoknak megfelelő paraméterek mellett mégsem került meghatározásra.

A gyermekjólét területéről pedig megemlítem - a napjainkra egyébként is nagy sajtóvisszhangot kapott - veszélyeztetettség fogalmat. A pilléren belül egy külön módszertani ajánlás foglalkozott a témával, a „*Veszélyeztetettség fogalma, hatékony alkalmazásának szakmai megalapozása*”¹⁰⁰ címet viselve, amely ajánlásban a gyermekjóléti szolgáltatás során használt gondozási – nevelési tervek új mintáit is megtekinthetővé tették. A gyermek nevelésének megtervezését szolgáló – és külön jogszabályban meghatározott – adattartalmú gondozási – nevelési terv használatát a Gyvt. rendelkezése deklarálja. Az új gondozási - nevelési terv dokumentumok fontos szakmai, tartalmi kritériuma, hogy minden előforduló, a gyermeket veszélyeztető tényezőt fel kell tárni. A gondozási - nevelési terv egy, a pillér során elkészült számos dokumentum közül, amely dokumentumok a tevékenységadminisztrációs pillérben már, mint űrlapok jelentek meg.

A II., a tevékenységadminisztrációs fejlesztés pillérben a szolgáltatások beazonosított folyamatainak leírása és az azokon alapuló űrlaprendszer kidolgozása történt meg. Például 2010 júliusában került lezárásra a „*Gyermekvédelmi és gyermekjóléti folyamatok*”¹⁰¹ címet

⁹⁶ <http://modernizacio.hu/old/data/13/19%20Ter%FCleti%20gyermekv%E9delmi%20szakszol%E1ltat%E1s%20-%20m%F3dszertani%20szaktan%E1csad%E1s%2024o.pdf>. (letöltés: 2015. január 23.) (1-24. oldal)

⁹⁷ <http://modernizacio.hu/old/data/13/19%20Ter%FCleti%20gyermekv%E9delmi%20szakszol%E1ltat%E1s%20-%20m%F3dszertani%20szaktan%E1csad%E1s%2024o.pdf>. (letöltés: 2015. január 23.) (1-24. oldal)

⁹⁸ http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=34254.288666 (letöltés: 2015. január 23.)

⁹⁹ http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=34254.54098 (letöltés: 2015. február 5.)

¹⁰⁰ <http://szociologiaszak.uni-miskolc.hu/segedanyagok/veszelyez.pdf> (letöltés: 2015. február 5.) (1-60. oldal)

¹⁰¹ http://data.munka.hu/data/Gyermekvedelmi_es_gyermekjoleti_folyamatok_v3.pdf (letöltés: 2015. január 2.) (1- 319. oldal)

viselő dokumentum, amely többek között folyamattérképek és folyamathierarchia szintjén mutatta be az alábbiakat:

- regionális módszertani bölcsődék módszertani tevékenysége,
- észlelő és jelzőrendszer működtetése,
- családgondozás alapellátásban, védelembe vétel esetén, nevelésbe vétel esetén,
- utógondozás,
- gyermekek átmeneti otthona,
- hivatásos gyám, gyámi, gondozói tevékenység, stb.

A tanulmány a beazonosított folyamathoz folyamatgazdát, a folyamat bemeneti és kimeneti követelményeit, továbbá a vonatkozó előírásokat, szabályokat is taglalta. A folyamat jól körülhatárolt definiálásán túl, a folyamat leírásának szemléltetésére – a könnyebb áttekinthetőség végett – folyamatábrákkal is színesítették a dokumentumot, ami nagyban segíthette az űrlaprendszer kidolgozását.

A "*Családsegítő Szolgáltatás*"¹⁰² megnevezésű értekezés rögzítette a családsegítés minimumsz tenderjeit, a célcsoportokra (pl.: egyén, család, munkanélküliekkel végzett szociális munka, adósságterhekkel küzdők körében végzett szociális munka, stb.) vonatkozó specialitások figyelembevételével. A tanulmány végén, annak zárásaként a tevékenységadminisztrációhoz szükséges nyomtatványminták és a nyomtatványok kitöltési segédlete is megtalálható volt, ami szintén hathatós segítséget jelenthetett az űrlaprendszer kivitelezéséhez.

A pillér általi fejlesztés érintette a gyermekvédelmi alap- és szakellátáson, valamint a családsegítésen túl a bentlakásos idősellátás adminisztrációs rendszerét is. A pillér során elkészített adatlapok (adatlap-rendszer) a TÁMOP 5.4.2. kiemelt projekt informatikai fejlesztése alapjait jelentette.

A III. módszertani és szolgáltatási pillér fókuszában az ellátási és a jogszabályi környezet feltérképezése, továbbá a szolgáltatási – ellátási környezet vizsgálata során kapott eredmények feldolgozása történt. „*A szociális szolgáltatástervezés gyakorlata*”¹⁰³ címet viselő tanulmány az elkészült dokumentumok tartalmi elemzését végezte el, azzal a céllal, hogy „*létre jöhessen egy minőségileg, és mennyiségileg is egységes dokumentumhalmaz, amely támpontot jelent a szolgáltatások további működtetéséhez, az igényekre alapozott innovatív értékeket is tartalmazó szolgáltatások biztosításához.*”¹⁰⁴ A dokumentumban – többek között – kitértek arra is, hogy az Szt.-be 2001-ben bekerült szolgáltatástervezési koncepciók (továbbiakban: SZTK) elkészítéséhez, majd kötelezően elért felülvizsgálatához, módosításához szükséges szakmai előírások nem kerültek meghatározásra, továbbá a felülvizsgálatot elmulasztókkal szembeni szankciórendszert sem épített be a jogalkotó. A pillér keretein belül elvégzett elemzés az SZTK-k készítésével, módosításával és felülvizsgálatával kapcsolatos online kutatásra (822 felkeresett önkormányzatból 192 értékelhető kérdőív érkezett vissza), valamint az FSZH által kiküldött kérdőívekre (1000 felkeresett önkormányzat közül 297-től érkezett vissza kitöltött kérdőív) alapozottan készült. A kitöltési hajlandóság mellett arra is kitértek a szerzők, hogy már az elemzés során egyértelműen látszott, hogy a válaszadók az SZTK módosítását és felülvizsgálatát fogalmilag sok esetben nem tudták különválasztani. A tanulmány 4. fejezetébe bekerült egy *brainstorming* is, amely a legrelevánsabb megállapításokat és a megállapításokkal összefüggésben a javaslatokat (pl.: szabályozási keret stabilizálása, felülvizsgálati időszak megváltoztatása) tartalmazta az SZTK-kal kapcsolatosan (***Ábra 3.***)

¹⁰² [http://modernizacio.hu/old/data/5/Csal%20E1dseg%20EDto%20szolg%20E1ltat%20E1s%20revide%20E1lt%20szab%20E1lyoz%20anyag%20\(2010%20november\).pdf](http://modernizacio.hu/old/data/5/Csal%20E1dseg%20EDto%20szolg%20E1ltat%20E1s%20revide%20E1lt%20szab%20E1lyoz%20anyag%20(2010%20november).pdf) (letöltés: 2015. január 3.) (1- 396. oldal)

¹⁰³ http://www.ncsszi.hu/download.php?file_id=739. (letöltés: 2015. január 28.) (1-103. oldal)

¹⁰⁴ http://www.ncsszi.hu/download.php?file_id=739. (letöltés: 2015. január 28.) (3. oldal)

Az SZTK-kal összefüggő szabályozás tekintetében azt lehet mondani (az Szt. 2011. január 1. napján¹⁰⁵ és 2015. január 1. napján¹⁰⁶ hatályos 90/A. § és 92. § (3) bekezdése alapján), hogy érdemi változás nem történt, azaz továbbra is a szociális hatóság feladata a mulasztó - feladat teljesítésre történő –felhívása határidő kifizése mellett, s továbbra is két évente szükséges az SZTK felülvizsgálata. A fentiek fényében mindenképpen megállapítható, hogy a szankciórendszer beépítése, a felülvizsgálat időintervallumának bővítése, valamint a szakmai előírások – mind a mai napig – nem kerültek átvezetésre a jogszabályban. Azonban a tanulmány egyik vitathatatlan eredménye, hogy a felmérések eredményeire alapozottan létrehozott egy jól áttekinthető, szintetizált, egységes, hiánypótló munkát, amely segítségül szolgálhat a szolgáltatások egységesebb szabályozási környezetének jövőbeli megteremtéséhez.

A **kábítószer-probléma kezelésével összefüggő szolgáltatások fejlesztése IV. pillér** keretein belül jelent meg a „*Szabályozás a célzott és indikált prevenció területén*”¹⁰⁷ kötet. A kötet első része a kutatási eredményekkel, a legjobb gyakorlatokkal és az eddigi szabályozási tapasztalatok bemutatásával foglalkozott, a második része pedig konkrét javaslatokat és előírásokat fogalmazott meg az egyes szolgáltatásokkal, programokkal kapcsolatosan, továbbá bemutatásra került benne a projekt keretében kidolgozott és létrehozott portál (www.addiktellatasok.hu) is.

A kötetben megfogalmazásra került a projekt feladata, miszerint „*bizonyos kiemelt fejlesztési területeken lendületet adjon a minőségügyi gondolkodásnak, és szabályozóanyagok létrehozásával megteremtse a minőségügyi rendszerének kialakításának kereteit,*” tekintettel arra, hogy „*az elmúlt időszakban a fejlesztések nem voltak kellően összehangolva, s az egyes alrendszerek (megelőzési szolgáltatások, egészségügyi ellátások, szociális ellátórendszer) egymástól függetlenül fejlődtek.*”¹⁰⁸

Az egyik ilyen kiemelt fejlesztési terület a megelőző – felvilágosító szolgáltatás, amelynek minőségügyi kialakítására vonatkozóan módszertani levelet fogalmaztak meg,¹⁰⁹ s amelyben a szabályozó dokumentumok tartalmi elemeire vonatkozó észrevételeket és javaslatokat is rögzítettek. A dokumentáció tartalmi sajátosságát az adja, hogy egyrészt a mindenkor hatályos Büntető törvénykönyv (továbbiakban: Btk.), másrészt az Szt. és több ezekhez kapcsolódó végrehajtási rendeletben foglaltaknak is meg kell felelnie. Az 1978. évi IV. törvénynek¹¹⁰ („rég” Btk.) a hatályon kívül helyezésével, a 2012. évi C. törvény¹¹¹ („új” Btk.) hatályával új törvényi tényállások kerültek a jogszabályba, így többek között kikerült a függőkre vonatkozó enyhítés, azonban bekerült – bizonyos esetekben – a büntetés korlátlan enyhítése passzus, bírósági mérlegelésen alapuló intézménye. Az Szt. a közösségi ellátások között definiálja a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátást, amely ellátást – joggal – ki is emelte az Szt. 20. § alatt meghatározott nyilvántartási, valamint a 94/C. §-ban meghatározott írásbeli megállapodás-kötés kötelme alól. A módszertani levélben jelzett módosítási javaslatok azonban nem kerültek bele a *kábítószer-függőséget gyógyító kezelés, kábítószer-használatot kezelő más ellátás vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatás szabályairól* szóló 42/2008. (XI. 14.) EüM–SZMM együttes rendelet 2. számú mellékletébe.¹¹²

¹⁰⁵http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=18618.28648 (letöltés: 2015. február 2.)

¹⁰⁶http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=18618.232637#foot_559_place (letöltés: 2015. január 1.)

¹⁰⁷http://drogfokuszpont.hu/wp-content/uploads/szabalyozas_hatteranyag.pdf (letöltés: 2015. január 2.) (1-263. oldal)

¹⁰⁸http://drogfokuszpont.hu/wp-content/uploads/szabalyozas_hatteranyag.pdf (letöltés: 2015. január 2.) (3. oldal)

¹⁰⁹ www.ndi-szip.hu/Controls/DownloadEDoc.aspx?attId=7db66c9e-9287-4907-b54e-f51cbdf024e5 (letöltés: 2015. január 3.)

¹¹⁰http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=3356.237644 (letöltés: 2015. január 3.)

¹¹¹http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=152383.283328 (letöltés: 2015. január 3.)

¹¹²http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=117716.251938 (letöltés: 2015. január 4.)

A kötet második része – többek között - a projekt keretében kidolgozott és létrehozott portállal (is) foglalkozott. A portál megtekintése során (2015. február 6. napján) azt lehetett tapasztalni, hogy

- a szervezetek kivétel nélkül 2011. október 17. napján regisztráltak (**Ábra 4.**),
- egy szervezet kiválasztását követően a szervezetre vonatkozó adatok teljesen üres űrlapot jelenítettek meg (**Ábra 5.**),
- egy adott szervezet kiválasztását követően, a nyújtott szolgáltatásai viszonylatában szintén nem lehetett információt találni (**Ábra 6.**).

Tovább menve és egy konkrét, napjainkban is működő, szervezet (Félúton Alapítvány) kiválasztása után – amely alapítványi formában működik és a XVII. és a VIII. kerületben is található Budapesten telephelye - sem sikerült semmiféle információt fellelni (**Ábra 7.**). A honlapon, a *dokumentumok* funkciógomb alatt csekély darabszámban lehetett dokumentumot találni, s amelyek a 2011. szeptember 22. és 2011. november 2. közötti időintervallum során lettek feltöltve (sem azt megelőző, sem azt követő dátummal nem szerepeltek dokumentumok) (**Ábra 8.**).

A fentiekkel kapcsolatban azt mindenképpen fontosnak tartom megemlíteni, hogy a 2009-es drogstratégiát követően éveken keresztül széles körű (pl.: lakosság, szolgáltatók, szakemberek, kormányzat) vita zajlott a hazai drogstratégia szövegszerű tervezetének elfogadtatása körül. (A 2013-ban tárgyalt új anyag nem kisebb célt tűzött ki, mint a kábítószermentes Magyarország megteremtését 2020-ra.) Vélelmezhető, hogy a stratégiaalkotás politikai környezete és a szakmai álláspontok – azaz a projekt kábítószerügyi pillérében felkért szakértők véleményei – nem voltak teljesen szinkronban.

Az V. kutatási pillérben társadalomtudományi adatfelvételre került sor kérdőíves (survey) módszerrel, ahol a kérdőívek összeállítása során figyelemmel voltak a vélemények felmérésének és a társadalmi jelenségek feltérképezésének fontosságára is, továbbá szem előtt tartották azt is, hogy az EU-s kutatásokkal harmonizáló módszertant alakítsanak ki. A pillér keretében két kirekesztettséggel fenyegetett csoport (roma és fogyatékkal élő emberek) vizsgálatára és a csoportok helyzetének feltárására került sor. A pillér legjelentősebb kutatásai között olyanokat lehetett találni, mint a „romakutatás”¹¹³, avagy az „egészségkárosodással élők munkaerő-piaci (in)aktivitása és foglalkoztathatósága”¹¹⁴ kutatás. Mindkét fenti kutatás vizsgálta (csak más – más szemszögből) a foglalkoztathatóságot és a társadalmi kirekesztettség anyagi vetületeit (pl.: jövedelem, szegénység, anyagi depriváció, munkaerő-piaci helyzet, stb.) is, amely kiemelt érdeklődési területet jelentenek az EU szempontjából is.

A *TÁMOP 5.4.1. projekt pillérei, az első fázis zárásaként elmondható*, hogy az NCSSZI honlapján (2015. január 15. napján) (**Ábra 9.**) azt lehetett találni, hogy az oldal alján 5.4.1.-08 linkként jelölt hivatkozásra kattintva nem a kívánt tartalom, hanem az 5.4.1.-12 projekt érhető el (**Ábra 10.**). Szintén az ezen a honlapon található „5.4.1.-08” funkciógombra kattintást követően pedig a „*Forbidden - You don't have permission to access /old/ on this server.*” hibaüzenet jelent meg. (**Ábra 11.**) A hibaüzenet alapján azt lehet mondani, hogy a honlapon belül ez az oldal létezik, csak, mint felhasználónak nem hozzáférhető. A honlapon elérhető regisztráció használatát követően sem érkezett semmilyen visszajelzés, ami már csak azért is nagyon sajnálatos, mert egy mind a lakosság, mind a szakma szereplői számára hasznos, érdekes projekt dokumentumairól van szó.

¹¹³ www.modernizacio.hu/download/440/file/tamop541_iv_101_book_a5.pdf (letöltés: 2015. január 2.) (1-200. oldal)

¹¹⁴ http://archive-hu.com/page/203875/2012-08-23/http://www.ncsszi.hu/lezarult-unios-projektek-1_19/tamop-5.4.1-modernizacios-projekt-2_70 (letöltés: 2015. február 7.)

8.1.2. A TÁMOP 5.4.1. projekt – második fázisának - szakmai pillérei dokumentációelemzése

A TÁMOP 5.4.1.-12. I. pillére során az egységes keretrendszer kidolgozásán belül az elkészült dokumentumok folyamatmodellezése, továbbá fogalomtár készítése és véleményezése valósult meg. Például a szociális szakma és a jogalkotó teljesen eltérően definiálja – napjainkban is – az ellenőrzést, s azon belül is a szakmai ellenőrzést. „A szakmai ellenőrzési szempontok rendszerének továbbfejlesztése”¹¹⁵ címet viselő kézikönyv célja „a projekt keretében elkészített szabályozó dokumentumok szakmai ellenőrzésben való felhasználhatóságával kapcsolatos észrevételek és javaslatok megfogalmazása.”¹¹⁶ A kézikönyv e kiadványa a hajléktalan-, a fogyatékos-, a pszichiátriai betegek-, az idősek ellátása, valamint az alapellátások és gyermekvédelmi ellátások szakmai ellenőrzésével (az ellenőrzések tartalmával) kapcsolatos szempontokat mutatta be, építve a projekt során kimunkált szabályozó dokumentumokra. A kézikönyv a szabályozó anyagok szakmai felhasználhatóságát a jogszabályi környezetbe építve vizsgálta, ami nyomán észrevételek és javaslatok is megfogalmazásra kerültek. Már az összegzés első oldalain megfogalmazásra került, hogy a „segítő szándékú ellenőrzést szervezetileg is el kell különíteni a hatóságától, ellenkező esetben a szakmai ellenőrzés nem érheti el a kívánt célját.”¹¹⁷

A dokumentum részletesen taglalta, hogy a szakmai ellenőrzésnek mindenekelőtt függetlennek kell lennie. Továbbá az is ismertetésre került, hogy „a módszertani intézmények ellenőrzési gyakorlata eltérő képet mutatott attól függően, hogy mi volt a működést engedélyező szervek elvárása, milyen volt a velük való együttműködés, mennyiben éltek azzal a lehetőséggel a módszertani intézmények, hogy az ellenőrzést más célokra is használják, és mennyire vállaltak fel érdekvédő funkciót a hatósági ellenőrzések jogkövetkezményeinek megelőzését szolgáló.”¹¹⁸

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet (továbbiakban: 369/2013. Korm. rendelet),¹¹⁹ valamint a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet¹²⁰ értelmében az egyházi módszertani intézmény, továbbá a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság (továbbiakban: SZGYF) – meghatározott szempontok figyelembevételével – szakértőként vesz részt hatósági ügyekben. A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet¹²¹ 5.§ alapján az SZGYF látja el az országos szociális, illetve gyermekjóléti, gyermekvédelmi módszertani feladatokat, aminek keretében többek között:

---

¹¹⁵A szakmai ellenőrzési szempontok rendszerének továbbfejlesztése kézikönyv

<http://www.modernizacio.hu/download/437/file/szakmai-ellenorzes-osszegzo-tanulmany-vegso-07-22-.pdf>

(letöltés: 2015. január 8.) (1-60. oldal)

¹¹⁶ A szakmai ellenőrzési szempontok rendszerének továbbfejlesztése kézikönyv <http://www.modernizacio.hu/download/437/file/szakmai-ellenorzes-osszegzo-tanulmany-vegso-07-22-.pdf>

(letöltés: 2015. január 8.) (3. oldal)

¹¹⁷ A szakmai ellenőrzési szempontok rendszerének továbbfejlesztése kézikönyv <http://www.modernizacio.hu/download/437/file/szakmai-ellenorzes-osszegzo-tanulmany-vegso-07-22-.pdf>

(letöltés: 2015. január 8.) (5. oldal)

¹¹⁸ A szakmai ellenőrzési szempontok rendszerének továbbfejlesztése kézikönyv <http://www.modernizacio.hu/download/437/file/szakmai-ellenorzes-osszegzo-tanulmany-vegso-07-22-.pdf>

(letöltés: 2015. január 8.) (19. oldal)

¹¹⁹http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=164398.287445 (letöltés: 2015. január 1.)

¹²⁰http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=34254.260994 (letöltés: 2014. szeptember 5.)

¹²¹http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=155713.269516 (letöltés: 2014. szeptember 5.)

- *összesíti, kiértékeli és elemzi a szolgáltatók és intézmények által szolgáltatott és más, az ellátórendszerrel kapcsolatos adatokat, javaslatokat, azokat megküldi a miniszternek és a honlapján folyamatosan közzéteszi,*
- *módszertani útmutatókkal, ajánlásokkal és egyéb kiadványokkal segíti a szolgáltatók és intézmények szakmai feladatainak teljesítését, az aktív szociálpolitikai eszközök alkalmazását,*
- *részt vesz a minőségfejlesztési stratégia, a standardok, a szolgáltatási protokollok, valamint a szakmai ellenőrzés módszertanának és eljárásrendjének kidolgozásában.*

Már önmagában is anomáliát jelent(het) a hatósági ellenőrzésben szakértőként történő részvétel és a segítő, támogató módszertani tevékenység egyidejű ellátása, azaz ahogyan az a kézikönyvben is megfogalmazásra került, javasolt lenne a módszertani ellenőrzésként aposztrofált (véleményem szerint a módszertani tevékenység kifejezés helyesebb lenne) szakértői feladat és a hatósági ellenőrzések során végzett szakértői feladat teljes elkülönítése. Az SZGYF, mint egy országos fenntartói feladatokkal és hatáskörrel rendelkező szervezet csekély eséllyel lehet képes a fenntartói, szakértői feladatainak ellátása mellett a független módszertan szerepét – hitelesen – betölteni. Tovább menve, a dokumentum és a hatályos joganyag egyidejű figyelembevételével pedig az állapítható meg, hogy 2013 januárja óta – a kézikönyvben megfogalmazott javaslatok figyelmen kívül hagyásával erőteljes centralizáció ment végbe a szakmai ellenőrzés vonalán (is).

A II. pillérben a szolgáltatások folyamatmodellezése, valamint a tevékenységadminisztrációhoz szükséges űrlaprendszer kidolgozása volt fókuszban, ami által mind a szükségletfelmérés, mind pedig a kapacitásfigyelés megvalósulhatott.

„A tartalomszabályozáson alapuló indikátorképzés”¹²² elnevezésű módszertani kiadvány első része a szociális ellátások és a gyermekvédelem tartalomszabályozási lehetőségeit ismertette, a kiadvány második része pedig a szociális és gyermekvédelmi ellátások és a fogyasztóvédelem közötti – hiánypótló és talán szemléletváltást elősegítő - összefüggéseket tárta fel. A pillér során elkészült tartalomszabályozási elemek - a szolgáltatástípusok tevékenységekre, résztevékenységekre bontásán túl - figyelemmel voltak a feladatellátás során egyértelműen elvárható szakmai minimumok rögzítésére is. A dokumentum több esetben is hangsúlyozta, hogy a (tartalom)szabályozók és az azokon alapuló indikátorképzések létjogosultságához elengedhetetlen a széleskörű szakmai egyeztetés. Továbbá az is megfogalmazásra került, hogy az ismertett rendszerlogika csak egy a sok lehetséges verzió közül, tekintettel arra, hogy a „program keretei nem tették lehetővé azt, hogy a Magyarországon működő összes, rendkívül sokféle keretben, módon, módszerrel működő szolgáltatás sajátosságát integrálja, figyelembe vegye.”¹²³

A dokumentum széles körben épített a fogyasztóvédelemből ismert irányelvekre (pl.: egészség, biztonság, tájékoztatás, egyenlő bánásmód, kárigény, stb.), amely alapján az eltérő szakterületek képviselői meghatározták a tartalomszabályozásra épülő irányelvek rendszerét (pl.: szociális biztonsághoz való jog, egyenlő esély elve, adatvédelem, önrendelkezés, foglalkoztatás, stb.), ami elvezetett a minőségi szolgáltatásnyújtáshoz és az annak mérhetővé tételéhez is. A szabályozóanyagok elkészítése során fontosnak tartották azt is, hogy ne intézményspecifikusan, hanem szükségletspecifikusan kerüljenek meghatározásra az indikátorok. Tekintettel arra, hogy a szolgáltatási elemek – irányelvek – indikátortartalmak-fogyasztóvédelmi indikátorok meghatározása, azaz a szolgáltatások tartalomszabályozásának monitorozása nem minden szakterület és nem minden ellátotti csoport vonatkozásában készült

¹²² http://www.modernizacio.hu/download/438/file/tamop541_ii_36_book_a5.pdf. (letöltés: 2014. október 13.) (1-99. oldal)

¹²³ http://www.modernizacio.hu/download/438/file/tamop541_ii_36_book_a5.pdf. (letöltés: 2014. október 13.) (44. oldal)

el, így bár kétségkívül a hatékonyság növelését szolgáló munkáról van szó, azonban az korántsem tekinthető befejezettnek.

A **III., kutatási pillér** során a mélyszegénységben élők segítésére irányuló kutatásokat bonyolított le a projektgazda. Például „*A szegénység, társadalmi kirekesztés és csoportszükségletek vizsgálatát támogató, országos célzott adatfelvétel a roma lakosság körében*”¹²⁴ kutatás eredményei alapján (összegzésként) az került megállapításra, hogy a „cigány népesség a társadalmi rétegződés összes vizsgált dimenziója alapján rosszabb élet- és munkakörülményekkel rendelkezik, mint az ország többi lakója. Kiemelkedően rosszabb iskolai végzettséggel és foglalkoztatottsági mutatókkal bírnak. Ennek megfelelően a cigány népesség körében mind relatív, mind abszolút értelemben nagyon magas a szegények aránya. (...) A problémák jelenléte a háztartásokban kritikus pont, mivel csak kevés esetben jár egy probléma egyedül, többségében a gondok egymásra is hatást gyakorolnak. Ez főként az anyagiakkal, a munkával és az iskolai végzettséggel összefüggő problémák esetében áll fenn. Mivel a problémák összefonódása a háztartások jelentős részét érintik, ezért lényeges az esetleges szociálpolitikai törekvéseknek egy komplex megoldását elősegíteni.”¹²⁵

A fenti kutatás és annak eredmény véleményem szerint mindössze megismételni volt képes a korábbi – és a projekt első ütemében – lezajlott kutatást és annak eredményeit. Azonban a megismétlés egyben jelenthet(ett) megerősítést is a tekintetben, hogy a mélyszegénységben élők számára csak az lehet cselekvési alternatíva, ha komplex szociálpolitikai eszközökkel operálnak az arra jogosultak.

A **IV. pillér egyik kifejezett célja a más TÁMOP-os projektekkel való együttműködés** volt. A szolgáltatásokhoz való hozzáférést és az egyes szolgáltatások minőségi javítását célozta meg a TÁMOP-5.4.9-11/1 (továbbiakban: TÁMOP 5.4.9.) „*Modellkísérleti program az alapszolgáltatások funkcionális összekapcsolására*”¹²⁶című pályázati felhívás. A TÁMOP 5.4.9. pályázati program monitorozásának eredményeit bemutató „*Jó gyakorlatok gyűjteménye a szociális és gyermekjóléti alapellátások fejlesztésére*”¹²⁷ címet viselő tanulmányban megfogalmazásra került - országos kutatásokra, szakmai tapasztalatokra alapozottan -, hogy „*az ellátórendszer működése, a szolgáltatások nyújtása és igénybevétele szempontjából a területi elhelyezkedés az egyik meghatározóbb tényező.*”¹²⁸ Abszolút fontos és hangsúlyos elem a területi elhelyezkedés, ugyanis nem lehet figyelmen kívül hagyni sem a szolgáltatásnyújtás tervezésekor, sem annak biztosításakor, de még csak annak finanszírozásakor sem azt, hogy azok eltérő társadalmi, gazdasági helyzettel (is) rendelkeznek.

Mivel mindkét projekt (a TÁMOP 5.4.1. és a TÁMOP 5.4.9.) szolgáltatásfejlesztési jelleggel bírt, így fontos volt a szoros együttműködés, ami révén a konvergencia régióiban 42 projekt próbálhatta ki az alapszolgáltatások tekintetében – az 5.4.1. projektben - elkészült szakmai fejlesztési modelleket a mindennapokban. A tanulmány régiós bontásban mutatta be a helyi, szakmai fejlesztéseket, azoknak az ellátórendszerre gyakorolt hatását. A dokumentum és az „*eltérő klienskörrel, célcsoportokkal dolgozó szakemberek visszajelzései alapján*

¹²⁴http://www.modernizacio.hu/download/454/file/tamop541_iv_921_roma_a5.pdf. (letöltés: 2015. január 2.) (1-50. oldal)

¹²⁵ http://www.modernizacio.hu/download/454/file/tamop541_iv_921_roma_a5.pdf. (letöltés: 2015. január 5.) (50. oldal)

¹²⁶<http://palyazat.gov.hu/doc/3316> (letöltés: 2014. november 26.)

¹²⁷ http://www.modernizacio.hu/download/450/file/zarotanulmany_jogyakorlatok_tamop529_140828.pdf (letöltés: 2014. december 14.) (1-161. oldal)

¹²⁸ http://www.modernizacio.hu/download/450/file/zarotanulmany_jogyakorlatok_tamop529_140828.pdf. (4. oldal)

kijelenthető, hogy - többek között a fent részletezett folyamatok következményeként-, a közeljövőben a népesség egyre nagyobb részének egyre komplexebb szükségleteire kell az ellátórendszernek adekvát válaszokat adnia."¹²⁹

A fenti pillérek összegzéseként, továbbá az 5.4.1-12 kiemelt projekt zárásaként a projekt honlapján is elérhető/letölthető formában megtalálható a „Szakmai kompetenciák, együttműködések”¹³⁰ című zárókiadvány. A zárókiadvány az innovatív szabályozási rendszer alapösszefüggéseiről szól – ahol, többek között – az alábbi továbbfejlesztési igények kerültek ismertetésre, megfogalmazásra:

- szakmai szabályozókon alapuló esetmenedzseri funkciók → az egységes színvonal és a számon kérhetőség megvalósulásának alapvető feltétele, hogy azonos ellátási szabályok vonatkozzanak minden szolgáltatóra,
- a gyermekvédelmi szakértői bizottságok működése → elengedhetetlen az egyénre szabott tervezési és értékelési rendszer kidolgozásának használata, továbbá a bizottságokra vonatkozó jogi környezet rendezése,
- a kapacitásfigyelő rendszer kialakításának szükségessége és haszna → olyan adatszolgáltatási és nyilvántartási rendszer működtetése, amely valid adatszolgáltatásra képes, ami alapján a felmerülő szükségletek és a meglévő/hiányzó kapacitások közötti összhang a tervezés-fejlesztés során megvalósulhat, s ahol a szükségleteknek megfelelő férőhelytervezés/gazdálkodás biztosítottá válhat.

Ahogy az a fentiekben összegzésre is került, és csak hangsúlyozni lehet, bármiféle innovatív szabályozási rendszer kialakításához és továbbfejlesztéséhez elengedhetetlen annak belátása, hogy – többek között - egységes jogi szabályozásra, egységes és indikátorokon alapuló mérési rendszerre, továbbá valós adatokon alapuló kapacitásszabályozásra van szükség.

A zárótanulmány 10. fejezete hosszasan sorolta fel azokat a projekt során elkészült szakmai anyagokat, amelyek mind a gyermekvédelem, mind a szociális ellátás, mind pedig a lakosság körében egyaránt használhatóak. Továbbá a tanulmányban az is rögzítésre került, hogy: *„egyik anyag sem minősül hivatalos módszertani útmutatónak (..) A projekt keretében létrejövő produktumok szakmafejlesztési szempontból bármennyire jelentős értéket képviselnek is, tényleges hasznosulásuk akkor valósul meg, amikor a döntéshozók kezében több operatív programban véghezvitt fejlesztés összegződik.*"¹³¹

8.1.3. A TÁMOP 5.4.2. projekt első fázisa alprogramjai során előállított termékek vizsgálata

A működési engedélyezés elektronikus adminisztrációja 1. alprogramon belül a munkálatok megkezdése még az FSZH keretei között, majd az átalakítást követően a munkálatok folytatása az NRSZH keretei közé került. A központi ügyviteli szoftverek kifejlesztése - terv szerint – érintette az engedélyező (és ellenőrző) hatóságokat, amelyek között első körben még megtalálhatóak voltak a városi jegyzők is. Az engedélyeztetési eljárások időközben teljesen az SZGYH hatósági tevékenységi körébe kerültek, így a 281 kijelölt városi jegyző – mint engedélyező hatóság – kiesését követően a húsz SZGYH maradt – a fenntartókon kívül - a megvalósítás rendszerében. A projekt *„Központi szociális*

¹²⁹ http://www.modernizacio.hu/download/450/file/zarotanutmany_jogyakorlatok_tamop529_140828.pdf. (4. oldal)

¹³⁰ <http://www.modernizacio.hu/> (letöltés: 2014. január 4.)

¹³¹ http://www.modernizacio.hu/download/450/file/zarotanutmany_jogyakorlatok_tamop529_140828.pdf (letöltés: 2015. január 17.) (3-5. oldal)

*információs fejlesztések*¹³² című kiadványa ezen alprogram kapcsán azt rögzítette, hogy az elkészült szoftver alkalmas lett a működési engedély kérelmezésére, módosítására és visszavonására vonatkozó kérelem elektronikus benyújtására. Továbbá a rendszer képes lett a fenti eljárásokhoz kapcsolódó eljárási cselekmények folyamatának, az azokhoz kapcsolódó iratminták előállításának, az eljárási cselekmények naplózásának, valamint a belföldi jogsegély keretében történő rendszerkapcsolatoknak a támogatására is.

Fontosnak tartom a kiadvány azon két mondatának megismétlését is, amelyek az alábbiak:

- *a Szociális Regiszter, ugyan tartalmazza a működési engedélyek adatait, azonban a tapasztalatok alapján több esetben is eltérést mutat a papír alapú nyilvántartáshoz képest,*
- *a működési engedélyezés központi elektronikus rendszerének fejlesztésével a regiszter adattisztasága jelentősen javult.*¹³³

A regiszter használata az engedélyező hatóságok számára jogszabályi kötelelem, így azt mindenképpen nehéz megérteni, hogy az adatok tisztasága kapcsán a teljes adattisztaság hogy nem valósult meg. Az informatikai fejlesztéseknek – tekintettel a fentiekre - alapvetően hozzá kell segíteniük a felhasználókat (pl.: hatóságok, ügyfelek) az egységesebb szemlélethez, gyakorlathoz (jogértelmezés, jogalkalmazás). Azonban a megbízhatóság, az átláthatóság, a tervezhetőség, stb. teljesülése érdekében elengedhetetlen, hogy a hatóságok is jogkövető magatartást tanúsítsanak.¹³⁴

Napjainkban mindenképpen zavart okoz, hogy a szociális regiszter publikus verziója (pl. a lakosság számára is biztosított a betekintés) bár fellelhető az interneten, azonban az nem valid adatokat/információkat tartalmaz. Például az SZGYF fenntartásában lévő Vakok Állami Intézete szolgáltatást nyújtó helyei nem mutattak teljes egyezőséget az intézmény honlapján fellelhető Alapító Okiratával, valamint az intézmény valós elhelyezkedésével (*Ábra 12.*), továbbá a szolgáltatás típusa és a határozatot (működési engedélyt) kiadó hatóság megnevezése már nem is szerepelt (*Ábra 13.*) a felületen. A projektgazda a fenti kiadványban megjelentetett véleménye alapján, az alprogramon belüli szoftverfejlesztés révén a jelzett szociális regiszterbeli adattisztítás megvalósulhatott, amely vélemény a fent ismertetésre került tapasztalattal nincs szinkronban.

Az viszont vitathatatlan, hogy a működési engedélyezés és nyilvántartás elektronizálása teljes összhangot mutat(ott) azon e-közigazgatáson belüli, kormányzati célkitűzésekkel, továbbá a „*Digitális Megújulás Cselekvési Terv*”¹³⁵ dokumentumban foglaltakkal, amelyek a hatékonyság növelését, az ügyfélbarát, gyors ügyintézés, az azok megvalósítására irányuló informatikai fejlesztéseket preferálják.

A 2. alprogram keretében egy a szociális ágazat számára releváns – és naprakész – információkat tartalmazó honlap, továbbá az azon keresztül történő tevékenységadminisztráció megvalósítása zajlott. A Szociális Ágazati Portál (továbbiakban: SZÁP) a valóságban egy központi – kiindulópontként szolgáló – internetes oldal, amely lehetővé teszi a szociális szakterület szereplői számára hasznos ágazati információk rendezett elérését. A projekt kiadványa alapján a SZÁP „*a folyamatos fejlesztés eredményeképpen*

¹³² <http://szocialisportal.hu/documents/10504/36116/Z%C3%A1r%C3%B3kiadv%C3%A1ny+T%C3%81MOP5.4.2-08.pdf> (letöltés: 2014. november 23.) (29. oldal)

¹³³ <http://szocialisportal.hu/documents/10504/36116/Z%C3%A1r%C3%B3kiadv%C3%A1ny+T%C3%81MOP5.4.2-08.pdf> (letöltés: 2014. november 23.) (28. oldal)

¹³⁴ Az engedélyező hatóság szociális regiszterbe történő adatrögzítési köteleme korábban is jogszabályi rendelkezés volt.

¹³⁵ Digitális Megújulás Cselekvési Terv http://infoter.eu/alapdokumentumok/digitalis_megujulas_cselekvési_terv (letöltés: 2014. november 24.)

jelenleg már olyan folyamatosan működtetett, integrált és interaktív informatikai eszköz, amely igen széles körű információs támogatást biztosít."¹³⁶ A kiadvány alapján 2011 augusztusában indult el a honlap, mint szociális információs rendszer, amely képes kiszolgálni az ágazatban dolgozókat, az érintett hatóságokat, az önkormányzati szerveket, szervezeteket és a lakosságot is. (A látogatottságot az indulás óta egy speciális szoftver segítségével mérték.)

A SZÁP áttekintése kapcsán az alábbiakat lehetett tapasztalni:

- az önkormányzatok funkciógomb alatt (2015. február 8. napján) leginkább a 2010-es év – és még nem archív – dokumentumait lehetett megtalálni, úgy, mint például az ex – és a projekt során bevont – mintahelyek elérhetőségei, illetve a szolgáltatástervezési koncepciók (*Ábra 14.*),
- az önkormányzatok funkciógomb/szolgáltatástervezési koncepciók menüponton belül Budapest Főváros Szolgáltatástervezési koncepcióinak felülvizsgált verzióit lehetett meglelni, azonban csak a 2005-ös, 2007-es és a 2009-es évek vonatkozásában (*Ábra 15.*),
- a lakosság funkciógomb alatt teljesen kaotikus helyzetet lehetett (2015. január 28. napján) találni, ugyanis
  - ✓ a viszonylag friss 2014-es adatokon túl (*Ábra 16.*),
  - ✓ a jogszabályok menüponton belül kiválasztva az Szt.-t (*Ábra 17.*), azt lehetett (2015. január 18. napján) tapasztalni, hogy az Szt, egy word kiterjesztésű dokumentum formájában töltődik le, amely ráadásul a 2011. január 1. napjától hatályos verziót jelenítette meg (miközben csak 2011-ben 7 alkalommal is módosításra került az Szt.) (*Ábra 18.*).

A fentiek fényében kijelenthető, hogy a tartalomfejlesztés folyamatos és naprakész karbantartásáról ez esetben nem lehet beszélni.

Az alprogramon belül további fejlesztés – és eredeti projekt cél - a portálon keresztül elérhető tevékenységadminisztrációs rendszer volt, aminek keretében - a szoftverfejlesztést követően - 3 szolgáltatástípus (gyermekjólét és gyermekvédelem, idősellátás, családsegítés) esetében dokumentumok és eljárásrendek elérhetővé tétele valósult meg. A tevékenységadminisztrációs rendszer egy ügymenet típusú fejlesztést jelentett, informatikai eszközön keresztül. Ez a fejlesztés volt az egyike azon beavatkozásoknak, amelyek mindkét általam vizsgált TÁMOP-os projektet érintették, tekintettel arra, hogy a „TÁMOP 5.4.1 keretében egységes módszertan alapján került sor az idős bentlakásos, családsegítő és gyermekvédelmi szolgáltatások folyamatainak leírására; a jelenlegi jogszabályokhoz igazodó gyakorlatot és az adminisztrációs igényeket egyaránt szem előtt tartó űrlaprendszer kialakítására, majd az egyes adattartalmakhoz kapcsolódó mutatószámok (indikátorok) összegyűjtésére. A TÁMOP 5.4.1. tevékenységadminisztrációs fejlesztésének keretében elkészült produktumok ilyenformán szolgálták a „Központi szociális információs fejlesztések” kiemelt projekt informatikai fejlesztésének alapjául, melynek keretében létrejöttek a három terület szoftverei, melyek pilot jelleggel kialakításra és tesztelésre kerültek.”¹³⁷

A tevékenységadminisztrációs rendszer (igénybevevői nyilvántartás), Központi Elektronikus Nyilvántartás a Szolgáltatást Igénybevevőkről (a továbbiakban: KENYSZI), a zárókiadvány alapján egy „országosan egységes, operatív, a napi tevékenységet nyilvántartó rendszer, amelynek fő célja a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások állami finanszírozása ellenőrzésének megalapozása. (...) Az Igénybevevői Nyilvántartásnak köszönhetően országosan, naprakészen láthatóvá vált, hogy a szociális ellátó rendszerben ki,

¹³⁶ <http://szocialisportal.hu/documents/10504/36116/Z%C3%A1r%C3%B3kiadv%C3%A1ny+T%C3%81MOP5.4.2-08.pdf> (letöltés: 2014. november 24.) (25. oldal)

¹³⁷ <http://szocialisportal.hu/documents/10504/36116/Z%C3%A1r%C3%B3kiadv%C3%A1ny+T%C3%81MOP5.4.2-08.pdf> (letöltés: 2014. november 24.) (33. oldal)

*mikor, hol és melyik intézménytől vett igénybe szolgáltatást.*¹³⁸ A naprakészség lehetőséget biztosít, hogy a KENYSZI-n belül az igénybevételre vonatkozó ütközések kiszűrése megvalósulhatott. **(Ábra 19.)**

A dokumentum azt is megemlítette, hogy a jelentési kötelezettségek – kezdeti - nem teljesítése mögött a szociális regiszterből átvett adatok nem naprakész állapota, valamint a fenntartók felkészületlensége áll(t). A tevékenységadminisztrációs rendszer a záródokumentum szerint „*Adminisztrációs jellegéből adódóan, az egyes tevékenységekhez kapcsolódva biztosítja az adatok rögzítését, tárolását, kereshetőségét és rendezését. Ezen felül tartalmazza az űrlapok struktúráját és tartalmát, a definíciós listát, a rendszer használatának, működésének leírását, valamint ezek szabályait. A rendszert alapvetően a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatók és fenntartók alkalmazzák.*”¹³⁹

Összegezve a fentieket, azt lehetett megállapítani az alprogrammal kapcsolatosan, hogy létrehozásra került egy honlap, amely a terület szinte valamennyi szereplőjének kiszolgálására képes (lenne), ha és amennyiben azon valóban végbemenne a folyamatos tartalomfejlesztés. A KENYSZI kapcsán pedig megállapítható volt, hogy egy olyan adminisztrációs rendszer jött létre, amely valóban képes az adatok széleskörű tárolására, az igénybevétel ütköztetésére, azonban pl. a családsegítés esetében semmiféle űrlapstruktúrát, tartalmat nem lehetett fellelni a rendszerben.

A projekt 3. – a helyi, területi ágazati tervezést szolgáló központi szociális infrastruktúra előkészítése – alprogramjában, annak zárókiadványa szerint infrastrukturális háttérrel alakították ki az önkormányzatok számára. Ezt az infrastrukturális háttérrel maga a SZÁP jelentette. A cél az volt, hogy az önkormányzatok számára biztosított legyen a központilag nyilvántartott adatok (pl.: lakosság szám, szükségletek, stb.) elérése ahhoz, hogy a szociális szolgáltatásaikat megalapozottan tudják megtervezni. Az SZTK-k kidolgozása, azok elérhetővé tétele biztosításával az ágazati irányítás, a stratégiai tervezés, továbbá a helyi és országos tervezés összehangolása valósulhatott meg. A projekt zárókiadványa 140 alapján eredményként könyvelték el, hogy 380 db SZTK-t gyűjtöttek össze, tettek elérhetővé a SZÁP-on **(Ábra 20.),** amelyek nyilvánosságának biztosításával azok kutathatóak lettek. Ezen SZTK-k felhasználásával valósult meg a TAMOP 5.4.1.-08 projekt keretében azok elemzése.

Továbbá, szintén ezen alprogramon belüli cél volt a szolgáltatási térképek készítése is. Az ellátási térképek kapcsán azt lehetett megállapítani, hogy azok a pályázati úton finanszírozott ellátások tekintetében voltak elérhetőek **(Ábra 21.),** az utcai szociális munka szolgáltatás kiválasztását követően pedig mind egy országos **(Ábra 22.),** mind pedig egy település szintű **(Ábra 23.)** térkép is elérhetővé vált. Budapesten az utcai szociális munka szolgáltatás térképes megjelenítésének értelmezését egy tábla segítette, amely alapján beazonosíthatóvá vált, hogy az egyes sorszámokhoz mely fenntartó általi szolgáltatás tartozott, s azt hol lehetett elérni **(Ábra 24.).**

Összegezve a 3. alprogramban vállaltakat, megállapítható, hogy az SZTK-k könnyen megtalálhatóak, könnyen kezelhetőek, az ellátási térképek és a magyarázó táblák szemléletesek voltak így – bár aktualizálásuk már elmaradt – segítségül lehettek a helyi, területi ágazati tervezést szolgáló központi szociális infrastruktúra előkészítéséhez.

---

¹³⁸ <http://szocialisportal.hu/documents/10504/36116/Z%20C3%A1r%20C3%B3kiadv%20C3%A1ny+T%20C3%81MOP5.4.2-08.pdf> (letöltés: 2014. november 24.) (33. oldal)

¹³⁹ <http://szocialisportal.hu/documents/10504/36116/Z%20C3%A1r%20C3%B3kiadv%20C3%A1ny+T%20C3%81MOP5.4.2-08.pdf> (letöltés: 2014. november 24.) (33. oldal)

¹⁴⁰ <http://szocialisportal.hu/documents/10504/36116/Z%20C3%A1r%20C3%B3kiadv%20C3%A1ny+T%20C3%81MOP5.4.2-08.pdf> (letöltés: 2014. november 23.) (46. oldal)

A projekt 4. alprogramja a SZÁP tartalomfejlesztésére irányult, ahol megfogalmazásra került, hogy az alprogram tevékenysége a „*folyamatos tartalomfejlesztését is szolgálja.*” A legszélesebb körű tájékozódás indoka – többek között – az volt, hogy a „*szociális szakterület különböző feladatköreiben a 2009. évi adatok alapján közel 86 ezer fő dolgozott: a szociális igazgatásban 5400 fő, szociális hatóságoknál 800 fő, a szociális szolgáltatásokban 79 ezer fő (kétharmaduk szakmai munkakörökben), a szociális képzésben pedig kb. 800 fő.*”¹⁴¹ A projekt eredményeként rögzítésre került, hogy összegyűjtötték a jó gyakorlatokat a szociális és gyermekvédelmi terület vonatkozásában, továbbá megtörtént az igénybevevők tájékoztatása is az érdekvédelmi szervezetek tevékenységéről.

Azonban e fentiekben jelzett, érdekvédelmi témájú anyago(ka)t hosszas kutatást követően lehetett csak a SZÁP-on találni. A honlapon, a kereső mezőbe az *érdek* szó beírását követően egy teljesen áttekinthetetlen, több sávból, azon belül hosszas sorokból álló szöveg jelent meg (**Ábra 25.**). Az első sáv legelső sorában található linknek a böngészőbe történő bemásolását követően, viszont fel lehetett lelni érdekvédelemmel kapcsolatos anyagokat (**Ábra 26.**), amely doc. kiterjesztésű dokumentumokat jelentett, tartalmukat tekintve pedig egy-egy általános érvényű tájékoztató leírást jelentettek (napjainkra ezek nagy része már aktualitását veszítette). Az alprogramon belüli *minőségfejlesztés és minőségbiztosítás* témakör kapcsán azonban egyáltalán nem lehetett információhoz jutni (**Ábra 27., Ábra 28.**). A projekt zárókiadványa hangsúlyozta a bentlakásos intézményeken belüli minőségbiztosítás, minőségfejlesztés fontosságát, tekintettel arra, hogy az ellátást igénylők, a hozzátartozók, a szociális intézmények munkatársai számára is meghatározásra kerüljenek e fogalmak. A kiadvány szerint önértékelésen alapuló kérdőívek kitöltésével mérték a minőséget (annak biztosítását, fejlesztését), azonban a kérdőívek feldolgozását követő eredmények a SZÁP-on nem voltak fellelhetőek.

A fenti alprogramokban vállalt célokkal és az azok megvalósulását jelentő dokumentáltsággal, fejlesztésekkel kapcsolatosan, összegzéseként leginkább azt lehet leszögezni, hogy azok nagyon vegyes, sok esetben hiányos képet mutatnak.

8.1.4.A TÁMOP 5.4.2. projekt – második fázisának – alprogram dokumentáció- és online tartalomelemzése

A tanulmány írásakor még nem záródott le a TÁMOP 5.4.2-12 második fázisa, így annak összegző kiadványa sem készülhetett el, azaz annak dokumentumelemzését sem lehetett elvégezni.

A **TÁMOP 5.4.2.-12 második etapjának 1. alprogramjában egy olyan információs rendszer** kerül bevezetésre, amely által a finanszírozás és forráselosztás hozzájárul a korszerű feladatellátáshoz a pénzübeli támogatások, a szociális szolgáltatások, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátások esetében. Nem kisebb célt valósít meg a fejlesztés, mint hogy a feladatalapú finanszírozás bevezethetővé válhasson. A megvalósítandó fejlesztés révén létrejön a szociális és gyermekjóléti területen a kapacitások nyilvántartása, amely nyilvántartás az ágazat számára biztosítani képes a kapacitástervezést, gazdálkodást.

Ahhoz, hogy jobban meg lehessen érteni az alprogramon belüli fejlesztés(ek)e(t), szemléltetési céllal, fontosnak tartom az Országos Szociális Információs Rendszer (továbbiakban: OSZIR)¹⁴² moduljainak (**Ábra 29.**) vázlatos bemutatását, melyek az alábbiak:

- ❖ SZÁP,
- ❖ vezetői információs rendszer és statisztikai modul (adattárház jellegű szolgáltatások),

¹⁴¹www.afsz.hu/resource.aspx?ResourceID=afsz_tamop_542_tanulmany (letöltés: 2014. október 10.) (6. oldal)

¹⁴²<http://www.szozsak.hu/index.php?page=menupont&oldal=38&nyelv=hu> (letöltés: 2014. február 10.)

❖ szakfeladat ellátást támogató szakmai modulok (MUKENG, KENYSZI, TEVADMIN, PTR, ÖFR, GYVR, kapacitás tervezés, finanszírozás tervezés, ellenőrzés és bírság), mindezen modulok háttértámogatása végett, a rendszer része lesz a keretrendszer (felhasználói nyilvántartások, jogosultságkezelés, naplózás), a törzsek, kódtípusok, tudásbázis (a szociális regiszter, mint partnertörzs, a TAJ alapú igénybevevői nyilvántartás) is. Továbbá az OSZIR rendszeren keresztül a felhasználók belépésének egységes, központi kezelése is megvalósulhat. (Tervezett időpont: 2015. január).

A 2. alprogramon belül jött létre az az országos jegyzék, amely a **természetbeni és pénzbeli ellátások egységes nyilvántartását** eredményezte. Megvalósulhatott az a cél, hogy az addigi széttagolt, hatóságokként vezetett nyilvántartásokat és a hatóságokként eltérően értelmezett joggyakorlatot felváltva, az ellátórendszer átláthatóvá, a jogalkalmazás pedig egységessé válhatott. A nyilvántartás – az államigazgatási hatáskörű – Szt.-ben és Gyvt.-ben nevesített pénzbeli és természetbeni ellátásokat jelentette/jelenti. A *szociális és gyermekvédelmi ellátások országos nyilvántartásáról szóló 392/2013. (XI. 12.) Korm. rendelet*¹⁴³ 2. § (1) bekezdése alapján a jegyző/a járási hivatal – adatrögzítői - a központi szerveren keresztül vagy interfész kapcsolaton keresztül történő adatátadással teljesítik a nyilvántartásban történő adatrögzítést. A *Pénzbeli és Természetbeni ellátások Rendszere* (továbbiakban: PTR)¹⁴⁴ (**Ábra 30.**) felhasználói kézikönyve¹⁴⁵ alapján – bár létrehozása óta több verzióváltást is megélt, tekintettel a folyamatosan változó jogszabályi környezetre – jelenleg¹⁴⁶ az alábbi ellátások rögzítésére ad lehetőséget:

- időszerű járadéka,
- aktív korúak ellátásai (foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély),
- lakásfenntartási támogatás,
- ápolási díj,
- közgyógyellátás,
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény.

A rendszerbe 2013. december 15. napjától minden új kérelmet rögzíteni kell.

Tekintettel arra, hogy ez egy hatósági nyilvántartás, viszont figyelemmel a felhasználói kézikönyv dokumentumban rögzítettekre, az alábbiak mindenképpen kijelenthetőek:

- az átláthatóság, mint rendszerrel szembeni elvárás erősödött,
- a jogalkalmazás egységesebbé válhatott,
- meghatározott ellátások elbírálása vonatkozásában azonban hiányosságként tűnik fel, hogy a munkaviszonyokra vonatkozóan nincsenek tárolt adatok,
- elkerülhetőbb lehetett volna a belföldi jogsegély intézményének használata és jelentős mértékben lerövidülhetett volna az ügyintézési határidő is, ha pl.: az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság által folyósított ellátásokra vonatkozó adatok láthatósága biztosítva lenne a rendszerben,
- továbbá hathatós segítség lehetett volna, ha az ügyiratok digitalizált feltöltése is megvalósulhatott volna.

A PTR kapcsán ki lehet jelenteni, hogy az ezidáig szétaprózott rendszerek helyett egy egységes, országos rendszer jöhetett létre, amely nagy adatmennyiséggel képes dolgozni (elegendő itt csak a rendszerben tárolt/tárolandó határozatok db számára, az eljárás(ok)ban

¹⁴³http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=164767.251763 (letöltés: 2014. december 12.)

¹⁴⁴<http://nrszh.kormany.hu/penzbeli-es-termeszetbeni-ellatasok-ptr> (letöltés: 2014. december 13.)

¹⁴⁵http://www.szocialisportal.hu/documents/10504/528995/PTR_Felhaszn%C3%A1l%C3%B3i_k%C3%A9zik%C3%B6nyv.pdf (letöltés: 2015. február 10.) (1-18. oldal)

¹⁴⁶ A fenti kijelentés a tanulmány írásakor, 2015. január 17. napján releváns.

érintettek számára, a rendszerben lévő hivatalok és felhasználók számára gondolni), s amelyből naprakész adatok, információk kinyerése valósulhatott meg.

A 3. alprogram a korábbi tevékenységadminisztrációs rendszernek a továbbfejlesztése, amely igazából a projekt első fázisába bevont szolgáltatási körnek a bővítését jelenti. Ebben a fázisban lettek érintettek – többek között – a fogyatékos személyek, valamint az alapszolgáltatást igénybevevők, ahol az adott személyhez kapcsolódó ellátási folyamathoz tartozó tevékenységek nyilvántartása valósulhat meg. A tevékenységadminisztrációs felületen az igénybevételre vonatkozó adatok megtekinthetőek (*Ábra 31.*), az igénylések kezelése panel kiválasztása után már a dokumentum sablonoknak kellene/kellett volna/ látszódnia, ez azonban (2015. február 12. napján) nem volt elérhető (*Ábra 32.*).

A fentiekén túl, azt is fontosnak tartom megemlíteni, hogy a 226/2006-os kormányrendelet¹⁴⁷ alapján is van jelentéstételi kötelezettség, a jogszabályban meghatározott engedélyesek viszonylatában, az ott meghatározott gyakoriság (pl.: félévente, negyedévente) és adattartalom mellett (*Ábra 33.*). Az alprogram céljai között rögzítették azt is, hogy a KENYSZI rendszer és a TEVADMIN rendszer összekapcsolásával ez a duplikált adatszolgáltatási kötelelem feloldásra kerülhet.

A rendszer működtetésével kapcsolatosan, indulása óta nagy (volt) a visszhang. A 2012-es év elején már számos szakember megfogalmazta véleményét a rendszerben rögzített szolgáltatások (pl.: házi segítségnyújtás, étkezés, hajléktalan-ellátás) ütközésének anomáliája¹⁴⁸ kapcsán. 2013-ban mind az Alapvető Jogok Biztosa,¹⁴⁹ mind pedig a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság¹⁵⁰ előtt eljárás folyt KENYSZI ügyben. Továbbá például a Szociális Szakmai Szövetség állásfoglalása¹⁵¹ első mondatában megfogalmazásra került az is, hogy „*a bevezetést megalapozatlannak és a bevezetés körülményeit előkészítetlennek tartjuk*”, ugyanis problémásnak ítélték meg hogy szolgáltatástípusok szerint nem eltérő, hanem egyező a jogviszony nyilvántartása, továbbá adminisztrációs teher, ami nem képes a papíralapú dokumentáció kiváltására sem.

A tevékenységadminisztrációs pillér kapcsán, annak összegzéseként mindenképpen meg kell említeni, hogy a rendszernek a mindenkor hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelő, azt rugalmasan és gyorsan lekövető informatikai háttértámogatással kell rendelkeznie. Az alprogramon belüli elektronikus ügyintézésnek köszönhetően az igénybevétellel és az igénybevevővel kapcsolatos releváns adatok elérhetőek és lekérdezhetőek lettek, azonban klasszikusan a tevékenység adminisztrálására szolgáló cselekmények (pl.: ügyintézés, ápolás-gondozás folyamata, eredménye) rögzítésével, valamint a jelenleg is kötelezően előírt és használt (papír alapú) dokumentáció kiváltására létrehozott űrlapokkal nem lehetett találkozni (2015. február 18. napján) a rendszerben.

A projekt 4. alprogramjában az SZGYH-k (és bizonyos tekintetben az NRSZH), mint engedélyező (és ellenőrző) hatóságok tevékenységeinek az – engedélyezési és ellenőrzési eljárásokhoz kapcsolódó adminisztratív feladatoknak - elektronizálása valósul(t) meg. A

¹⁴⁷http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=104647.287403 (letöltés: 2015. február 11.)

¹⁴⁸ A rendszer nem volt/nem vált alkalmassá arra, hogy pl.: egy hajléktalan személy számára a nappali ellátás keretei közötti szolgáltatástípusokat (pl.: mosás, fürdés, étkezés, stb.) külön – külön kezelje, így ez azt eredményezte, hogy csak a szolgáltatást biztosító tudta regisztrálni az adott hajléktalan igénybevevőt, akinél az adott napon elsőként jelentkezett, míg a többi szolgáltatónál ütközést (már igénybe vett aznap szolgáltatást) jelentett.

¹⁴⁹

http://utcajogasz.blog.hu/2013/11/04/ombudsman_a_kenyszi_mukodese_serti_a_hajlektalan_emberek_alapveto_jogait (letöltés: 2014. november 23.)

¹⁵⁰http://www.naih.hu/files/5691_2012_hat.pdf (letöltés: 2014. november 24.)

¹⁵¹http://www.3sz.hu/sites/default/files/Allasfoglalas_20120301_KENYSZI_0.pdf (letöltés: 2014. november 25.)

működési engedélyezéshez kapcsolódó szolgáltatói nyilvántartás,¹⁵² mint közhiteles hatósági nyilvántartás 2013 decemberében került kialakításra, a nyilvántartás tartalmazza a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatókra, intézményekre és hálózatokra vonatkozó - jogszabályokban meghatározott – adatokat. A nyilvántartásra vonatkozó működési elvek mind az Szt.-ben, mind a Gyvt.-ben, mint pedig a 369/2013. (X. 24.) Kormányrendeletben megtalálhatóak. 2014. június 30-ig minden hatályos működési engedély adatot be kellett tölteni/át kellett vezetni az új nyilvántartásba. (Az elemszám kapcsán, azt jól példázza, hogy 2014. november 11. napján az SZGYH-hoz beküldött e-kérelmek darabszáma 1409 volt *(Ábra 34.)*).

A projekt által létrehozott SZÁP-on, a szolgáltatói nyilvántartás menüpont alatt mind az SZGYH-k számára, a rendszer működtetését segítő felhasználói kézikönyv, mind pedig az iratminták megtalálhatóak voltak *(Ábra 35.)*. Az alprogram során létrehozott szoftver által megvalósult az eljárási cselekmény rögzítésének informatikai rendszer által történő támogatottsága, ami révén az eljárás is gyorsabb, hatékonyabb tud így lenni. A rendszerben használt iratminták alkalmazásával pedig megvalósulhatott az egységesítés, ami mellett a rendszer lehetőséget biztosít a speciális tartalmi elemek megjelenítésének is.

Az alprogram összegzéseként, s egyben lényegi elemeként megfogalmazható, hogy a nyilvántartással, egy közhiteles hatósági nyilvántartás jöhetett létre, ahol a bejegyzés konstitutív hatállyal bír, azaz a közhatalmi aktus hozza létre a jogviszonyt/módosulást. A fent bemutatott rendszer a Ket.-ben szabályozottakkal összhangban képes lett egy ezidáig meglévő hiátus kiküszöbölésére.

A projekt 5. alprogramja a gyermekvédelmi terület hatósági és szakmai feladatellátásának korszerűsítésével foglalkozott, amelynek keretében lehetőség nyílt az örökbefogadások előkészítésével kapcsolatos nyilvántartási és szolgáltatói feladatok ellátásához szükséges új technológiai alapokon történő nyilvántartórendszerének a kifejlesztésére is. A Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat (továbbiakban: TEGYESZ) nyilvántartásának, az ágazati minisztérium (továbbiakban: EMMI) országos nyilvántartásának, valamint a civil szervezetek nyilvántartásainak harmonizálására, az ügyvitel/ügymenet nyomon követhetővé tételére, űrlapok kidolgozására, alkalmazására terjedt ki az alprogram. *„A fejlesztés első szakaszában az örökbe fogadni szándékozók alkalmassági vizsgálatára vonatkozó nyilvántartási rendszer készül el, az eljáráshoz kapcsolódó iratminták kidolgozásával. A második szakaszban a gyermekek nyilvántartása, valamint a szakértői munka adminisztrációja kerül kidolgozásra.”*¹⁵³

Az örökbefogadáshoz kapcsolódó iratminták elkészültek, nyilvánosságuk a SZÁP felületén keresztül (is) biztosított *(Ábra 36.)* A SZÁP örökbefogadás menüpontján belül fellelhető továbbá az örökbefogadási rendszer (továbbiakban: ÖFR) használatához szükséges felhasználói kézikönyv is. Az ÖFR rendszer *(Ábra 37.)* (2015. február 12. napján), annak specialitásaira figyelemmel, különleges adatvédelmi követelményeknek megfelelően védett. Az ÖFR struktúrája összetett *(Ábra 38.)*, már maga a törzsadat rész is többszereplős (3 féle ügyfél-törzs, 5 féle felhasználói törzs), amin túl magát az örökbefogadási nyilvántartást és az eljárás-támogatást is tartalmazza a rendszer. Az egyértelmű, hogy egy nagyon sokrétű, nagyon sok szereplővel dolgozó, speciális eljárást jelent az örökbefogadás. Elegendő itt az örökbe fogadni szándékozók alkalmassági vizsgálatára/felülvizsgálatára, a szakellátásban részesülő gyermek örökbefogadásának folyamatára, a megyei/országos/nemzetközi nyilvántartásokon keresztül, avagy a szakellátásban nem részesülő gyermek titkos/nyílt örökbefogadására, a házastárs/rokon általi örökbefogadásra, az utáncövetésre gondolni.

¹⁵²<https://mukeng.nrszh.hu/mukeng/> (letöltés: 2015. január 27.)

¹⁵³ <http://szocialisportal.hu/documents/10504/408390/%C3%96r%C3%B6kbefogad%C3%A1s.pdf> (letöltés: 2015. február 2.) (1-2. oldal)

A gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet¹⁵⁴ 11/A – 11/D. §-ai alapján az NRSZH látja el a rendszer adatfeldolgozási feladatait, üzemelteti a rendszert és gondoskodik az adatbiztonsági követelmények teljesüléséről, amely rendszerbe történő adatszolgáltatási kötelme van a TEGYESZ-nek, az e célból tevékenykedő közhasznú szervezetnek, az országos örökbefogadást segítő szervnek is.

Összegzésként elmondható, hogy a rendszer létrehozása mindenképpen indokolt volt és hiánypótló munkát jelent(ett), amely kellő segítséget nyújthat az új Ptk.-ban lévő előírások, illetve alapjaiban az örökbefogadást érintő jogszabályi környezet változásából eredő feladatok nyomkövethetőségéhez.

A projekt 6. alprogramja a SZÁP továbbfejlesztését és tartalomfejlesztését jelentette. A SZÁP számos alprogrami eredmény megjelenítése kapcsán fókuszba került, tekintettel arra, ahogyan önmagát is definiálja „*a szociálpolitika minden területén, széles körű lakossági és szakmai tájékoztatási portál.*”¹⁵⁵

Az egyik s talán legfontosabb ilyen terület, amely a SZÁP valamennyi célcsoportját érintheti/érdekelheti a személyes gondoskodást nyújtó intézményekre vonatkozó adatok. Az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 5/D. § a) –e) pontjait a 25/2013. (III. 29.) EMMI rendelet, az 5/D. § f) pontját pedig a 2/2015. (I.14.) EMMI rendelet iktatta be, ami alapján a „*személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás fenntartója a szociális ágazati portálon közzéteszi és negyedévente aktualizálja*” az alábbi adatokat:

- a) a személyes gondoskodást nyújtó intézmény neve, elérhetősége,
- b) a szolgáltatás tartalma,
- c) az engedélyezett férőhelyek száma,
- d) az intézménybe bekerülésre való várakozás átlagos időtartama,
- e) az intézményi térítési díj összege,
- f) a belépési hozzájárulással betölthető férőhelyek száma és a belépési hozzájárulás összege.”

Azonban hiába a fenti szabályozás, az SZGYF, mint állami fenntartó két szociális intézménye viszonylatában a SZÁP-on semmilyen a fent meghatározottakkal kapcsolatos információ nem volt elérhető, s még a megtalált adatok is pontatlanságot, hibát mutattak (**Ábra 39., Ábra 40.**). Tovább vizsgálva az alprogram céljait, azt is említésre méltó, hogy a *szolgáltatók, fenntartók* funkciógomb alatt, a *hivatalok* menüponton belül az egyéb elérhetőségek között a Szociális és Gyámhivatalok elérhetőségeit lehetett megtalálni, amire kattintva egy „szoc és gymh.doc” vált letölthetővé (**Ábra 41.**), ami úgyszintén nem naprakészségéről tett tanúbizonyságot (**Ábra 42.**). S végül, de nem utolsó sorban, fontosnak tartom a SZÁP kapcsán megemlíteni még azt, amivel a jelen fejezet alátámasztására, azzal összefüggésben keresett dokumentumok utáni kutatás során lehetett szembesülni, hogy egyidejűleg, egymás mellett kettő szociális ágazati portál (**Ábra 43.**) működik:

- az egyik a socialisportal.hu linken keresztül,
- a másik a szap.nrszh.hu linken keresztül érhető el.

Arra vonatkozó információt nem lehetett találni, hogy a két és tartalmában, megjelenésében is azonos portál egyidejű működtetését mi indokolta.

Összegzésként fontos annak hangsúlyozása is, hogy a projekt és így ezen alprogram sem fejeződött még be, azaz messzemenő – tartalomfejlesztést, tartalom karbantartást, naprakészséget érintő – megállapításokat sem szabad egyelőre tenni. Azonban a SZÁP

¹⁵⁴http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99700235.KOR#lbj15param (letöltés: 2015. február 2.)

¹⁵⁵<https://www.google.hu/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=szocialis%20port%C3%A1l> (letöltés: 2015. február 14.)

kapcsán a fentiekben ismertetésre kerültek fényében az mindenképpen kijelenthető, hogy az egy jól kidolgozott, innovatív kezdeményezés, azonban a hiányosságai okán - egyelőre - nem tölti/nem töltheti be a neki szánt funkciót.

A tanulmány készítésének időintervallumakor azt lehetett megtudni a TÁMOP 5.4.2-12 projekt projektgazdájának honlapjáról és az NFÜ honlapjáról, hogy a projekt zárása 2015. január 31. Azonban a tavaly novemberi, X. Országos Szociális Szakmai Konferencia során azt kommunikálta a projekt szakmai vezetője, hogy a projekt megvalósítási határideje 2015. június 30. napjáig tervezve, meghosszabbításra kerül. Ezen ellentmondások mögött vélelmezhetően az áll, hogy az Irányító Hatósággal már megtörtént az egyeztetés, amely pozitív fogadtatást nyerhetett, azonban az még nem került véglegesítésre.

A soron következő részben, a jelen fejezetben vizsgálat alá vont online tartalomelemzésekre, dokumentumelemzésekre alapozottan, mindezek fényében kerülnek a tanulmányom elején felállított hipotézisek alátámasztásra/igazolásra, cáfolásra.

9. Hipotézisek érvényességének vizsgálata

1. *Hiányoznak a rendszerszintű (ágazati) fejlesztéseket, a struktúraváltást, a jogszabályváltozásokat megalapozó kutatások, továbbá hiányosak a szociális szolgáltatások/ellátások szükségletorientált tervezéséhez szükséges feltételek, **nincsenek megfelelő, a (szükségletorientált) tervezést megalapozó szisztematikus kutatások, adatgyűjtések, felmérések, tekintetek - többek között arra -, hogy az információs technológia adta lehetőségek még kihasználatlanok az szociális (szak)igazgatásban, ami pedig a további informatikai fejlesztések szükségességét is alátámasztja. (továbbiakban: H1)***

Elgondolásom szerint egy –egy rendszerszintű (ágazati) fejlesztést, struktúraváltást mindenképpen meg kell(ene) hogy előzzön egy a reformot megalapozó kutatásnak (kvázi hatásvizsgálatnak). A TÁMOP 5.4.1.-08 és a TÁMOP 5.4.1.-12 keretei között a szolgáltatások/ellátások tervezhetősége érdekében különféle adatgyűjtéseket, felméréseket és kutatásokat is végeztek.¹⁵⁶ Azonban a vizsgált projektek esetében a projektből finanszírozott kutatások, fejlesztések közel azonos időintervallumban zajlottak le, ami – véleményem szerint - nem támasztja alá azt, hogy azok valóban a szükségletorientált tervezést alapozták volna meg. A szociális (szak)igazgatásban végbemenő adminisztratív munka elvégzését/kivitelezését segítő informatikai rendszereket a megfelelő szabályozás hiányában a sokféleség, a szétaprózottság¹⁵⁷ jellemezte. Ezen rendszerek sokféleségükből adódóan nem megfelelően vagy egyáltalán nem voltak képesek megbízható, valós képet mutató adatszolgáltatásokra. A TÁMOP 5.4.2.-08 és a TÁMOP 5.4.2.-12 projektek majd minden alprogramja valamilyen informatikai fejlesztést valósított meg.¹⁵⁸ Az informatikai fejlesztések kvázi mindig fejlesztések maradnak, azaz meg kell felelniük a mindenkori technológiai fejlődés adta kihívásoknak, továbbá azon túl képesnek kell lenniük a mindenkori jogi környezet gyakorlati szintű leképezésére is. **Mindezek alapján megállapítható, hogy érvényes a (H1) hipotézis.**

---

¹⁵⁶ A TÁMOP 5.4.1.-08 és a TÁMOP 5.4.1.-12 projektek keretében, például a tevékenységadminisztrációs pillérben a modellezést, az adminisztratív űrlaprendszer kidolgozását, a módszertani, szolgáltatási pillérben a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások ellátási környezetének feltérképezését, a társadalomtudományi pillérben a hátrányos helyzetű csoportokra irányuló célzott adatfelvételeket végezték el. Forrás: jelen tanulmány 8. fejezete

¹⁵⁷ Forrás: jelen tanulmány 8. fejezete

¹⁵⁸ A TÁMOP 5.4.2.-08 és a TÁMOP 5.4.2.-12 projektek során a működési engedélyezés (MUKENG), a tevékenységadminisztráció (TEVADMIN), valamint a pénzügyi és természetbeni ellátások (PTR) elektronizálása valósult meg. Forrás: jelen tanulmány 8. fejezete

2. *Az EU-s projektek bár hozzájárul(hatná)nak a szakmafejlesztéshez, a projektek során elért eredmények azonban – tekintettel az ágazati koncepciók pár éven belüli irányváltására, avagy a koncepciótlanságra - nem (vagy nem megfelelően) épülnek be a szakmapolitikába, így a projektek kvázi önmagukba záródnak. (továbbiakban: H2)*

A H2 hipotézis részben nyert bizonyítást. A TÁMOP 5.4.2. projekt során egy központi szociális információs fejlesztés valósult meg, aminek alapjául a TÁMOP 5.4.1. projekt szolgál(na), tekintettel arra, hogy ez utóbbi projektben a szolgáltatások modernizációja, a stratégiaalkotás, a tervezés, a szociálpolitikai döntések megalapozása történ(hetet)t (volna). A projektek során létrehozott produktumok a szakma képviselőinek ismereteire építetten, a mindennapi gyakorlat tapasztalataival alátámasztottan kerültek meghatározásra. Például a TÁMOP 5.4.1.-08. projekt egyik pillérében¹⁵⁹ az SZTK-k kerültek a vizsgálat fókuszába, amelyek elemzése a szolgáltatások egységesebb szabályozási környezetének megteremtéséhez járultak hozzá, azonban az SZTK-kal kapcsolatos jogi szabályozásában - a tanulmány írásának idejéig¹⁶⁰ - érdemi változás, módosítás nem történt. Szintén a TÁMOP 5.4.1.-08. projekt egy másik pillére¹⁶¹ kapcsán, a kábítószer-függőséget gyógyító kezelés, kábítószer-használatot kezelő más ellátás vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatás szabályai tekintetében kerültek megfogalmazásra szakmai javaslatok, amelyek azonban szintén nem épültek be a vonatkozó miniszteri rendeletbe.

További példa, hogy a TÁMOP 5.4.1.-12 egyik pillére¹⁶² a hatósági és a szakmai ellenőrzésekkel és azok anomáliáival kapcsolatban fogalmazta meg – a szervezeti elkülönülést is hangsúlyozó – álláspontját, amely kapcsán azt lehetett megállapítani, hogy e szakmai indok(ok) figyelmen kívül hagyásával történt meg az SZGYF, mint állami fenntartó módszertani és hatósági ellenőrzésekben való részvételének, szerepvállalásának meghatározása. A TÁMOP 5.4.1 zárókiadványában, a projekt során elkészült szakmai anyagok tekintetében megfogalmazásra került az is, *hogy „egyik anyag sem minősül hivatalos módszertani útmutatónak (...) A projekt keretében létrejövő produktumok szakmafejlesztési szempontból bármennyire jelentős értéket képviselnek is, tényleges hasznosulásuk akkor valósul meg, amikor a döntéshozók kezében több operatív programban véghezvitt fejlesztés összegződik.”*¹⁶³

Arra vonatkozó információt, hogy melyek ezek az operatív programok nem lehetett fellelni, így a fent ismertetett mondat és az operatív programok közötti összefüggést sem lehetett áttekinteni, azzal kapcsolatos állásfoglalást sem lehetett megfogalmazni.

3. *A (rendszer)fejlesztések jelentős mértékben érintik a szociális (szak)igazgatás jogi környezetét, valamint az annak módosítására irányuló igényt. A jogi előírások biztosítása/módosítása azonban önmagában nem elegendő garancia arra vonatkozóan, hogy a jogkövetés is megvalósuljon, azaz hiába áll rendelkezésre a jogi háttér (pl. kötelező az adatbázis naprakészségének biztosítása), ha az előírásokat maguk a címzettek/érintettek nem teljesítik. (továbbiakban: H3)*

¹⁵⁹ A TÁMOP 5.4.1.-08 projekt III. módszertani, szolgáltatási pillére keretei között történt meg az SZTK-k elemzése. Forrás: jelen tanulmány 8. fejezete

¹⁶⁰ A tanulmány készítésének időintervalluma során, 2015. március 1. napjával bezárólag.

¹⁶¹ A TÁMOP 5.4.1.-08 projekt IV. kábítószer-probléma kezelésével foglalkozó szolgáltatások fejlesztési pillére keretein belül került megfogalmazásra szakmai állásfoglalás. Forrás: jelen tanulmány 8. fejezete

¹⁶² A TÁMOP 5.4.1.-12. projekt 1, szakmai pillére az egységes keretrendszer kidolgozása volt, amelynek keretén belül került sor a hatósági és szakmai ellenőrzés elkülönítési igényének megfogalmazására. Forrás: jelen tanulmány 8. fejezete

¹⁶³ TÁMOP-5.4.1-12 Szakmai kompetenciák, együttműködések Zárókiadvány, Készült a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, TÁMOP-5.4.1-12/1-2012-0001 számú kiemelt projekt keretében 2014 (1. és 5. oldal)

A H3 szoros összefüggést mutat a H2-vel. A hipotézis megfogalmazásakor azt feltételeztem, hogy a jogszabály módosítása,¹⁶⁴ annak megtörténte nem feltétlenül jelenti a gyakorlati jogkövetést is. Ezen feltételezés bizonyítottsága a tanulmányban már említettek okán **helytálló**nak tekinthető. A tanulmány elemzési részében¹⁶⁵ - a projekt kutatásaira¹⁶⁶ alapozottan – rögzítésre került, hogy vannak olyan szervezetek/hatóságok, amelyek nem tanúsítanak jogkövető magatartást. Például szolgált erre egyes SZGYH-k szociális regiszterbeli adatszolgáltatási kötelemének nem teljesítése, valamint vannak önkormányzatok, amelyek az SZTK-k felülvizsgálatát nem végezték el, továbbá az SZGYF negyedéves adatpublikálásának köteleme a SZÁP felületén szintén nem teljesült.

A fent megfogalmazottakat annyival kiegészíteném, hogy a tanulmány írásakor e jogszabályi előírásokon alapuló kötelek többsége (kivéve az SZTK-kal kapcsolatos előírások) a bevezetést követő időszakban voltak, így vélelmezhető, hogy használatuk sem ívódott be teljesen, ami természetesen nem mentesíti a jogkövetés alól a jogalkalmazó(ka)t. Mindezen fentiek figyelembevételével mellett érdemes (és érdekes) lenne a jogkövetés teljesülése/nem teljesülése fókuszba állításával azoknak egy későbbi időpontban történő vizsgálat alá vonása.

4. *Az uniós források felhasználásával és ellenőrzésével kapcsolatosan szigorú szabályoknak kell megfelelni. Érvényesülnie kell az átláthatóságnak és az elszámoltathatóságnak is, azonban ezek mindössze a költséghatékonyság elvének érvényesüléséhez képesek hozzájárulni, így nem szavatolhatják azt, hogy a forrás felhasználása (szakmailag is) hatékonyan érvényesüljön. Az uniós forrásból finanszírozott/létrehozott informatikai fejlesztések kapcsán vállalt célok (pl. tartalomgondozás, tartalomfejlesztés) nem valósulnak meg maradéktalanul, így a fejlesztések is csak korlátozottan használhatóak. (továbbiakban: H4)*

A H4 hipotézis érvényességének vizsgálata, eldöntése során szem előtt tartottam azt is, hogy az EU-s források nem költhetőek bármire, hogy szigorú (EU-s és hazai) előírásoknak kell megfelelni felhasználásuk és elszámolásuk kapcsán. A Miniszterelnökség által jegyzett palyazat.gov.hu¹⁶⁷ online felület, amely a nyilvánosság tájékoztatását szolgálja, és amelynek tartalma az Egységes Monitoring és Információs Rendszer¹⁶⁸ (továbbiakban: EMIR) rögzített adatait mutatja, nem nyújtott kellő háttérrel ahhoz, hogy a forrásfelhasználás szakmai hatékonysága (eredményessége) vizsgálható legyen.

A TÁMOP 5.4.2-08 és a TÁMOP 5.4.2-12 projekt keretében célkitűzés volt a SZÁP tartalomfejlesztése és karbantartása¹⁶⁹, amely azonban ahogyan az jelen tanulmány keretei között ismertetésre került,¹⁷⁰ nem valósul(t) meg maradéktalanul. A kutatómunka egy további

---

¹⁶⁴ A TÁMOP 5.4.2. informatikai fejlesztéseikhez kapcsolódó jogszabályok természetesen folyamatosan módosításra kerültek. Vélelmezhető, hogy pl. az PTR használatával kapcsolatosan nem merülhet fel annak az esélye, hogy a jogalkalmazó nem használja a kötelezően használatos informatikai rendszert, tekintettel arra, hogy abban az esetben a kérelmező eszre az adott támogatástól.

¹⁶⁵ Forrás: jelen tanulmány 8. fejezete

¹⁶⁶ A TÁMOP 5.4.1.-08 projekt III. módszertani, szolgáltatási pillére keretei között történt meg az SZTK-k elemzése. Forrás: jelen tanulmány 8. fejezete

¹⁶⁷ <http://palyazat.gov.hu/> (letöltés: 2015. március 1.)

¹⁶⁸ http://emir.palyazat.gov.hu/nd/kozvel/?link=umft_1_1&prg_abbr=uszt_umft&sc=1&ml=4&sr=2413&offset=8&id_op=11&id_tamogatascel=90&id_paly_tip=114&id_paly_altip=2386 (letöltés: 2015. március 1.)

¹⁶⁹ A TÁMOP 5.4.2.-08 projekt 2. alprogramja a SZÁP előkészítését, a tartalom folyamatos, naprakész karbantartását tűzte ki célul. A TÁMOP 5.4.2-12 projekt 6. alprogramja pedig a SZÁP továbbfejlesztésére és tartalomfejlesztésére irányult. Forrás: jelen tanulmány VIII. fejezete

¹⁷⁰ Forrás: jelen tanulmány 8. fejezete

érdekes megállapítása pedig az volt, hogy egyidejűleg, egymás mellett kettő szociális portál¹⁷¹ is működött/működik, aminek indokoltságára vonatkozóan érdemi információhoz nem lehetett hozzájutni. Az azonban tény, hogy a szolgáltatások minősége, hatékonysága javult, így megbízhatóbb adatokra építetten lehet következtetéseket levonni, statisztikákat készíteni, tervezési stratégiákat felállítani, egy későbbi időpontban pedig a nemrég bevezetett intézkedések/fejlesztések hatásai is átfogóbban mérhetővé válnak. **A H4 igazolást nyert.**

10. Végső gondolatok, összefoglalás

Azok számára, akik ismerik a szociális ágazat igazgatását nem lesz új keletű azon összegző gondolatom, amely szerint az ágazat egy szétagolt, adminisztratív struktúráját tekintve pedig szétagolt területet jelent. A szociális szegmenst a sok felhasználó egyidejű jelenléte jellemzi, azaz a hivatalok ügyfelein (magánszemély, szervezet) túl, maguknak a hivatali apparátusoknak, továbbá az ágazat irányítását/finanszírozását ellátó vezetőknek, a területen tevékenykedőknek, valamint a szervezetek által biztosított tevékenységeket igénybevevőknek a magas számára kell itt gondolni. E fenti tulajdonságokkal jellemzett ágazat nem vagy csak nehezen tud az olyan elveknek megfelelni, mint költség- és szakmai hatékonyság, eredményesség, gazdaságosság.

Ahhoz pedig, hogy a szociális tevékenységek (pl.: a szociális hatósági tevékenység, szociális intézményi/szolgáltatói struktúrák között biztosított feladatellátás), valamint a szociális igazgatási munka ezen elvek figyelembevételével valósulhasson meg, csakis olyan igazgatási (azt segítő, támogató) rendszerek képzelhetők el, amelyek a globális fejlődést (annak pozitív és negatív hozadékait is) figyelembe veszik. Az ilyen rendszerek – elgondolásom szerint - informatikai támogatottságúak, internet alapúak, továbbá széles körben és könnyen kezelhetők, valamint képesek az adminisztratív ügyviteli megoldásaikkal a felhasználók kiszolgálására is. Az e-közigazgatás térhódításával megteremtődik/megteremtődött a lehetőség az egyszerűbb, idő – és költségtakarékosabb, az ügymenetet jobban támogató, speciálisan az adott – jelen esetben a szociális – területre tervezett elektronikus rendszer bevezetésére és működtetésére, így a korábbi szétagolt rendszereket stabilabb, biztonságosabb, integratívabb rendszerek váltották/válthatják fel.

A tanulmányban bemutatott TÁMOP-os projektek és projektcélok indokoltsága - részben – már e fentiek alapján is egyértelmű. A TÁMOP projektek konzorciumi partnersége, időben ölelkező jellege révén – többek között – szakmai kutatások zajlottak, számos szakma specifikus publikáció jelent meg, valamint megvalósulhatott egy országos szociális információs rendszer kiépítése és működtetése is.

A tanulmány projekttermékeket (dokumentumok, online tartalmak) elemző fejezetére alapozottan azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy egy-egy projekt sikerét – elkönnyelhető és/vagy a gyakorlatban hasznosítható eredményét - nagyban befolyásolni képes a mindenkori ágazati, kormányzati iránymutatás, döntés. A támogatási szerződésekben rögzített elvárások és a későbbi szakmapolitikai prioritások változásai nincsenek szinkronban egymással. Amíg a támogatási szerződések nem engedik meg a nagyfokú flexibilitást, addig a szakmapolitikai prioritások változása pont ezt igényelné. A kiemelt projekteknek a szakma elismert, prominens képviselőinek szakmai tudására, ismeretére építetten szabad csak működniük – elgondolásom szerint. Az ágazati reformokhoz, azon belül egy országos rendszer tervezéséhez, átalakításához, valamint pl.: egy rendszer folyamatainak meghatározásához, az egységesítési eljárás módok meghatározásához elengedhetetlen a gyakorlati tudás, a szellemi tőke bevonása és felhasználása is.

Szakma nélkül nincs hatékonyság, nincs eredményesség és nincs gazdaságosság sem.

---

¹⁷¹ Forrás: jelen tanulmány 8. fejezete

Azaz meg kell nyerni a szakmát.

E fenti tulajdonságokkal jellemzett ágazat nem vagy csak nehezen tud az olyan elveknek megfelelni, mint költség- és szakmai hatékonyság, eredményesség, gazdaságosság. Holott az EU-s támogatások felhasználása kapcsán is egyre inkább előtérbe kerül az eredményességmérés, a célok és az elért eredmények monitoringja. A 2014-2020-as programozási időszakhoz elérve, vélelmezhetően rengeteg hasznosítható, elméleti és gyakorlati tapasztalatot, ismeretet van/lesz módja és lehetősége beépíteni a támogatások tervezése – megvalósítása folyamatba az EU-s támogatások felett diszponálóknak.

Összefoglalás

A jelen tanulmány elkészítésének célja a hazai szociális igazgatási reformok - EU-s elvárások fényében történő - bemutatása volt, kettő olyan kiemelt projekt elemzésén keresztül, mint a TÁMOP 5.4.1. és a TÁMOP 5.4.2. A fejezetek sorrendiségének meghatározásakor egyrészt figyelemmel voltam arra, hogy komplex képet adjak a szociális biztonság, szociális védelem és az ezekből eredeztethető szociális jogok nemzetközi szintek szerint is eltérő időben és formában keletkező dokumentumaira, másrészt pedig arra, hogy átfogó képet adjak a hazai szociális ágazat szabályozásáról. Továbbá fontosnak tartottam az EU-s támogatási struktúra bemutatását is, ami így egyszerűbbé tette a TÁMOP-os projektek célkitűzéseinek megértését. Mindezekon túl, szakirodalmi kitekintést tettem az elmúlt 10 év vonatkozásában a szociális igazgatás területén megvalósult egységesítési törekvések és azok megítélése viszonylatában. A TÁMOP 5.4.1. és TÁMOP 5.4.2. projektek vázlatos formában kerültek ismertetésre, tekintettel arra, hogy a projektek eredményességét leginkább a projekttermékeken (dokumentációk, online tartalmak) keresztül lehetett megítélni. A tanulmány elején felállított hipotéziseim érvényességének vizsgálatát annak központi részét adó, a projektek során előállított termékek elemzése fejezetre alapoztam.

1. számú melléklet

A TÁMOP projektek pilléreinek/alprogramjainak összefoglaló vázlata

Az alábbi (1-4.számú) táblákban, a könnyebb áttekinthetőség végett a projekteken belüli pillérek/alprogramok – kivonatolt - céljait ismertetem, tekintettel arra, hogy azok jelentősen eltérő tartalommal és színvonallal bírnak, továbbá figyelemmel arra, hogy a szakmai fejlesztések vonatkozásában egy rendszerfejlesztés néhány szakmai kiadvánnyal nehezen vethető össze.

1. számú tábla¹⁷² a TÁMP 5.4.1.-08. azonosítószámú kiemelt projekt pillérei

TÁMOP 5.4.1.-08 projekt	
<i>Szakmai pillér</i>	<i>A pillér tartalma, célja</i>
1.	A szakmai szabályok fejlesztése pillér feladata a szociális, valamint gyermekjóléti és védelmi szolgáltatások szakmai szabályainak fejlesztése, az átláthatóság és tervezhetőség jobbítása a szolgáltatások hatékonyságának növelése, minőségük javítása céljából.
2.	A tevékenységadminisztrációs fejlesztés pillér feladata több szakterületen a szociális szolgáltatások folyamatának leírása, modellezése, új adminisztrációs űrlaprendszer kidolgozása a szociális szolgáltató rendszer átláthatósága, tervezhetősége érdekében.
3.	A módszertani, szolgáltatási pillér a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások ellátási, jogszabályi környezetének feltérképezését, az eredmények feldolgozását végzi, és ajánlásokat tesz a további kutatások végzésére.
4.	A kábítószerek-probléma kezelésével foglalkozó szolgáltatások fejlesztési pillér célja a keresletcsökkentési tevékenység helyi szintű támogatása, a fejlesztési célok kitűzése és megfogalmazása, a helyi strukturális változások, fejlesztések segítése.
5.	A társadalomtudományi adatfelvételi pillér az esélyegyenlőség szempontjából magas kockázatú, hátrányos helyzetű célcsoportokra (cigányok/romák, fogyatékosok/megváltozott munkaképességűek) irányuló célzott adatfelvételek elkészítését végzi.

2. számú tábla¹⁷³ a TÁMP 5.4.1.-12. azonosítószámú kiemelt projekt pillérei

TÁMOP 5.4.1.-12 projekt	
<i>Szakmai pillér</i>	<i>A pillér tartalma, célja</i>
1.	Az egységes keretrendszer kidolgozása, ahol az elkészült fogalomtár véleményezésére, továbbá az elkészült minta dokumentumok alapján – azok véleményezésén túl – a folyamat modellezésére is sor kerül.
2.	A szolgáltatások tervezése és fejlesztése történik meg, azaz létrejön a szükségletfelmérő rendszer, továbbá a kapacitásfigyelő rendszer, amely révén magának a szolgáltatásoknak a kapacitásfigyelő rendszere is megvalósul.

¹⁷² Saját szerkesztés (készítés: 2015. február 17.)

¹⁷³ Saját szerkesztés (készítés: 2015. február 17.)

3.	Családpolitikai kutatást ölel fel, ahol a fiatal népesség házassági és gyermekvállalási hajlandósága kerül felmérésre, valamint egy „hungarostudy” és egy mélyszegénységben élők célzott segítésére irányuló kutatás bonyolódik le.
4.	Olyan szakmai feladatok valósulnak meg, mint szakmai kollégium létrehozása, más TÁMOP-os projektekkel (TÁMOP 5.4.9. és TÁMOP 5.4.10.) való együttműködés, továbbá társadalmi befogadást erősítő médiakampány bonyolítódik, szakmai fórumok, konferenciák, egyeztetések valósulnak meg.

3. számú tábla¹⁷⁴ a TÁMP 5.4.2.-08. azonosítószámú kiemelt projekt alprogramjai

TÁMOP 5.4.2.-08 projekt	
<i>Szakmai alprogram</i>	<i>Az alprogram tartalma, célja</i>
1.	A működési engedélyezés elektronikus adminisztrációjának előkészítése során az elektronikus nyilvántartás központi kialakítása, az adminisztrációs tevékenység standardizációja, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és intézmények működési engedélyezésére, az engedélyezési eljárás folyamatának adminisztrációjára és az intézmények, szolgáltatások ellenőrzésére.
2.	A Szociális Ágazati Portál (SZÁP) előkészítése alprogramon belül a szociális ágazat számára egy önálló portál kialakítása és annak széles körű tartalomfejlesztése, a tartalom folyamatos, naprakész karbantartása, a portál működtetése, illetve a portálon keresztül a szociális szolgáltatások tevékenység adminisztrációjához elektronikus úton elérhető egységes dokumentációk és eljárásrendek kialakítása (szoftverfejlesztés) és alkalmazhatóvá tétele (3 szolgáltatási típusban: gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátások, családsegítés és az idősek otthonai).
3.	A helyi, területi ágazati tervezést szolgáló központi szociális infrastruktúra előkészítése során az önkormányzatok számára lehetővé tenni, hogy megalapozottan tudják a szociális szolgáltatásaikat tervezni, ehhez elektronikusan és célzottan elérjék a központilag nyilvántartott adatokat a települési lakosság összetételéről, a szükségletekről, egységes szempontrendszer alapján tudják elkészíteni a szolgáltatástervezési koncepciót, és azokat a szociális ágazati portálon tegyék elérhetővé az érdeklődők számára. A szociális ágazatot irányítók tervezését, az ágazat szociális stratégiájának kialakítását és az abban foglaltak megvalósítását (a szolgáltatások fejlesztését) segítsük az országos szolgáltatástervezési koncepció kidolgozásával, a helyi tervezés és az országos tervezés összehangolásával.
4.	Az elektronikus szakmai támogató szolgáltatások alkalmazása alprogramon belül tervezett tevékenységek teljes egészében a szociális ágazati portál tartalomfejlesztését készítik elő, összegyűjtik mindazokat az információkat, amelyek a szociális igazgatásban, a szociális hatóságoknál, a szociális szolgáltatásokban, a szociális

¹⁷⁴ Saját szerkesztés (készítés: 2015. február 17.)

	képzésben, és a szociális foglalkoztatásban dolgozó szakemberek számára a legszélesebb körben segítik a tájékozódást, a szakmai fejlődést. Az alprogram tevékenysége az ágazati portál folyamatos tartalomfejlesztését is szolgálja.
--	--

4. számú tábla¹⁷⁵ a TÁMP 5.4.2.-12. azonosítószámú kiemelt projekt alprogramjai

TÁMOP 5.4.2.-12 projekt	
<i>Szakmai alprogram</i>	<i>Az alprogram tartalma, célja</i>
1.	Ágazati finanszírozási, kapacitásgazdálkodási és vezető információs rendszer fejlesztése , ami a pénzbeli támogatások és szociális szolgáltatások, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátások finanszírozásának és forráselosztásának korszerű feladatellátását biztosítja. Az információs rendszer megalkotásával lehetővé válik a szociális terület finanszírozásának hatékonyabbá tétele, a helyi szükségeltekre alapuló, feladatalapú finanszírozási mechanizmus bevezetése, a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások területén rendelkezésre álló kapacitások teljes körű nyilvántartása annak érdekében, hogy a kapacitástervezés és gazdálkodás megvalósulhasson.
2.	A pénzbeli és természetbeni ellátások egységes nyilvántartásának kialakításával a hatóságoként, széttagoltan vezetett nyilvántartásokból egységes, országos nyilvántartás fog létrejönni, ami képes lesz így támogatni az ellátásokra vonatkozó igények hatékony, igazságos elbírálását. Az egységes nyilvántartás terjedelmileg az Szt.-ben és a Gyvt.-ben definiált – államigazgatási hatáskörben nyújtott – pénzbeli és természetbeni ellátásokat fogja tartalmazni, keretet biztosítva arra, hogy a nyilvántartás a későbbiek során további elemekkel kibővíthető lehessen.
3.	A tevékenységadminisztrációs rendszer fejlesztése projektelem keretében a projekt első fázisában nem érintett területekre (pl. hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, fogyatékos személyek, alapszolgáltatást igénybe vevők) is kiterjeszti a tevékenységek adminisztrálására vonatkozó fejlesztést.
4.	E- hatósági (működési engedélyezési, hatósági, szakmai ellenőrzési rendszer) fejlesztések keretében valósul meg a szociális és gyámhivatalok hatósági munkájának széleskörű elektronizálása, a megkezdett e- hatósági fejlesztések kiterjesztése további szolgáltatási területekre.
5.	A gyermekvédelmi terület hatósági és szakmai feladatellátásának korszerűsítése, elektronizálása projektelem célja a gyermekjóléti és gyermekvédelmi terület hatósági és szakmai feladatellátását támogató rendszerek korszerűsítése, ezen belül a Területi gyermekvédelmi Szakszolgáltatás elektronikus nyilvántartási és adminisztrációs rendszerének és az örökbefogadások előkészítésével kapcsolatos nyilvántartási és szolgáltatási feladatok ellátásához a meglévő nyilvántartási rendszerek új technológiai alapokon való kifejlesztése.

¹⁷⁵ Saját szerkesztés (készítés: 2015. február 17.)

6.	A SZÁP továbbfejlesztése, tartalomfejlesztése projektelem célja a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi terület korszerű kommunikációs rendszerének továbbfejlesztése, az ágazat intézményi és hatósági rendszerének együttműködő képességét biztosító ajánlások és rendszerkapcsolatok publikálása korszerű web2-es technológiák alkalmazásával
-----------	--

2. számú melléklet

Ábrajegyzék

Ábra 1: TÁMOP 5.4.1.-08. I. szakmai szabályok fejlesztése pillér	59
Ábra 2: TÁMOP 5.4.1.-08. I. szakmai szabályok fejlesztése pillér	59
Ábra 3: TÁMOP 5.4.1.-08. III. módszertani, szolgáltatási pillér	59
Ábra 4: TÁMOP 5.4.1.-08. IV. kábítószer-probléma kezelésével foglalkozó szolgáltatások fejlesztési pillér	61
Ábra 5: TÁMOP 5.4.1.-08. IV. kábítószer-probléma kezelésével foglalkozó szolgáltatások fejlesztési pillér	61
Ábra 6: TÁMOP 5.4.1.-08. IV. kábítószer-probléma kezelésével foglalkozó szolgáltatások fejlesztési pillér	62
Ábra 7: TÁMOP 5.4.1.-08. IV. kábítószer-probléma kezelésével foglalkozó szolgáltatások fejlesztési pillér	62
Ábra 8: TÁMOP 5.4.1.-08. IV. kábítószer-probléma kezelésével foglalkozó szolgáltatások fejlesztési pillér	63
Ábra 9: TÁMOP 5.4.1.-08. V. társadalomtudományi adatfelvételi pillér	63
Ábra 10: TÁMOP 5.4.1.-08. V. társadalomtudományi adatfelvételi pillér	64
Ábra 11: TÁMOP 5.4.1.-08. V. társadalomtudományi adatfelvételi pillér	64
Ábra 12: TÁMOP 5.4.2.-08. I. működési engedélyezés elektronikus adminisztrációjának előkészítése alprogram	65
Ábra 13: TÁMOP 5.4.2.-08. I. működési engedélyezés elektronikus adminisztrációjának előkészítése alprogram	65
Ábra 14: TÁMOP 5.4.2.-08. II. Szociális Ágazati Portál (SZÁP) előkészítése alprogram	66
Ábra 15: TÁMOP 5.4.2.-08. II. Szociális Ágazati Portál (SZÁP) előkészítése alprogram	66
Ábra 16: TÁMOP 5.4.2.-08. II. Szociális Ágazati Portál (SZÁP) előkészítése alprogram	67
Ábra 17: TÁMOP 5.4.2.-08. II. Szociális Ágazati Portál (SZÁP) előkészítése alprogram	68
Ábra 18: TÁMOP 5.4.2.-08. II. Szociális Ágazati Portál (SZÁP) előkészítése alprogram	69
Ábra 19: TÁMOP 5.4.2.-08. II. Szociális Ágazati Portál (SZÁP) előkészítése alprogram	69
Ábra 20: TÁMOP 5.4.2.-08. III. helyi, területi ágazati tervezést szolgáló központi szociális infrastruktúra előkészítése alprogram	70

Ábra 21: TÁMOP 5.4.2.-08. III. helyi, területi ágazati tervezést szolgáló központi szociális infrastruktúra előkészítése alprogram	70
Ábra 22: TÁMOP 5.4.2.-08. III. helyi, területi ágazati tervezést szolgáló központi szociális infrastruktúra előkészítése alprogram	72
Ábra 23: TÁMOP 5.4.2.-08. III. helyi, területi ágazati tervezést szolgáló központi szociális infrastruktúra előkészítése alprogram	72
Ábra 24: TÁMOP 5.4.2.-08. III. helyi, területi ágazati tervezést szolgáló központi szociális infrastruktúra előkészítése alprogram	74
Ábra 25: TÁMOP 5.4.2.-08. IV. elektronikus szakmai támogató szolgáltatások alkalmazása alprogram.....	74
Ábra 26: TÁMOP 5.4.2.-08. IV. elektronikus szakmai támogató szolgáltatások alkalmazása alprogram.....	75
Ábra 27: TÁMOP 5.4.2.-08. IV. elektronikus szakmai támogató szolgáltatások alkalmazása alprogram.....	75
Ábra 28: TÁMOP 5.4.2.-08. IV. elektronikus szakmai támogató szolgáltatások alkalmazása alprogram.....	76
Ábra 29: TÁMOP 5.4.2.-12. I. Ágazati finanszírozási, kapacitásgazdálkodási és vezető információs rendszer fejlesztése alprogram.....	77
Ábra 30: TÁMOP 5.4.2.-12. II. pénzügyi és természetbeni ellátások egységes nyilvántartásának kialakítása alprogram	78
Ábra 31: TÁMOP 5.4.2.-12. III. tevékenységadminisztrációs rendszer fejlesztése alprogram.....	78
Ábra 32: TÁMOP 5.4.2.-12. III. tevékenységadminisztrációs rendszer fejlesztése alprogram.....	79
Ábra 33: TÁMOP 5.4.2.-12. III. tevékenységadminisztrációs rendszer fejlesztése alprogram.....	79
Ábra 34: TÁMOP 5.4.2.-12. IV. E-hatósági (működési engedélyezési, hatósági, szakmai ellenőrzési rendszer) fejlesztések alprogram	81
Ábra 35: TÁMOP 5.4.2.-12. IV. E-hatósági (működési engedélyezési, hatósági, szakmai ellenőrzési rendszer) fejlesztések alprogram	81
Ábra 36: TÁMOP 5.4.2.-12. V. gyermekvédelmi terület hatósági és szakmai feladatellátásának korszerűsítése, elektronizálása alprogram.....	83
Ábra 37: TÁMOP 5.4.2.-12. V. gyermekvédelmi terület hatósági és szakmai feladatellátásának korszerűsítése, elektronizálása alprogram.....	83
Ábra 38: TÁMOP 5.4.2.-12. V. gyermekvédelmi terület hatósági és szakmai feladatellátásának korszerűsítése, elektronizálása alprogram.....	84

Ábra 39: TÁMOP 5.4.2.-12. VI. A SZÁP továbbfejlesztése, tartalomfejlesztése alprogram.....	84
Ábra 40: TÁMOP 5.4.2.-12. VI. A SZÁP továbbfejlesztése, tartalomfejlesztése alprogram.....	85
Ábra 41: TÁMOP 5.4.2.-12. VI. A SZÁP továbbfejlesztése, tartalomfejlesztése alprogram.....	86
Ábra 42: TÁMOP 5.4.2.-12. VI. A SZÁP továbbfejlesztése, tartalomfejlesztése alprogram.....	86
Ábra 43: TÁMOP 5.4.2.-12. VI. A SZÁP továbbfejlesztése, tartalomfejlesztése alprogram.....	87

Ábra 1: TÁMOP 5.4.1.-08. I. szakmai szabályok fejlesztése pillér

Szakmai szabály	Sztenderd (példa)
minőségi elhelyezéshez való jog	pl.: otthonos és biztonságos környezet
minőségi szolgáltatáshoz való jog I. - belépés, igényfelmérés, ápolás-gondozás, mentálhigiénés támogatás és egészségügyi ellátás	pl.: felvétel folyamata, teljeskörű-minőségi szolgáltatás , viselkedési problémák, demenciában szenvedő idősök személyközpontú ellátása
minőségi szolgáltatáshoz való jog II. – minőségi humánerőforrás	pl.: kompetens munkatársak, rendszerszintű együttműködés
információs önrendelkezés, tájékoztatáshoz való jog	pl.: személyes kommunikáció a kliensekkel és hozzátartozókkal
autonómia, magánélet, magánmeggyőződések tisztelete	autonómia, magánélet, magánmeggyőződés tisztelete

Forrás: Jelen tanulmány 8. fejezete

Ábra 2: TÁMOP 5.4.1.-08. I. szakmai szabályok fejlesztése pillér

Kritérium	Indikátor	Forrás
Az étkezés magas színvonalon történő biztosítása.	Az elkészített ételek mennyiségi és minőségi megfelelése, az ellátottak elégedettsége, megfelelő eszközök, berendezések megléte.	Étlap Lakói fórumok jegyzőkönyvei Étkezéssel kapcsolatos lakói visszajelzések – dokumentáció Saját konyha esetén: működési engedély Külső szolgáltató esetén: szerződés, melegítő konyha működési engedélye.

Forrás: Jelen tanulmány 8. fejezete

Ábra 3: TÁMOP 5.4.1.-08. III. módszertani, szolgáltatási pillér

Javaslatcsomag	Az elemzés birtokában tett megállapítás
Forráshiányos önkormányzatok nehézségei	A válaszadók leggyakrabban a forráshiányt jelölték meg, mint okot, az SZTK-k elkészítésének és felhasználásának is gátjaként.
A vonatkozó szabályozási keret stabilizálása	Problémát jelent a koncepció elkészítésében az ágazati jogszabályok állandó és sok esetben egymásnak ellentmondó változása a kötelező önkormányzati feladatok tekintetében.
A 2 éves felülvizsgálati időszak megváltoztatása	A stabil működés egyik feltétele lenne a keretfeltételek, a működési kontextus stabilitása. Javasolt a beszámolási kötelezettségnek eleget tevő felülvizsgálati anyagok készítése által átfogott 2 éves

	időintervallum kitolása 4-5 évre. Ugyanakkor az öt évenkénti, kötelező felülvizsgálat mellett szükségét érezzük a félidős korrekciónak, azaz a két évenkénti tartalmi frissítésnek.
Konzisztencia	Elvileg a konzisztencia érvényesülésének és kialakításának jogszabályi kötelességei vannak. Az egymásra épülő önkormányzati struktúrában az egyes szolgáltatási szintek tervezési dokumentumainak összehangolása nem működik jól.

Forrás: Jelen tanulmány 8. fejezete

Ábra 4: TÁMOP 5.4.1.-08. IV. kábítószer-probléma kezelésével foglalkozó szolgáltatások fejlesztési pillér

Forrás: <http://www.addiktellatasok.hu/Forms/OrganisationList.aspx>

The screenshot shows the homepage of the Hungarian Addictology Portal. The header features the text "Magyarországi Addiktológiai Ellátások Portálja" and the logo of the National Family and Social Policy Institute. Below the header is a navigation menu with buttons for "Kezdőlap", "Szervezetek", "Rólunk", "Jelentések", "Dokumentumok", "Regisztráció", and "Bejelentkezés". The main content area displays a table of organizations with columns for "Szervezet neve", "Szervezeti egység", "Település/Kerület", and "Regisztráció ideje".

Szervezet neve	Szervezeti egység	Település/Kerület	Regisztráció ideje
"Arany Középut" Egyesület	Előrelépés Szenvélybetegek Közösségi Ellátása	Hajdúszoboszló	2011.10.17
"Magadért Drogmentességet Védő Alapítvány ""A HELY""	önsegítő jellegű csoportok	Budapest VI. kerület	2011.10.17

Ábra 5: TÁMOP 5.4.1.-08. IV. kábítószer-probléma kezelésével foglalkozó szolgáltatások fejlesztési pillér

Forrás: <http://www.addiktellatasok.hu/Forms/DirectSupplier.aspx?formid=3>

The screenshot shows a web form titled "DirectSupplier.aspx?formid=3". The form contains several questions and input fields:

- 1) A szervezet bejegyzésének éve: (Év)
- 2) A szervezet mióta foglalkozik szenvedélybetegek ellátásával? (Év)
- 6) Hány telephelyen látja el szolgáltatásait (a székhely, amennyiben itt nem történik tényleges szolgáltatás, nem értendő bele)? (Szám)
- 8) Kérjük, nevezze meg, hogy az Ön szervezete milyen más szervezettel/szervezetekkel van kapcsolatban a kliensek teljesebb ellátása érdekében jelenleg!
- 9) Az Önök intézménye/szervezete milyen programokat, szolgáltatásokat biztosít a drog-problémában érintett kliensek számára? Minden sorban jelöljön be valamit!

Ábra 6: TÁMOP 5.4.1.-08. IV. kábítószer-probléma kezelésével foglalkozó szolgáltatások fejlesztési pillér

Forrás: <http://www.addiktellatasok.hu/Forms/FormsList.aspx?formid=6>

The screenshot shows the homepage of the 'Magyarországi Addiktológiai Ellátások Portálja' (Hungarian Addictology Treatment Portal). The page features a header with the portal's name and logo, and a navigation menu with buttons for 'Kezdőlap', 'Szervezetek', 'Rólunk', 'Jelentések', 'Dokumentumok', 'Regisztráció', and 'Bejelentkezés'. Below the navigation, there are tabs for 'Szervezet alapadatai' and 'Szolgáltatások'. A message box states: 'Tisztelt felhasználó! A listában szereplő Részletek feliratra kattintva megjelenik egy ablak, amelyen a szolgáltatáshoz adott adatlapok évenként részletezve látható. Nincs megjelenítendő adat'. The Windows taskbar at the bottom shows the Start button and several open applications.

Ábra 7: TÁMOP 5.4.1.-08. IV. kábítószer-probléma kezelésével foglalkozó szolgáltatások fejlesztési pillér

Forrás: <http://www.addiktellatasok.hu/Forms/OrganizationSearch.aspx>

The screenshot shows the 'Organization Search' page. It features three main filter sections: 'Szervezeti forma' (Organizational form) with options like 'alapítvány', 'betéti társaság (bt)', etc.; 'Fő szolgáltatás' (Main service) with options like 'Alacsony küszöbű szolgáltatások', 'Egyéb szociális ellátás', etc.; and 'Alsószolgáltatás' (Sub-service) with options like 'Pszicho-szociális intervenciók', 'Információs, valamint felvilágosító szolgáltatások', etc. There are also filters for 'Célpopuláció' (Target population) and 'Leggyakoribb tiltott szerek' (Most common prohibited substances). A search button labeled 'Keresés' is located at the bottom right. A message at the bottom states: 'Nincs a feltételeknek megfelelő szervezet. Kérem módosítsa a szűrési feltételeket.' The Windows taskbar at the bottom shows the Start button and several open applications.

Ábra 8: TÁMOP 5.4.1.-08. IV. kábítószer-probléma kezelésével foglalkozó szolgáltatások fejlesztési pillér

Forrás: <http://www.addiktellatasok.hu/Documents/DocumentList.aspx>

DOKUMENTUMOK

Cím, szerző és tartalom keresése:

Nyelv: -- Válasszon --

Kategória: -- Válasszon --

Dokumentum címe	Szerző	Nyelv	Kategória	Utolsó módosítás
Szabályozás a céltzett és indikált prevenció területén I. Kutatási eredmények, legjobb gyakorlatok és eddigi szabályozási tapasztalatok	Csak Róbert és munkatársai	Magyar		2011.11.02. 15.52
Addiktológiai ellátási térkép Dunauívárosban	Klein Imre	Magyar		2011.11.02. 15.47
Addiktológiai ellátási térkép Miskolcon	Juhászné Ceglédi Tünde és Koleszár ágnes	Magyar		2011.11.02. 15.46
Addiktológiai ellátási térkép Észak-Pesten	Dr. Csorba József	Magyar		2011.11.02. 15.45
Addiktológiai ellátási térkép Észak-Budán	Kék Pont Alapítvány	Magyar		2011.11.02. 15.43
Integrált addiktológiai ellátások fejlesztése I. Szakmai megfontolások, Személyi dilemmák, Kérdések, tézisek	Dr. Solvicsi Katalin és Dr. Erdélyi István	Magyar		2011.11.02.

Ábra 9: TÁMOP 5.4.1.-08. V. társadalomtudományi adatfelvételi pillér

Forrás: http://ncsszi.hu/lezarult-unios-projektek/tamop-5_4_1-modernizacios-projekt

NEMZETI CSALÁD- ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI INTÉZET

FŐOLDAL | HÍRLEK | INTÉZET | CSALÁD | IFJÓSÁG | KÉPZÉS | KAPCSOLAT

TÁMOP 5.4.1. Modernizációs projekt

A TÁMOP 5.4.1. kábítószer-probléma kezelésével foglalkozó szolgáltatások fejlesztési pillér...

PÁLYÁZATOK

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

ÖSSZESEN: KIRJÁRÁSELEBES ÉS INFORMÁCIÓS TELEFONSZOLGÁLAT

INGYENES SEGÉLVONALI: 06/80-20-55-20

E-MAIL: OKI@NCSSZI.HU

TÁMOP 5.4.10. | TÁMOP 5.2.9. | TÁMOP 5.2.6. | LEZÁRULT UNIÓS PÁLYÁZATOK | MÓDSZERTANI ARCHÍVUM | RUTATÁSI ARCHÍVUM | ADATBÁZIS

Ábra 10: TÁMOP 5.4.1.-08. V. társadalomtudományi adatfelvételi pillér

Forrás: <http://www.modernizacio.hu/>

www.modernizacio.hu

Belépés | Regisztráció

A- A+ Keresés ...

NEMZETI CSALÁD- ÉS SZOCIÁLIS POLITIKAI INTÉZET

TÁMOP-5.4.1-12 Modernizációs Projekt

Főoldal | TÁMOP-5.4.1-08 | Hírek - Hírlevél | Sajtószoba | Helpdesk - Fórum | Moodle | Kapcsolat

I. pillér Szabályozás
Bővebben

II. pillér Tervezés és Fejlesztés
Bővebben

III. pillér Kutatás
Bővebben

IV. pillér Módszertan, Monitoring és Értékelés
Bővebben

V. pillér Menedzsment
Bővebben

Üdvözöljük
a TÁMOP-5.4.1-12 kiemelt projekt honlapján!

Tisztelt Látogatók!

Szerencsésnek mondhatom magam a szociális szakmában, mert 2010-2014 között a TÁMOP 5.4.1-08 és TÁMOP 5.4.1-12 „A szociális szolgáltatások modernizációja, központi és területi stratégiai tervezési kapacitások megerősítése, szociálpolitikai döntések megalapozása” című kiemelt projekt programvezetője és szakmai vezetője lehettem. A projekt fejlesztés esetében is elsőként értesültem mind a szakmából érkező észrevételekről-, mind az ágazati irányítástól kapott információkról.

Eseménynaptár

2013 | Február

Hé	Ke	Sze	Csü	Pé	Szo	Va
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	

Elérhetőségeink

Ábra 11: TÁMOP 5.4.1.-08. V. társadalomtudományi adatfelvételi pillér

Forrás: <http://modernizacio.hu/old/>

Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet

Modernizáció

403 Forbidden

modernizacio.hu/old/

Forbidden

You don't have permission to access /old/ on this server.

Ábra 12: TÁMOP 5.4.2.-08. I. működési engedélyezés elektronikus adminisztrációjának előkészítése alprogram

Forrás: <https://pubregisztrar.nrszh.hu/Intezmenyview.aspx?iid=3660>

The screenshot shows a web browser window displaying the 'Intezmenyview.aspx' page. The page title is 'Intezmeny adatok'. The main content area displays the following information:

Fenntartó: Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

Intézmény adatai:

- Ágazati azonosító: S0031090
- Intézmény neve: Vakok Állami Intézete Látásfogyatékosok Rehabilitációs Intézete
- Intézmény telefonszáma:
- Intézmény fax száma:
- Intézmény email címe: titkarsag@vakokintezete.hu
- Integráció típus: Integrált intézmény - több intézménytípus különálló szervezeti egységeiben történő megszervezése
- Intézmény web címe:
- Kapcsolattartó neve:
- Székhelyen ellátást nyújt: Nem
- Megszűnés időpontja:
- Hálózat: Nem

Székhely címe: 1146 Budapest 14. ker., Hermina utca 21.

Below the main information, there are buttons for 'Intézmény adatainak módosítása' and 'Előzmények'. A table titled 'Intézményhez kapcsolódó szolgáltatás nyújtási helyek' is also present:

Szolgáltatás nyújtás helyének adatai	Ágazati azonosító	Cím
Vakok Állami Intézete "Reménység Háza"	S0031090S0030944	1085 Budapest 08. ker., Rökk Szilárd utca 21 2. emelk
Vakok Állami Intézete Látásfogyatékosok Rehabilitációs Intézete	S0031090	1146 Budapest 14. ker., Hermina utca 21.
Vakok Állami Intézete Látásfogyatékosok Otthona	S0031090S0061256	1146 Budapest 14. ker., Hungária körút 146-148.

Ábra 13: TÁMOP 5.4.2.-08. I. működési engedélyezés elektronikus adminisztrációjának előkészítése alprogram

Forrás: <https://pubregisztrar.nrszh.hu/TelephelyView.aspx?tid=13660>

The screenshot shows a web browser window displaying the 'TelephelyView.aspx' page. The page title is 'Súgó'. The main content area displays the following information:

Fenntartó neve: Főigazgatóság

Fenntartó telefonszáma:

Fenntartó fax száma:

Gazdasági forma:

Fenntartó székhelye: 1132 Budapest 13. ker., Visegrádi út 49..

Options for service provision:

- Fenntartó szolgáltatóként közvetlenül nyújtja a szolgáltatást
- Szolgáltatón, intézményen vagy telephelyen keresztül nyújtja a szolgáltatást

Engedélyes adatai:

Ágazati azonosító	Szolgáltató típus	Intézmény neve	Szolgáltató neve	
S0031090	Székhely	Vakok Állami Intézete Látásfogyatékosok Rehabilitációs Intézete	Vakok Állami Intézete Látásfogyatékosok Rehabilitációs Intézete	Megnyit

Engedélyes szolgáltatásai:

Szolgáltatás típusa	Ellátási terület	Finanszírozási szerződések

Megjegyzés:

Hatóság neve:

Határozat száma: 90BP-1198/3/2010.

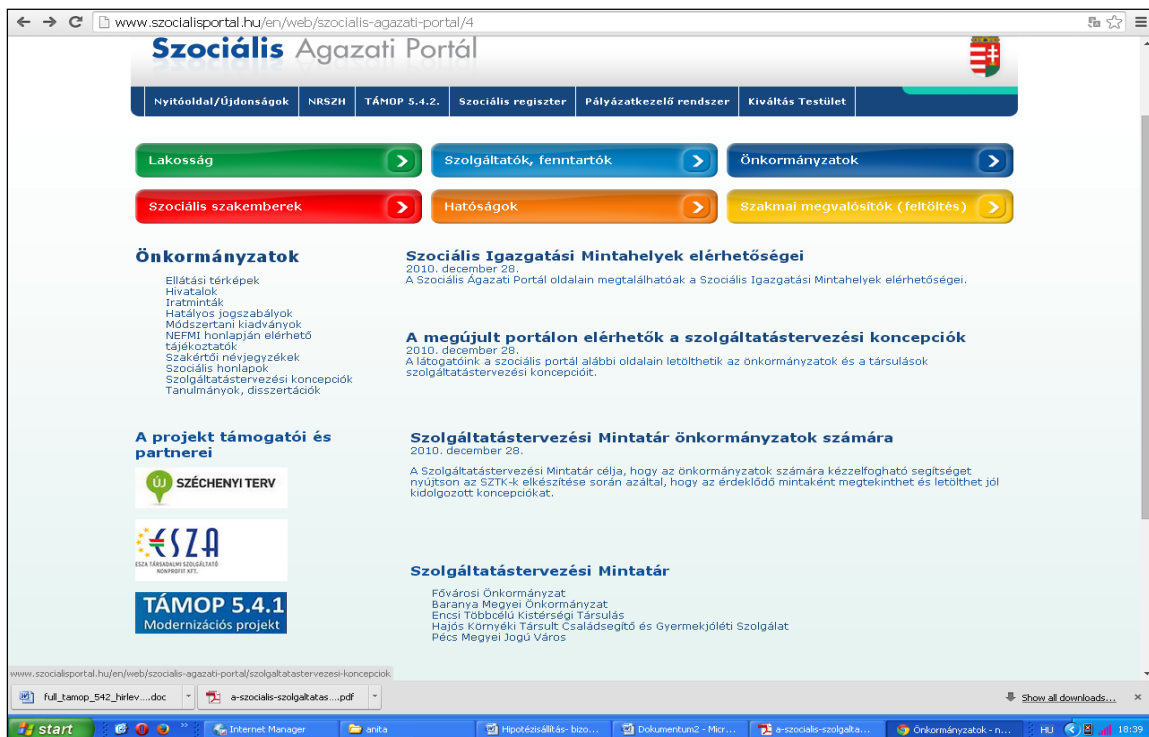
Határozat kelte:

Határozat jogerőre emelkedése: 2010.12.16

Egyedi illetékesség.

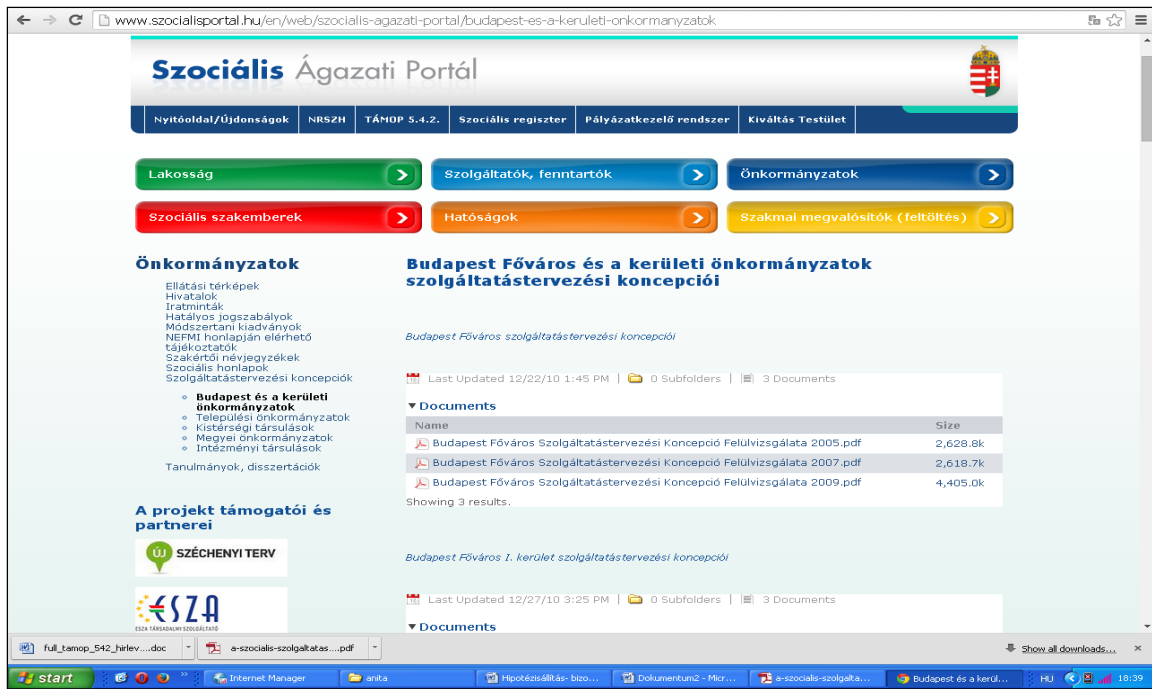
Ábra 14: TÁMOP 5.4.2.-08. II. Szociális Ágazati Portál (SZÁP) előkészítése alprogram

Forrás: <http://www.szocialisportal.hu/web/szocialis-agazati-portal/4>

Ábra 15: TÁMOP 5.4.2.-08. II. Szociális Ágazati Portál (SZÁP) előkészítése alprogram

Forrás: <http://www.szocialisportal.hu/web/szocialis-agazati-portal/budapest-es-a-keruleti-onkormanyzatok>

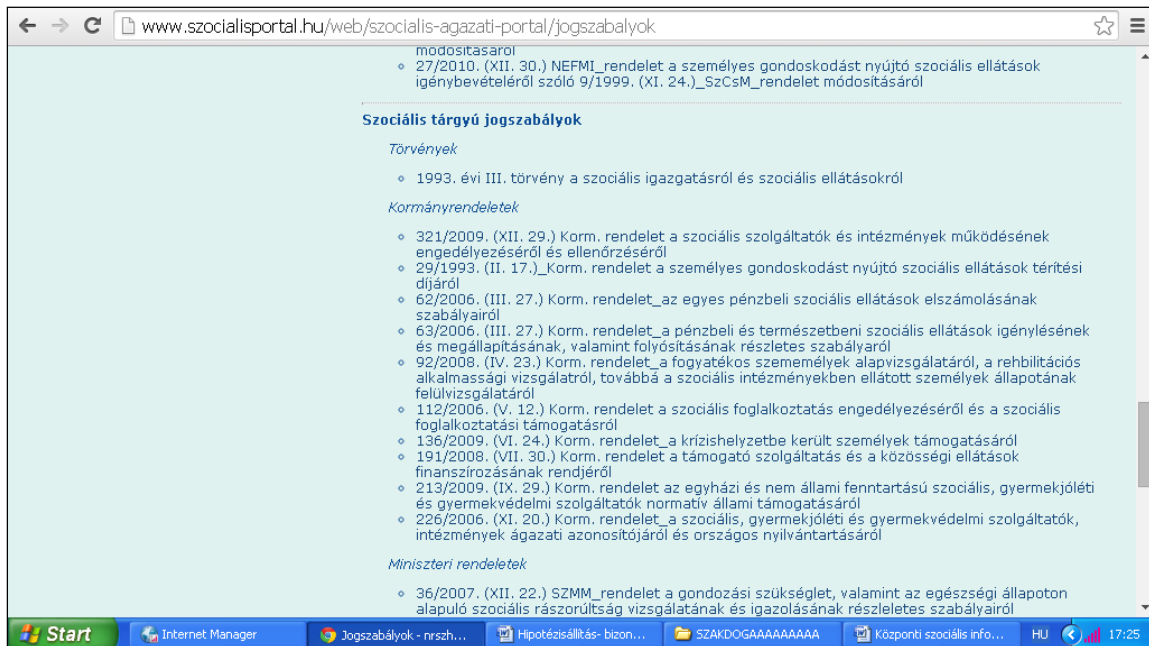
Ábra 16: TÁMOP 5.4.2.-08. II. Szociális Ágazati Portál (SZÁP) előkészítése alprogram

Forrás: <http://www.szocialisportal.hu/web/szocialis-agazati-portal/allampolgaroknak>

Ábra 17: TÁMOP 5.4.2.-08. II. Szociális Ágazati Portál (SZÁP) előkészítése alprogram

Forrás: <http://www.szocialisportal.hu/web/szocialis-agazati-portal/jogszabalyok>

The screenshot shows a web browser window with the address bar displaying www.szocialisportal.hu/web/szocialis-agazati-portal/jogszabalyok. The page content is as follows:

modosításáról

- 27/2010. (XII. 30.) NEFMI_rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.)_SzCsM_rendelet módosításáról

Szociális tárgyú jogszabályok

Törvények

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

Kormányrendeletek

- 321/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet a szociális szolgáltatók és intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről
- 29/1993. (II. 17.)_Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról
- 62/2006. (III. 27.) Korm. rendelet az egyes pénzbeli szociális ellátások elszámolásának szabályairól
- 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól
- 92/2008. (IV. 23.) Korm. rendelet a fogyatékos személyek alapvizsgálatáról, a rehabilitációs alkalmassági vizsgálatról, továbbá a szociális intézményekben ellátott személyek állapotának felülvizsgálatáról
- 112/2006. (V. 12.) Korm. rendelet a szociális foglalkoztatás engedélyezéséről és a szociális foglalkoztatási támogatásról
- 136/2009. (VI. 24.) Korm. rendelet a krízishelyzetbe került személyek támogatásáról
- 191/2008. (VII. 30.) Korm. rendelet a támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről
- 213/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet az egyházi és nem állami fenntartású szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók normatív állami támogatásáról
- 226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról

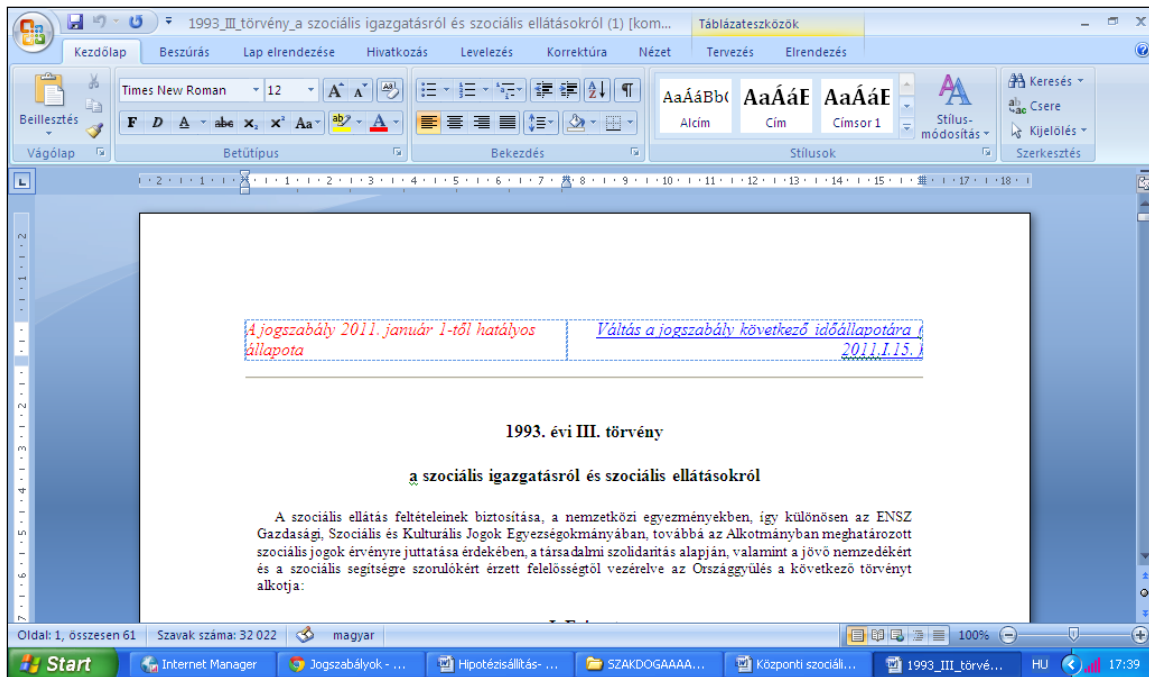
Miniszteri rendeletek

- 36/2007. (XII. 22.) SZMM_rendelet a gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól

The Windows taskbar at the bottom shows the Start button, Internet Manager, and several open applications: Jogszabályok - nrsh..., Hipotézisállítás- bizon..., SZAKDOGAAAAA, and Központi szociális info... The system clock shows 17:25 on a Sunday.

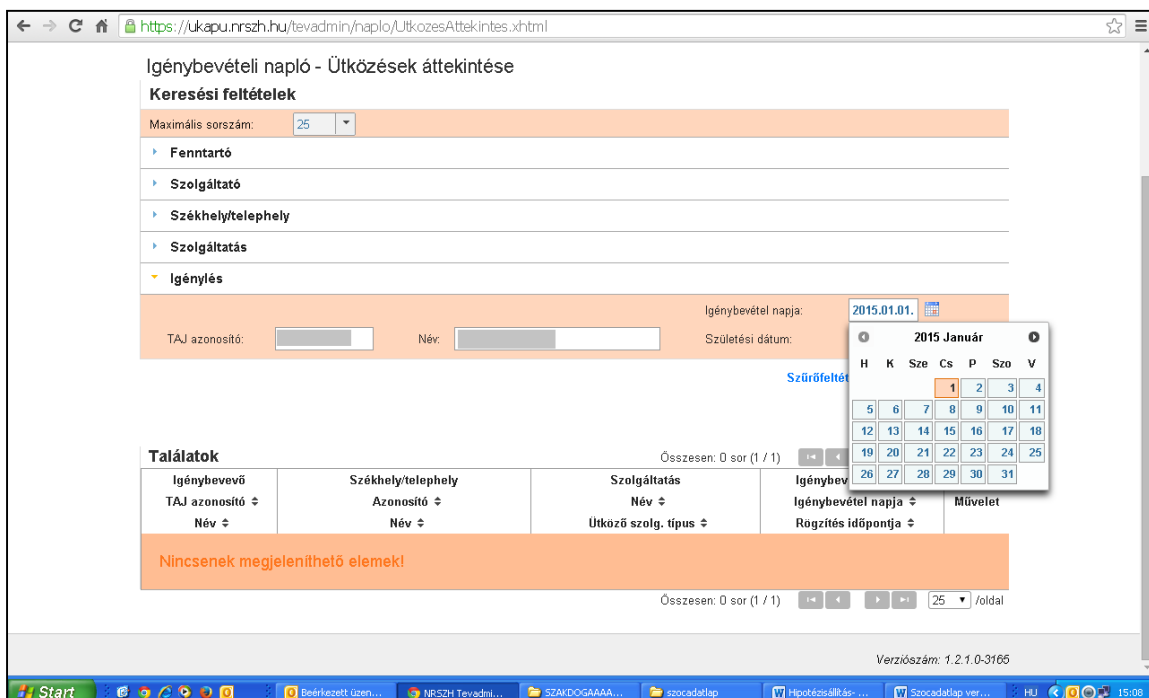
Ábra 18: TÁMOP 5.4.2.-08. II. Szociális Ágazati Portál (SZÁP) előkészítése alprogram

Forrás: <http://www.szocialisportal.hu/web/szocialis-agazati-portal/jogszabalyok>

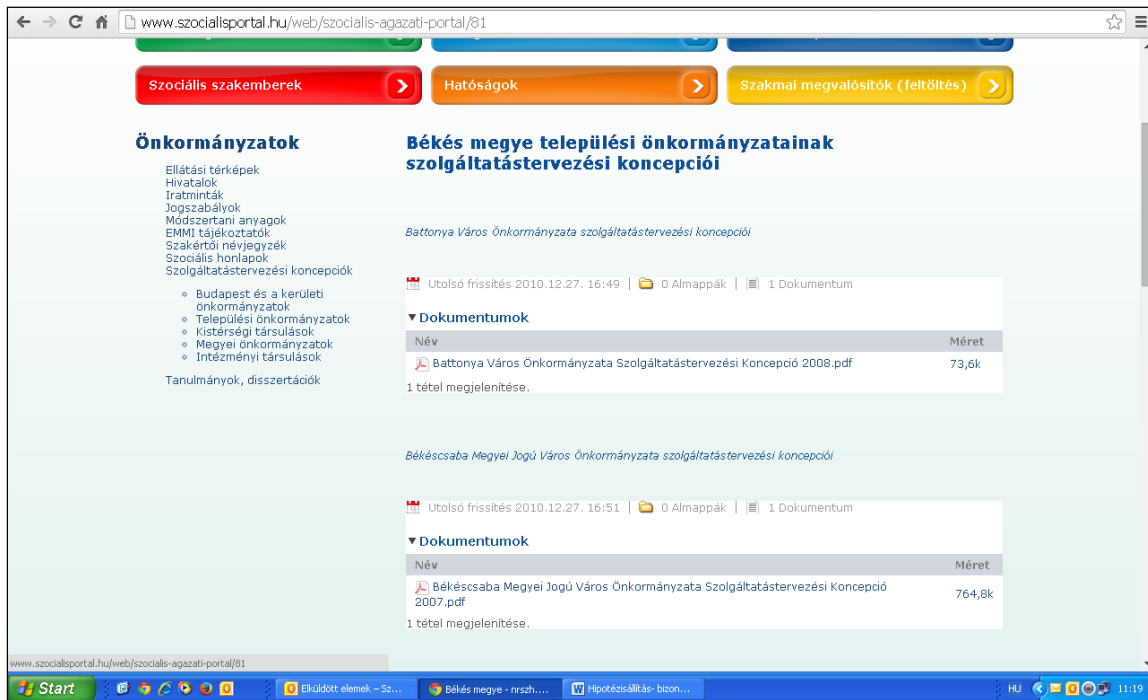
Ábra 19: TÁMOP 5.4.2.-08. II. Szociális Ágazati Portál (SZÁP) előkészítése alprogram

Forrás: <https://ukapu.nrszh.hu/tevadmin/naplo/UtkozesAttekintes.xhtmll>

Ábra 20: TÁMOP 5.4.2.-08. III. helyi, területi ágazati tervezést szolgáló központi szociális infrastruktúra előkészítése alprogram

Forrás: <http://www.szocialisportal.hu/en/web/szocialis-agazati-portal/81>

The screenshot shows a web browser window displaying the Szocialis Portal. The page is titled "Békés megye települési önkormányzatainak szolgáltatástervezési koncepciói". It features a navigation bar with buttons for "Szociális szakemberek", "Hatóságok", and "Szakmai megvalósítók (feltöltés)". The main content area is divided into two sections, each listing documents for a specific municipality.

Önkormányzatok

- Ellátási térképek
- Hivatalok
- Iratminták
- Jogszabályok
- Módszertani anyagok
- EMMI tájékoztatók
- Szakértői névjegyzék
- Szociális honlapok
- Szolgáltatástervezési koncepciók
  - Budapest és a kerületi önkormányzatok
  - Települési önkormányzatok
  - Kistérségi társulások
  - Megyei önkormányzatok
  - Intézményi társulások
- Tanulmányok, disszertációk

Békés megye települési önkormányzatainak szolgáltatástervezési koncepciói

Battonya Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciói

Utolsó frissítés 2010.12.27. 16:49 | 0 Almappák | 1 Dokumentum

Dokumentumok

Név	Méret
Battonya Város Önkormányzata Szolgáltatástervezési Koncepció 2008.pdf	73,6k

1 tétel megjelenítése.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciói

Utolsó frissítés 2010.12.27. 16:51 | 0 Almappák | 1 Dokumentum

Dokumentumok

Név	Méret
Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata Szolgáltatástervezési Koncepció 2007.pdf	764,8k

1 tétel megjelenítése.

Ábra 21: TÁMOP 5.4.2.-08. III. helyi, területi ágazati tervezést szolgáló központi szociális infrastruktúra előkészítése alprogram

Forrás: <http://www.szocialisportal.hu/en/web/szocialis-agazati-portal/ellatasi-terkepek2>

← → szap.nrszh.hu/web/szocialis-agazati-portal/ellatasi-terkepek2

Nyitóoldal/Újdonságok NRSZH TÁMOP 5.4.2.-12. Szociális regiszter Pályázatkezelő Kiváltás Testület

Lakosság Szolgáltatók, fenntartók Önkormányzatok

Szociális szakemberek Hatóságok Szakmai megvalósítók (feltöltés)

Önkormányzatok

Ellátási térképek
 Hivatalok
 Iratminták
 Jogszabályok
 Módszertani anyagok
 EMMI tájékoztatók
 Szakértői névjegyzék
 Szociális honlapok
 Szolgáltatástervezési koncepciók
 Tanulmányok, disszertációk

Ellátási térképek 2011.

Krisis ellátás országos lefedettség térképe
 Utcai szociális munka országos lefedettség térképe
 Finanszírozási szerződéssel rendelkező támogató szolgáltatások
 Finanszírozási szerződéssel rendelkező szenvedélybetegek alacsony-küszöbű szolgáltatása
 Finanszírozási szerződéssel rendelkező pszichiatrai betegek közösségi alapellátása
 Finanszírozási szerződéssel rendelkező szenvedélybetegek közösségi alapellátása

Ellátási térképek és útmutató a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 2010. évi általános pályázatához kapcsolódóan

Az alábbi térképek a pályázati úton finanszírozott szociális ellátások közül a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatás általános pályázatának lezárása utáni állapotról készültek. Tartalmazzák megyénként, kistérségenként, valamint országos megjelenésben a finanszírozási szerződéssel rendelkező fenntartók által kihelyezett jelző készülékek számának alapján képzett arányokat. A térképek azt mutatják meg, hogy az optimális készülékszámtól mennyiben tér el az adott kistérség jelzőkészülékekkel való ellátottsága. Ez a fenntartók számára azért fontos információ, mert ez alapján dönthető el, hogy előszerű-e az adott kistérségben a szolgáltatás bővítése vagy indítása, valamint az ellátás hiányos területeken új szolgáltatásra pályázat benyújtása.

A projekt támogatói és partnerei

SZÉCHENYI TERV

ESZA

TÁMOP 5.4.1
 Modernizációs projekt

Bács-Kiskun megye Térkép
 Baranya megye Térkép

Start Beérkezett Üzenetek... Elkészítési térképek - nrs... Hípkészítéskész-bizon... Dokumentum3 - Micro... HU 11:34

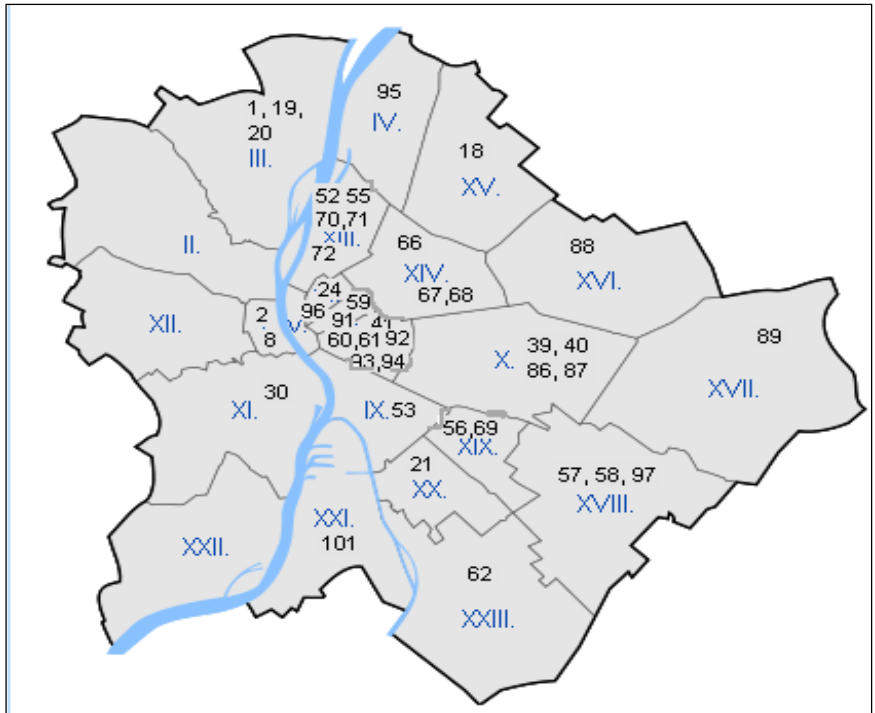
Ábra 22: TÁMOP 5.4.2.-08. III. helyi, területi ágazati tervezést szolgáló központi szociális infrastruktúra előkészítése alprogram

Forrás: <http://www.szocialisportal.hu/en/web/szocialis-agazati-portal/ellatasi-terkepek2>

Ábra 23: TÁMOP 5.4.2.-08. III. helyi, területi ágazati tervezést szolgáló központi szociális infrastruktúra előkészítése alprogram

Forrás: <http://www.szocialisportal.hu/en/web/szocialis-agazati-portal/ellatasi-terkepek2>

Ábra 24: TÁMOP 5.4.2.-08. III. helyi, területi ágazati tervezést szolgáló központi szociális infrastruktúra előkészítése alprogram

Forrás: <http://www.szocialisportal.hu/en/web/szocialis-agazati-portal/ellatasi-terkepek2>

Sorsz	Fenntartó neve	Fenntartó város	Szolgáltató neve	Szolg. Irsz	szolgáltató város	Szolgáltató utca	köztér	ház szám
1	Magyar Máltai Szeretetszolgálat	Budapest	MMSz II. kerületi Utcai Gondozó Szolgálat	1033	Budapest	Miklós	utca	33.
2	Magyar Máltai Szeretetszolgálat	Budapest	MMSz Rimaszombati Utcai Szociális Központ	1018	Budapest	Rimaszombati	út	15/a.
3	Békéscsaba és Térsége Többcélú Onkormányzati Kistérségi Társulás	Békéscsaba	Békéscsabai Kistérségi Elefka Szociális Szolgáltató Központ	5600	Békéscsaba	Szabadság	tér	9.
4	TAMASZ Alapítvány	Pécs	TAMASZ Alapítvány Integrált Intézmény I.	7626	Pécs	Dugonics	utca	26.
5	TAMASZ Alapítvány	Pécs	TAMASZ Alapítvány Integrált Intézmény II.	7626	Pécs	Sándor	utca	1.
6	Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Szervezete	Kaposvár	„Nyitott Kapu” Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Szervezetének Hajléktalan Gondozási Központja	7400	Kaposvár	Kanizsai	utca	56.
7	Baranya Megyei Onkormányzat Narkomán Fialalokat Gyógyító- Foglalkoztató Közalapítvány	Pécs	INDIT Közalapítvány Szenvedélybetegek Integrált Alacsonyküszöbű Szolgáltatója	7628	Pécs	Gorkij	utca	1.

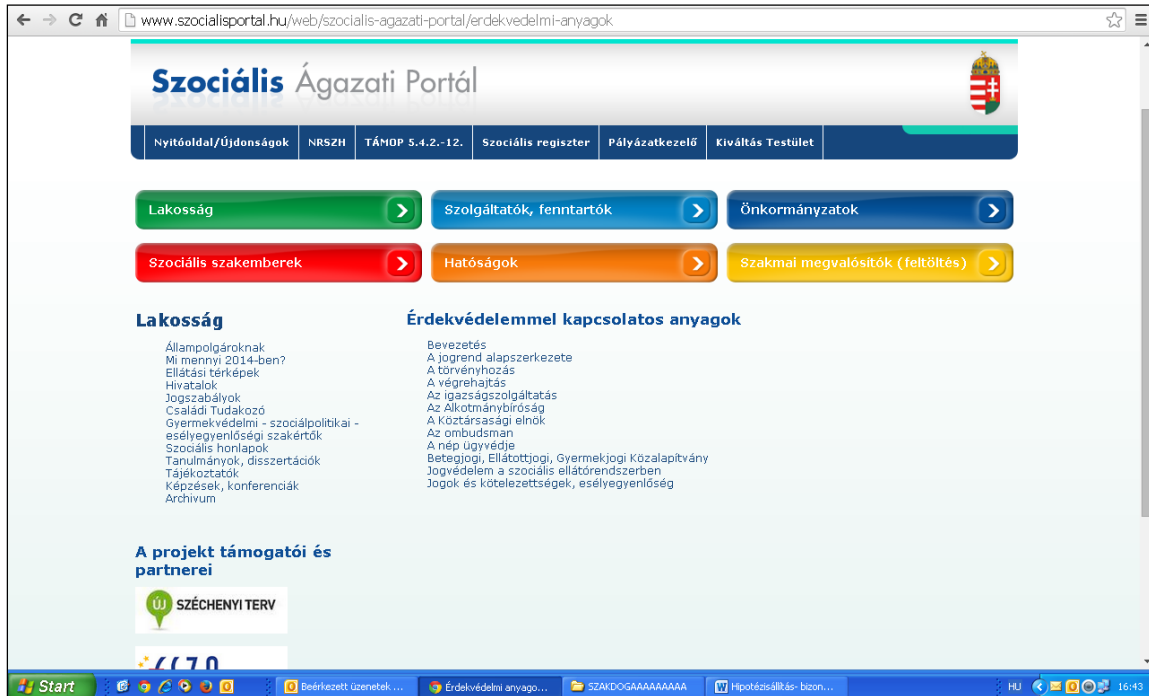
Ábra 25: TÁMOP 5.4.2.-08. IV. elektronikus szakmai támogató szolgáltatások alkalmazása alprogram

Forrás: http://www.szocialisportal.hu/en/web/szocialis-agazati-portal/ellatasi-terkepek2?p_p_auth=SEB2KMzM&p_p_id=77&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_count=2&_77_struts_action=%2Fjournal_content_search%2Fsearch

The screenshot shows the 'Szociális Ágazati Portál' website. The search bar contains the word 'Érdek'. The search results show a list of documents with columns for '#', 'Név', 'Tartalom', and 'Eredmény'. The first result is 'Lakosság - Állampolgároknak - Érdekvédelem'. Below the search results, there is a section titled 'Vigyázat! Engedély nélküli szociális szolgáltatás!' which contains a warning about social services provided without permission in Hajdú-Bihar, Somogy, and Pest counties.

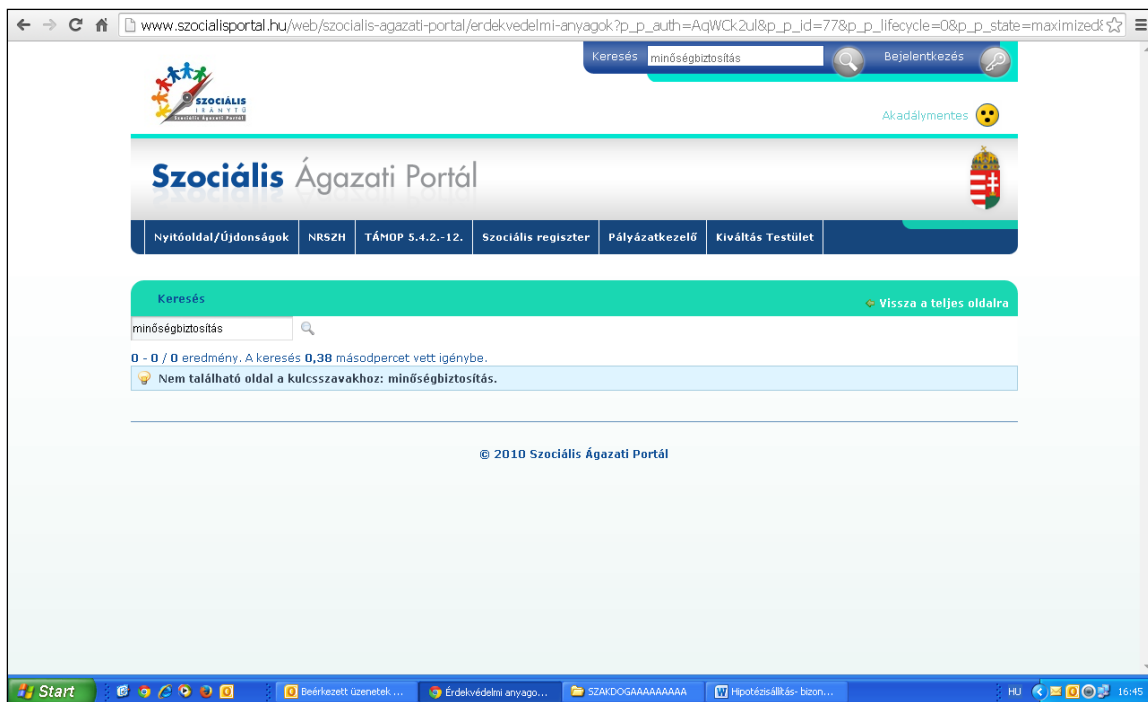
Ábra 26: TÁMOP 5.4.2.-08. IV. elektronikus szakmai támogató szolgáltatások alkalmazása alprogram

Forrás: <http://www.szocialisportal.hu/en/web/szocialis-agazati-portal/erdekvedelmi-anyagok>

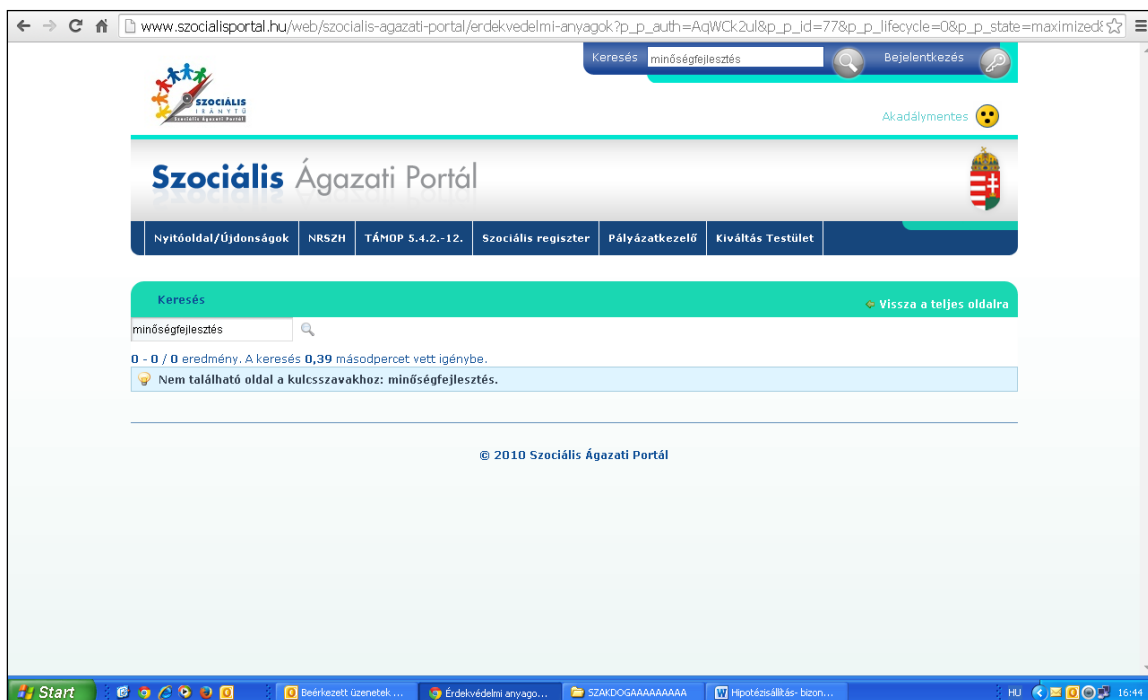
Ábra 27: TÁMOP 5.4.2.-08. IV. elektronikus szakmai támogató szolgáltatások alkalmazása alprogram

Forrás: http://www.szocialisportal.hu/en/web/szocialis-agazati-portal/erdekvedelmi-anyagok?p_p_auth=spTH2lyR&p_p_id=77&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=vie&p_p_col_count=2&_77_struts_action=%2Fjournal_content_search%2Fsearch

Ábra 28: TÁMOP 5.4.2.-08. IV. elektronikus szakmai támogató szolgáltatások alkalmazása alprogram

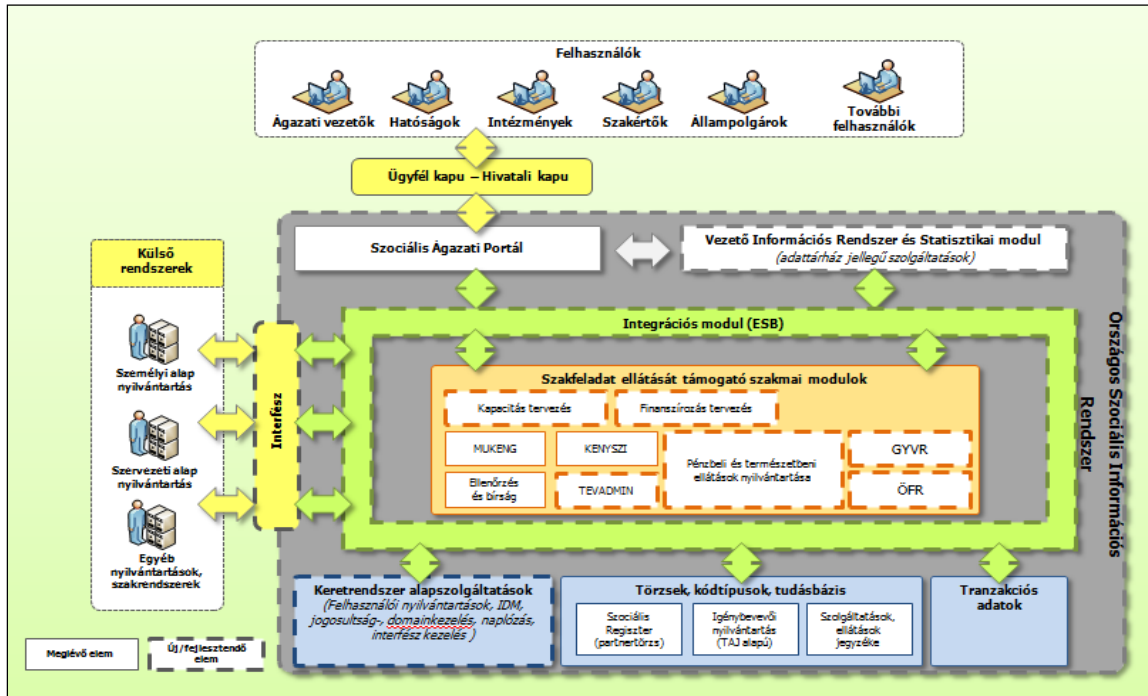
Forrás: http://www.szocialisportal.hu/en/web/szocialis-agazati-portal/erdekvedelmi-anyagok?p_p_auth=spTH2lyR&p_p_id=77&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=vie w&_77_struts_action=%2Fjournal_content_search%2Fsearch

Ábra 29: TÁMOP 5.4.2.-12. I. Ágazati finanszírozási, kapacitásgazdálkodási és vezető információs rendszer fejlesztése alprogram

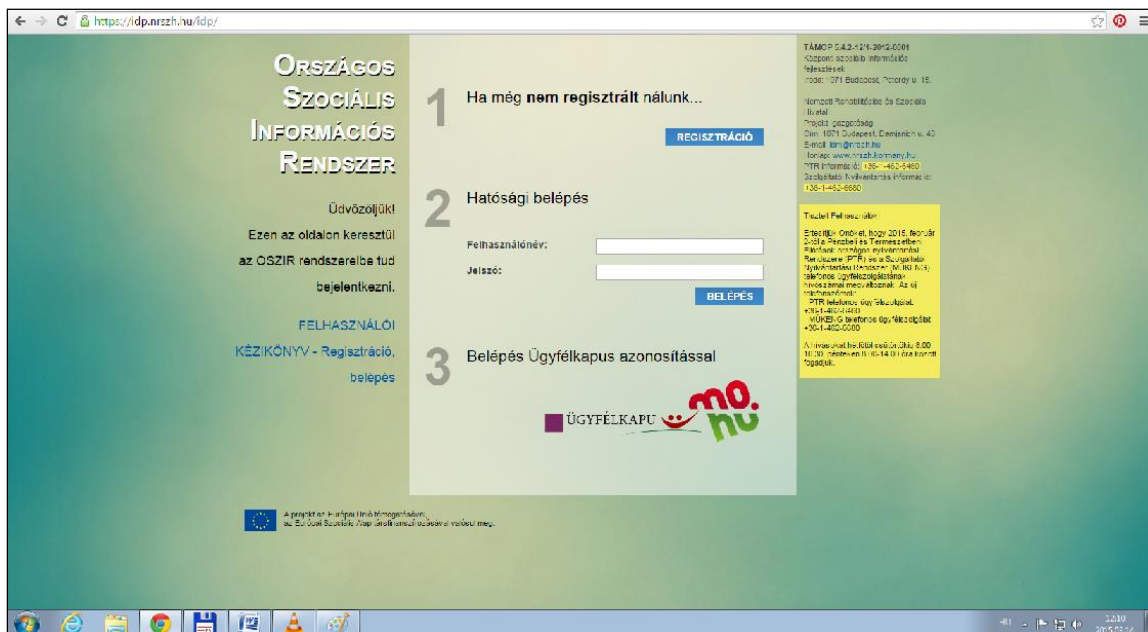
Forrás:

http://szoszak.hu/adat/dokumentumtar/hu104_2014_Magyar_SZOSZAK_konf.pptx

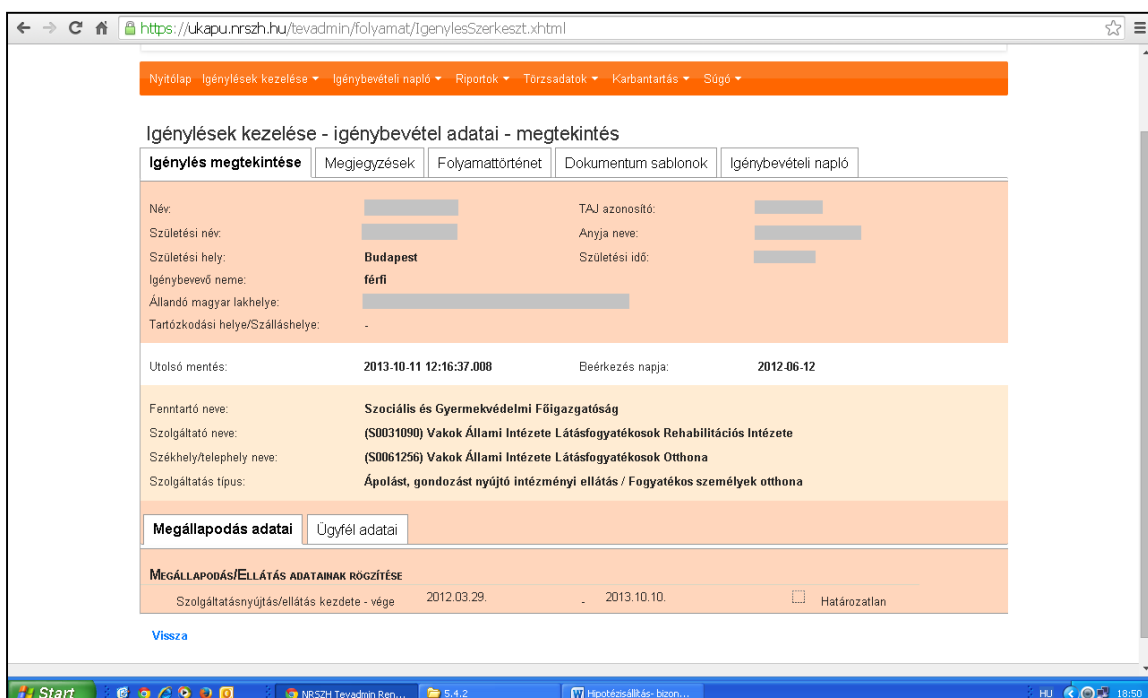
Ábra 30: TÁMOP 5.4.2.-12. II. pénzbeli és természetbeni ellátások egységes nyilvántartásának kialakítása alprogram

Forrás: <https://idp.nrszh.hu/idp/>

Ábra 31: TÁMOP 5.4.2.-12. III. tevékenységadminisztrációs rendszer fejlesztése alprogram

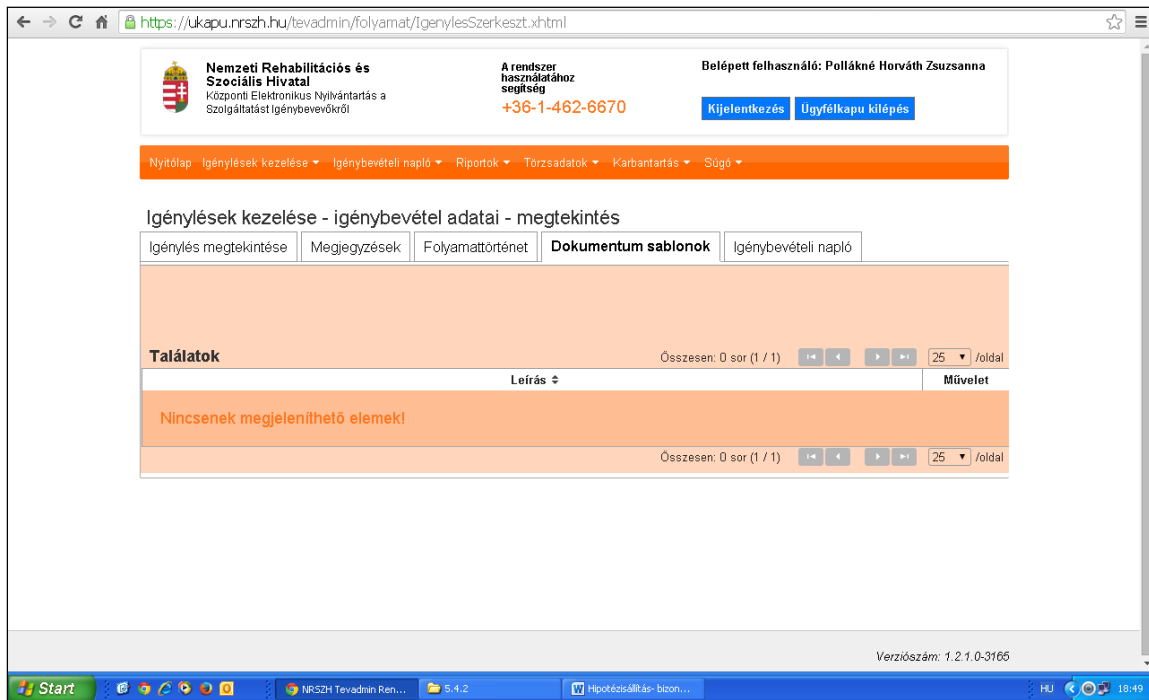
Forrás: <https://ukapu.nrszh.hu/tevadmin/folyamat/IgenylesSzerkeszt.xhtml>

Ábra 32: TÁMOP 5.4.2.-12. III. tevékenységadminisztrációs rendszer fejlesztése alprogram

Forrás: <https://ukapu.nrszh.hu/tevadmin/folyamat/IgenylesSzerkeszt.xhtml>

Ábra 33: TÁMOP 5.4.2.-12. III. tevékenységadminisztrációs rendszer fejlesztése alprogram

Forrás: nrszh.kormany.hu/igenybevevoi-nyilvantartas-negyedeves-jelentesi-rendszer

← → nrszh.kormany.hu/igénybevevői-nyilvántartás-negyedéves-jelentési-rendszer

NEMZETI REHABILITÁCIÓS ÉS SZOCIÁLIS HIVATAL

Nyitólap > Szociális és gyermekvédelmi feladatok > Kiadványok, adatok, elemzések > Igénybevevői Nyilvántartás – negyedéves jelentési rendszer

---

NYITÓLAP

Újdonságok a honlapon

- A Hivatalról
- Közérdekű adatok
- A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai
- Komplex minősítés
- Foglalkozási rehabilitáció
- Foglalkoztatási támogatások és akkreditáció
- Szociális és gyermekvédelmi feladatok
- Jogszabályok
- Nemzetközi ügyek
- Letölthető nyomtatványok és kiadványok
- Statisztikai jelentések
- Szakértői névjegyzékek és nyilvántartások
- Panasz, közérdekű bejelentés
- Kapcsolódó oldalak
- Gyakori kérdések
- Archívum

Igénybevevői Nyilvántartás – negyedéves jelentési rendszer

A beérkező adatok felhasználásával az NRSZH negyedévente összefoglaló jelentést készít a szociális szolgáltatások igénybevételéről, mely részletesebb adatokat tartalmaz különböző területi, szakterületi bontásban. A riport célja, hogy az NRSZH rendszeresen tájékoztatást adjon az Igénybevevői Nyilvántartás fontosabb összegző adatairól a szociális ágazat szereplőinek és a téma iránt érdeklődőknek.

Riport az Igénybevevői Nyilvántartás 2014. április 14-20. közötti adatai alapján - 3. szám

Riport az Igénybevevői Nyilvántartás 2014. január 13-19. közötti adatai alapján - 2. szám

Riport az Igénybevevői Nyilvántartás 2013. július 15-21. közötti adatai alapján - 1. szám

TÁMOP 1.1.1 Kiemelt projekt

→ TÁMOP 1.1.1-12/1 Kiemelt projekt

SZOCIÁLIS KÖZTUDÓ

→ Szociálisportál

KORMÁNYPORTAL

→ Kormányportál

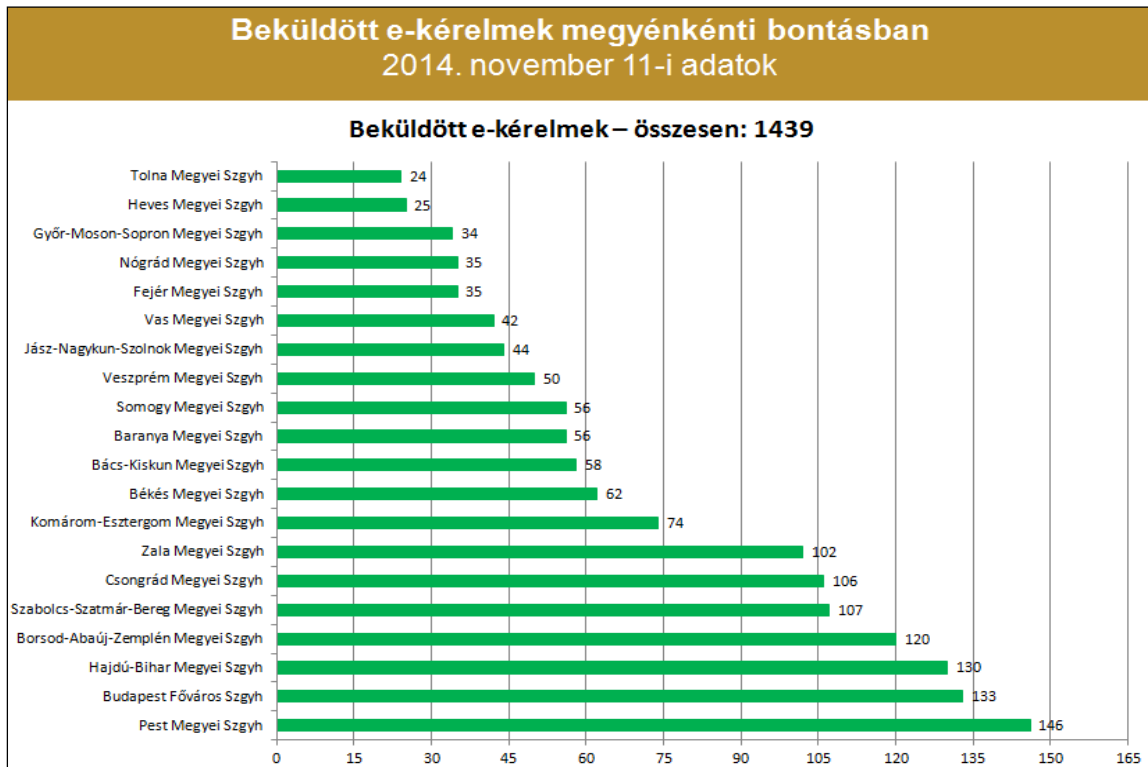
ELÉRHETŐSÉGI INFORMÁCIÓK

 Ajánlom
 Tweet
[nyomtatható változat](#)

Ábra 34: TÁMOP 5.4.2.-12. IV. E-hatósági (működési engedélyezési, hatósági, szakmai ellenőrzési rendszer) fejlesztések alprogram

Forrás:

http://szoszak.hu/adat/dokumentumtar/hu104_2014_Magyar_SZOSZAK_konf.pptx

Ábra 35: TÁMOP 5.4.2.-12. IV. E-hatósági (működési engedélyezési, hatósági, szakmai ellenőrzési rendszer) fejlesztések alprogram

Forrás: <http://www.szocialisportal.hu/web/szocialis-agazati-portal/szgyh-felhasznaloi-kezikonyv>

www.szocialisportal.hu/en/web/szocialis-agazati-portal/szgyh-felhasznaloi-kezikonyv

Lakosság Szolgáltatók, fenntartók Önkormányzatok

Szociális szakemberek Hatóságok Szakmai megvalósítók (feltöltés)

TÁMOP 5.4.2.

Szakmai anyagok TÁMOP 5.4.2-12

- SZOLGÁLTATÓI NYILVÁNTARTÁS
  - Iratminták
  - SZGYH - Felhasználói kézikönyv**
  - ÖRÖKBEFOGADÁS
  - TEVADMIN
  - PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK

Szakmai anyagok TÁMOP 5.4.2-08
 Szociális Füzetek TÁMOP 5.4.2-08
 Hírlevelek TÁMOP 5.4.2-08

A projekt támogatói és partnerei

SZOLGÁLTATÓI NYILVÁNTARTÁS (MÜKENG) RENDSZER FELHASZNÁLÓI LEÍRÁSA (Felhasználói kézikönyv) - Szociális és Gyámhivatalok részére (2014.12.17.)

A **szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.)**, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.), alapján a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok működési engedélyezése jelenleg hagyományos módon, az elektronikus ügyintézés feltételei híján papíralapú határozattal történik.

A papíralapú engedélyek nyilvántartását szolgáló regiszter helyett – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 2013. július 1-jétől hatályos szabályaival összhangban – jogkeletkeztető (konstitutív) hatályú, közhiteles hatósági nyilvántartás szükséges.

A közhiteles nyilvántartás bevezetését az intézményrendszer és a szolgáltatások rendkívüli bonyolultsága is szükségessé teszi, amelynek jelenlegi manuális, illetve részben informatikai támogatása nem nyújt megfelelő hátteret a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások engedélyezésének hatékony megvalósításához.

A dokumentumok célja, hogy részletes felhasználói útmutatást adjon az NRSZH által működtetett szolgáltatói nyilvántartásnak a működést engedélyező hatóságok általi használatáról.

A felhasználói kézikönyvek új formában, feladatonként külön kötetekben tölthetők le a könnyebb kezelhetőség érdekében.

I/a. kötet: E-kérelem beérkezése (SZGYH Feladat kiosztó)
 I/b. kötet: E-kérelem átvétele (SZGYH Ügyintéző)
 II. kötet: Új bejegyzés kérelem (SZGYH Ügyintéző)
 III./A kötet: Módosítás bejegyzése kérelem (SZGYH Ügyintéző)
 III./B kötet: Struktúraváltás (SZGYH Ügyintéző)

MÜKENG 2013 11 05_...pdf

Összes letöltés megjelenítése...

Start SZGYH - Felhasználói ... 5.4.2 Hírközvetítés-bizon... HU 18:11

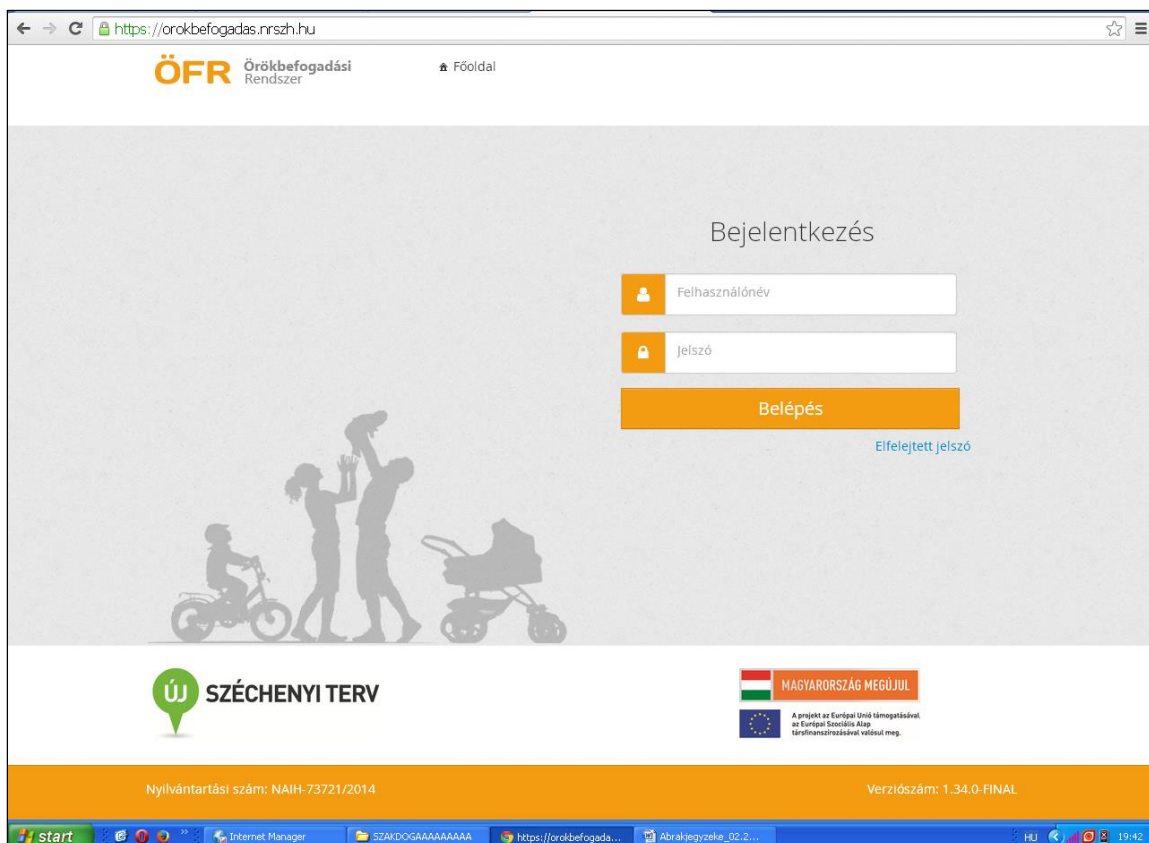
Ábra 36: TÁMOP 5.4.2.-12. V. gyermekvédelmi terület hatósági és szakmai feladatellátásának korszerűsítése, elektronizálása alprogram

Forrás: <http://www.szocialisportal.hu/web/szocialis-agazati-portal/iratmintak6>

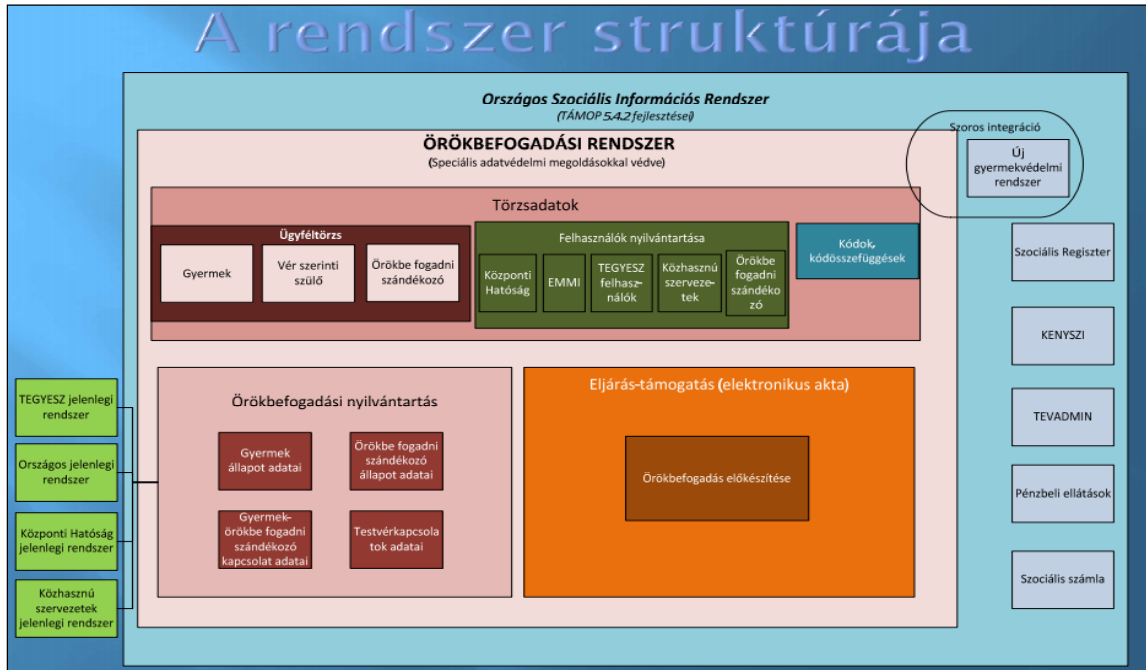
Ábra 37: TÁMOP 5.4.2.-12. V. gyermekvédelmi terület hatósági és szakmai feladatellátásának korszerűsítése, elektronizálása alprogram

Forrás: <https://orokbefogadas.nrszh.hu/>

Ábra 38: TÁMOP 5.4.2.-12. V. gyermekvédelmi terület hatósági és szakmai feladatellátásának korszerűsítése, elektronizálása alprogram

Forrás: <http://www.szocialisportal.hu/documents/10504/408390/TEGYESZ+BEMUTA>
T%C3%93.pdf

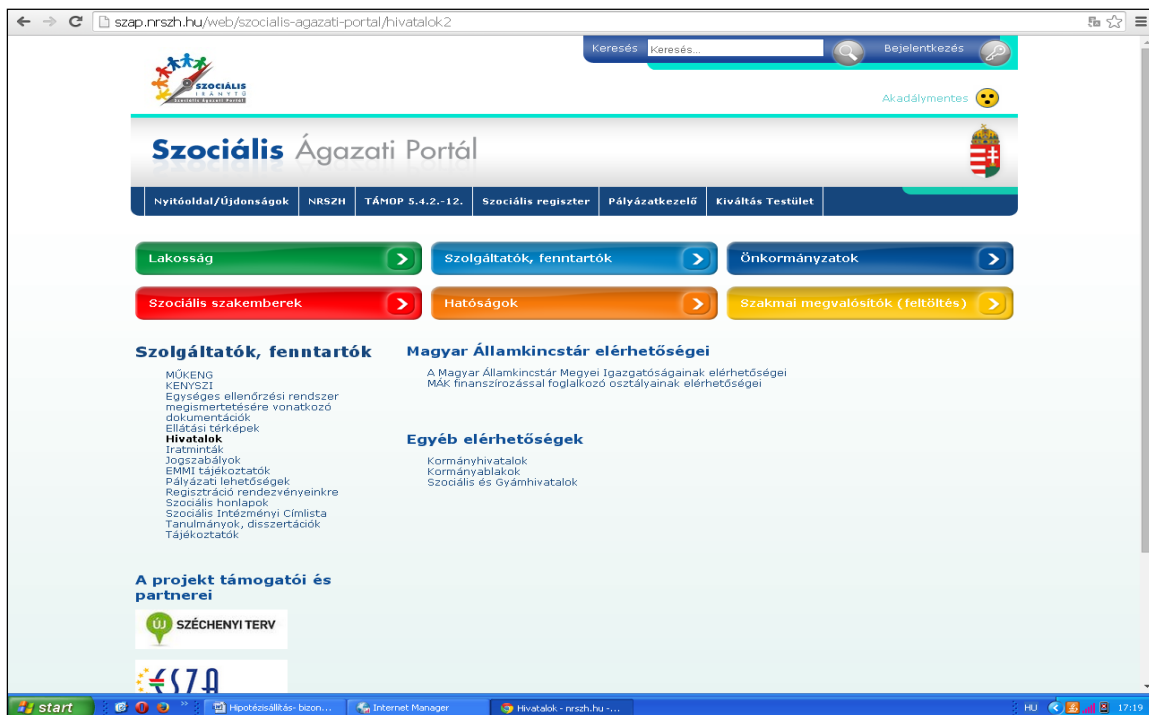
Ábra 39: TÁMOP 5.4.2.-12. VI. A SZÁP továbbfejlesztése, tartalomfejlesztése alprogram

Forrás: http://www.szocialisportal.hu/web/szocialis-agazati-portal/szocialis-intezmenyi-cimlista?p_auth=1Karn9mh&p_p_id=szapszicszakmaikereso_WAR_szapszicportlet_INSTANCE_D7uL&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-3&p_p_col_pos=1&p_p_col_count=2&_szapszicszakmaikereso_WAR_szapszicportlet_INSTANCE_D7uL_MODEL_solgaltatoId=13660&_szapszicszakmaikereso_WAR_szapszicportlet_INSTANCE_D7uL_javax.portlet.action=viewSolgaltato

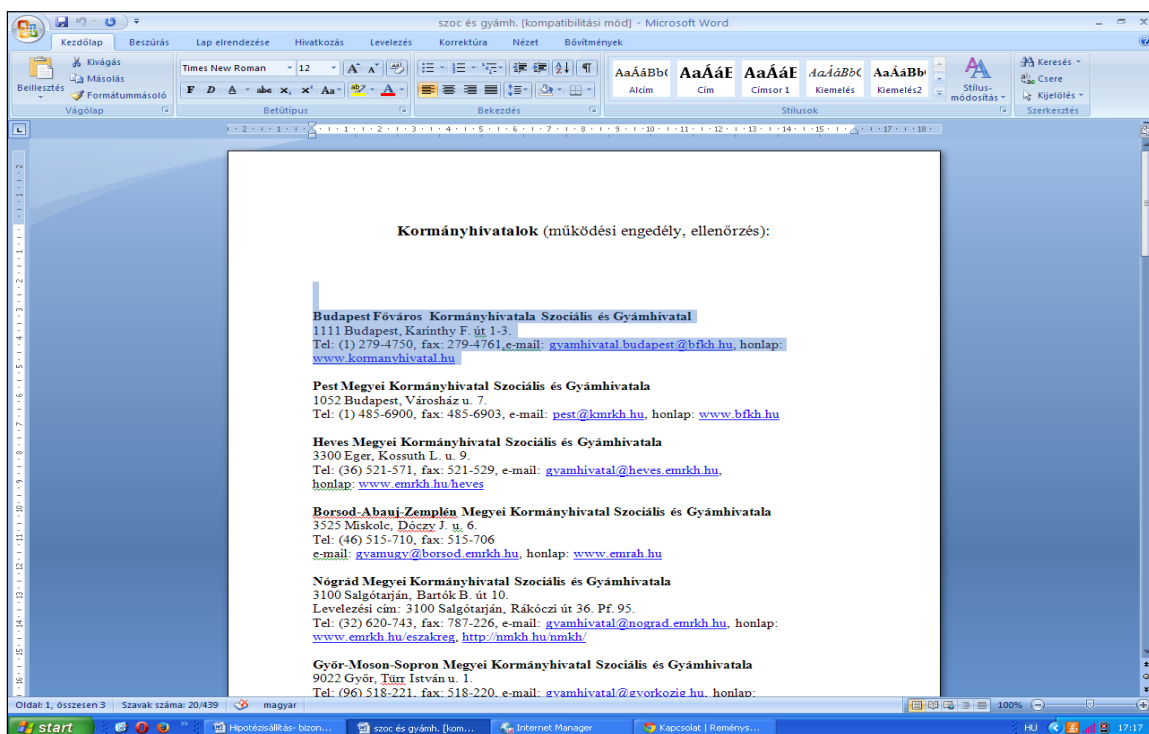
Ábra 41: TÁMOP 5.4.2.-12. VI. A SZÁP továbbfejlesztése, tartalomfejlesztése alprogram

Forrás: <http://www.szocialisportal.hu/web/szocialis-agazati-portal/hivatalok2>

Ábra 42: TÁMOP 5.4.2.-12. VI. A SZÁP továbbfejlesztése, tartalomfejlesztése alprogram

Forrás: http://www.szocialisportal.hu/c/document_library/get_file?uuid=6a62727f-4083-4ac9-a86c-5b32eb8669d4&groupId=10504

Ábra 43: TÁMOP 5.4.2.-12. VI. A SZÁP továbbfejlesztése, tartalomfejlesztése alprogram

Forrás: <http://www.szocialisportal.hu/web/szocialis-agazati-portal/szakmai-anyagok-tamop-5.4.2-12>

The screenshot shows a web browser window displaying the TAMOP 5.4.2.-12 project page. The browser address bar shows the URL: szocialisportal.hu/web/szocialis-agazati-portal/szakmai-anyagok-tamop-5.4.2-12. The page features a navigation bar with buttons for 'Nyitóoldal/Újdonságok', 'NRSZH', 'TÁMOP 5.4.2.-12.', 'Szociális regiszter', 'Pályázatkezelő', and 'Kiváltás Testület'. Below the navigation bar are six colored buttons: 'Lakosság' (green), 'Szolgáltatók, fenntartók' (blue), 'Önkormányzatok' (dark blue), 'Szociális szakemberek' (red), 'Hatóságok' (orange), and 'Szakmai megvalósítók (feltöltés)' (yellow). The main content area is titled 'TÁMOP 5.4.2.-12. „Központi Szociális információs fejlesztések”'. It includes a list of 'Szakmai anyagok TÁMOP 5.4.2-12' with sub-items: 'SZOLGÁLTATÓI NYILVÁNTARTÁS', 'ORÁKBÉFOGADÁS', 'TEVADMIN', and 'PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK'. Below this list are the project details: 'A támogatás összege: 2.080.000.000Ft' and 'A projekt megvalósítás ideje: 2013.02.01. – 2015.01.31. (tervezett)'. A paragraph describes the project's goal: 'A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társ finanszírozásával valósul meg. A TÁMOP-5.4.2-12/1-2012-0001 számú „Központi Szociális információs fejlesztések” című projekt célja a szociális ágazat működésének modernizációjához, az ágazati szolgáltatások átlátható működéséhez, ellenőrzéséhez, tervezéséhez, a döntéstámogatáshoz szükséges központi elektronikus szolgáltatások fejlesztése. A projekt legtöbb eleme a TÁMOP-5.4.2-08/1-2009-0001 kiemelt projekt eredményeire épül, annak folytatása, más elemei a jelenleg is használt szolgáltatások továbbfejlesztésével, bővítésével, illetve új fejlesztésekkel foglalkozik. A projekt fő elemei: Ágazati finanszírozási, kapacitásgazdálkodási és vezetési információs rendszer fejlesztése; A projektelem célja egy olyan rendszer bevezetése, amely a pénzügyi támogatások, valamint a szociális szolgáltatások, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátások finanszírozásának és forráselosztásának korszerű feladatellátását biztosítja. A cél a szociális terület finanszírozásának hatékonyabbá tétele, a helyi szükségleteken alapuló, feladat alapú finanszírozási mechanizmus bevezetése, a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások területén rendelkezésre álló kapacitások teljes körű nyilvántartása annak érdekében, hogy a kapacitástervezés és gazdálkodás megvalósulhasson. Pénzügyi és természetbeni ellátások egységes nyilvántartásának kialakítása; A projektelem célja az, hogy a széttagolt, hatóságokként vezetett nyilvántartásokból egységes, országos nyilvántartás jöjjön létre, mely támogatja az ellátásokra vonatkozó igények hatékony és igazságos elbírálását. A szakmai anyagok a szociális területen az egymarketingi területeken találhatók.' The 'A projekt támogatói és partnerei' section features logos for 'SZÉCHENYI TERV' and 'ESZA' (Egyesült Szociális Alap). The browser's taskbar at the bottom shows the Start button, several open applications, and the system clock at 17:52.

Irodalomjegyzék

Hivatkozott művek, publikációk

Krémer Balázs (2003): Uniós politikák és Nemzeti Akciótervek a szegénység és a társadalmi kirekesztettség elleni küzdelemre, Miniszterelnöki Hivatal Kormányzati Stratégiai Elemző Központ, Stratégiai Füzetek 15, Budapest (4, 21. oldal)

(szerk.) Mohay Ágoston - Szalayné Sándor Erzsébet (2009): Az Európai Unió joga, Dialóg Campus, Budapest (98.,100.- 101. oldal)

(szerk.) dr. Osztovits András (2011.): Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződések magyarázata 3. Complex, Budapest (2333. oldal)

Takács Albert (2000): A szociális biztonsági rendszerek koordinációja In: Az Európai Unió szociális dimenziója AduPrint, Budapest (85.oldal).

Online elérhető dokumentumok, tartalmak, honlapok

Alapvető Jogok Biztosa, Az ENSZ Nemzeti Emberi Jogi Intézménye Székely László ombudsman válaszelevele Kardos László részére, A Város Mindenkié csoportnak Budapest, 2013. október 24.

Forrás:http://utcajogasz.blog.hu/2013/11/04/ombudsman_a_kenyszi_mukodese_serti_a_hajlektalan_emberek_alapveto_jogait (letöltés: 2014. november 23.)

Andor László (2012): Az európai szociális modell jelene és jövője

Forrás: http://ec.europa.eu/commission_2010-014/andor/headlines/news/2012/04/20122304_hu.htm

(letöltés: 2014. október 20.)

(szerk.) Dr. Antal Tímea - Dr. Fedor Mihály - Szabó Ágnes (2012): Foglalkoztatási, társadalmi befogadási és egészségügyi fejlesztések Magyarországon Társadalmi megújulás és társadalmi infrastruktúra operatív programok Kiadja: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 2013.

Forrás: <http://www.eekh.hu/hmr/letoltesek/rolunk/NFU-kefelevonat.pdf> (letöltés: 2014. október 13.).

A Szociális Szakmai Szövetség állásfoglalása az elektronikus nyilvántartási rendszerről Budapest, 2012. március 1.

Forrás: http://www.3sz.hu/sites/default/files/Allasfoglalas_20120301_KENYSZI_0.pdf (letöltés: 2014. november 25.)

Az Európai Bizottság foglalkoztatásért, szociális ügyekért és a társadalmi befogadásért felelős főigazgatóságának internetes portálja: a foglalkoztatás és a szociális innováció európai programja (EaSI) Forrás: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1081&langId=hu> (letöltés: 2015. január 24.)

Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapja: TÁMOP-5.4.10-12/1-2012-0001 azonosítószámú Szociális képzések rendszerének modernizációja című kiemelt projekt (2.-6. oldal)
Forrás: www.afsz.hu/resource.aspx?ResourceID=afsz_tamop_542_tanulmany (letöltés: 2014. október 10.)

Állami Számvevőszék Jelentés az állami feladat (közfeladat) ellátás szervezeti és humán erőforrás rendszerének ellenőrzéséről (14-19; 22; 83. oldal)
Forrás: <http://www.asz.hu/jelentes/1022/jelentes-az-allami-feladat-kozfeladat-ellatas-szervezeti-es-humaneroforras-rendszereken-ellenorzeserol/1022j000.pdf> (letöltés: 2014. október 21.)

Digitális Megújulás Cselekvési Terv

Forrás: <http://www.etudasportal.gov.hu/pages/viewpage.action?pageId=17367065> (letöltés: 2014. november 23.)

Digitális Megújulás Cselekvési Terv 2010 - 2014 Az infokommunikációs ágazat cselekvési terve a társadalom és a gazdaság megújulásáért

Forrás: http://infoter.eu/alapdokumentumok/digitalis_megujulas_cselekvesi_terv (letöltés: 2014. november 24.)

Dudits Dénes - Arany Zoltán - Kósa Edina - Szappanos József: Módszertani levél megelőző-felvilágosító szolgáltatók számára. 3. Módszertani levél

Forrás: www.ndi-szip.hu/Controls/DownloadEDoc.aspx?attId=7db66c9e-9287-4907-b54e-f51cbdf024e5 (letöltés: 2015. január 3.)

Erdélyi Tamás - Mészáros Zoltán: A szociális szolgáltatástervezés gyakorlata Zárótanulmány Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet TÁMOP 5.4.1. (3. oldal)

Forrás: http://www.ncsszi.hu/download.php?file_id=739 (letöltés: 2015. január 28.)

Dr. Fazekas Rozália. - Tokaji Károlyné: Társadalmi szükségletek — szociális védelmi rendszerek, Statisztikai Szemle, 85. évfolyam 2. szám (2. oldal)

Forrás: http://www.ksh.hu/statszemle_archive/2007/2007_02/2007_02_101.pdf (letöltés: 2014. szeptember 25.)

Goldmann Róbert – Mester Dániel – Mód Péter (2008): Szociális ágazati információs stratégia 2008, Kapocs VII. évf. évvégé szám (39) (1.-22. oldal)

Forrás: <http://www.ncsszi.hu/kiadvanyok/kapocs-letoltheto--lapszamai/kapocs-2008/89/news> (letöltés: 2014. november 22.)

Dr. Gulácsy-Tóth Tamás (2008): A sztereotizáció általános jogi vonatkozásai a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások területén Kapocs II. évf. 3. szám (36) (1.-21. oldal)

Forrás: http://www.ncsszi.hu/download.php?file_id=1110 (letöltés: 2015. január 2.)

Gyermekvédelmi és gyermekjóléti folyamatok TÁMOP 5.4.1. Tevékenységadminisztrációs pillér 1 Gyermekvédelmi és gyermekjóléti folyamatok (v 3.0) 2010. július 12. TÁMOP 5.4.1. Tevékenységadminisztrációs pillér Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet TÁMOP 5.4.1. Tevékenységadminisztrációs pillér (1.-396. oldal)

Forrás: http://data.munka.hu/data/Gyermekvedelmi_es_gyermekjoleti_folyamatok_v3.pdf (letöltés: 2015. január 2.)

Gyermekvédelmi terület hatósági és szakmai feladatellátásának továbbfejlesztése, a TEGYESZ feladatainak korszerűsítése és az örökbefogadás adminisztrációs rendszerének fejlesztése TÁMOP 5.4.2-12/1-2012-0001 Központi szociális információs fejlesztések Iroda: 1071 Budapest, Peterdy u. 15. (1.-2. oldal)

Forrás: <http://szocialisportal.hu/documents/10504/408390/%C3%96r%C3%B6kbefogad%C3%A1s.pdf> (letöltés: 2015. február 2.)

Gyulavári Tamás - Krémer Balázs: Európai Szociális Modell? Útközben a jogharmonizációtól a jóléti politikák konvergenciájá felé Esély 2004/3 (3., 5.-7., 13., 18. oldal)

Forrás: http://www.esely.org/kiadvanyok/2004_3/GYULAV.pdf (letöltés: 2014. október 25.)

Dr. Hajnal Miklós Pál (2008): A szociális szolgáltatások minőségfejlesztésének speciális problémái
- *összevetve az egészségügy hasonló tevékenységével* Kapocs VII. évf. 3. szám (36) (1.-27. oldal)

Forrás: <http://www.ncsszi.hu/kiadvanyok/kapocs-letoltheto--lapszamai/kapocs-2008/86/news> (letöltés: 2014. október 21.)

Hans van Ewijk (2004) Szociálpolitika az Európai Unió tagországaiban Kapocs III. évf. 2. szám (11) (4. oldal) Forrás: <http://www.ncsszi.hu/kiadvanyok/kapocs-letoltheto--lapszamai/kapocs-2004/109/news> (letöltés: 2014. december 1.)

Hogy is van ez? – Újra tervezünk! 2014 SZOSZAK konferencia

Forrás: <http://www.szozsak.hu/index.php?page=menupont&oldal=38&nyelv=hu> (letöltés: 2014. február 10.)

Dr. Horváth István: Duplikált közszolgálat. A közalkalmazotti és köztisztviselői jogállás elvi és tételes ellentmondásai ELTE ÁJTK (8. oldal)

Forrás: <http://www.mkksz.org.hu/html/main/alkossunk/vitainspirator/0412/duplikalt.pdf> (letöltés: 2014. december 10.)

HVG Kiadó Zrt.: Országos nyilvántartás készül a szociális és gyermekvédelmi ellátásokról szóló 2013. augusztus 26-i on-line tartalom)

Forrás: http://hvg.hu/itthon/20130826_Orszagos_nyilvانتartas_keszul_a_szocialis/# (letöltés: 2014. november 22.)

Innotéka Kiadó, Disszeminációs és Médiaügynökség Kft.: Kötelező kommunikáció – teher vagy lehetőség? Forrás: http://www.innoteka.hu/cikk/kotelezo_kommunikacio_teher_vagy_lehetoseg.587.html (letöltés: 2015. február 12.)

Jelentés a TÁMOP-5.4.1-12 „Szociális szolgáltatások modernizációja” elnevezésű kiemelt projekt keretében megvalósult kutatások eredményeiről A szociális szolgáltatások és gyermekvédelmi ellátások igénybevételének szempontjából érintett célcsoportok helyzetét feltáró országos reprezentatív kutatások Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, TÁMOP-5.4.1-12/1-2012-0001 számú kiemelt projekt 2014. (1.-200. oldal)

Forrás: www.modernizacio.hu/download/440/file/tamop541_iv_101_book_a5.pdf (letöltés: 2015. január 2.)

Jó gyakorlatok gyűjteménye a szociális és a gyermekjóléti alapellátások fejlesztésére a TÁMOP-5.4.9 pályázati programok monitorozásának eredménye alapján záró tanulmány Készült a Nemzeti Család – és Szociálpolitikai Intézet TÁMOP 5.4.1-12/1-2012-0001”Szociális szolgáltatások modernizációja, központi és területi stratégiai tervezési kapacitások megerősítése, szociálpolitikai döntések megalapozása” kiemelt projekt megbízásából 2014 (3.-5. oldal)

Forrás: http://www.modernizacio.hu/download/450/file/zarotanutmany_jogyakorlatok_tamop529_140828.pdf. (letöltés: 2014. december 14.)

Juhász Gábor: A szociális biztonsághoz való jog alkotmányos újraszabályozása elé Esély, 1995/3 (3., 6.-7., 22. oldal) Forrás: http://www.esely.org/kiadvanyok/1995_3/aszocialibiztonsaghoz.pdf (letöltés: 2014. november 1.)

Juhász Gábor - Tausz Katalin (2012): Szociális jog Az elektronikus kiadvány a TÁMOP-4.1.2-08/2/A/KMR-2009-0043 –„A szociálpolitikus és a szociális munkás képzés megújítása az ELTE és a BCE együttműködésében” (SZOCMEG) projekt keretében készült; Budapest, ELTE TáTK 2012. (8. oldal)

Forrás: http://tat.k.elte.hu/file/SZOCIALIS_JOG.pdf (letöltés: 2014. október 1.)

Forrás: http://jak.ppke.hu/uploads/articles/186601/file/SZOCI%3%81LIS_JOG-1.pdf (letöltés: 2014. október 15.)

Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségei Útmutató az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében Európai uniós támogatásból megvalósuló projektekhez

Forrás:http://palyazat.gov.hu/download/33629/umft_kedvezmenyezettek_tajekoztat%C3%A1si_kotelezettségei.pdf (letöltés:2015. január 29.)

Kellermann Éva (2008): A szociális és gyermekvédelmi területen zajló sztenderdizációs folyamat technikai és gyakorlati kérdései Kapocs VII. évf. 3. szám (36) (1. oldal)

Forrás: <http://www.ncsszi.hu/kiadvanyok/kapocs-letoltheto--lapszamai/kapocs-2008/86/news> (letöltés: 2014. december 1.)

(szerk.) Koltai Júlia: A szegénység és a társadalmi kirekesztés célzott vizsgálata a roma lakosság körében A szegénység és a társadalmi kirekesztés célzott vizsgálata a roma lakosság körében. Beszámoló a TÁMOP-5.4.1-12 „Szociális szolgáltatások modernizációja” című projekt keretében megvalósult „A szegénység, társadalmi kirekesztés és csoportszükségletek vizsgálatát támogató, országos célzott adatfelvétel a roma lakosság körében” kutatás eredményeiről Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, TÁMOP-5.4.1-12/1-2012-0001 számú kiemelt projekt 2013. (1.-50. oldal)

Forrás: http://www.modernizacio.hu/download/454/file/tamop541_iv_921_roma_a5.pdf (letöltés: 2015. január 2.)

Kovács Ibolya (2013): Szociális igazgatási-szociális szolgáltatási ismeretek Tanári kézikönyv – diasor. A „Kormányablak ügyintézők képzése” ÁROP-2.2.20. számú kiemelt projekt

Forrás:http://109.74.55.19/tananyagok/tananyagok/szocialis_igazgatasi_szocialis_szolgaltatok_ismeretek_KAB_2013.ppt. (letöltés: 2015. január 18.)

(szerk.) Kovács Krisztina - Sikóné Bartos Edina - Tőreki Brigitta - Vajda Norbert: Tartalomszabályozáson alapuló indikátorképzés. A szociális és gyermekvédelmi ellátórendszer fogyasztóvédelmi és szakmai ellenőrzési kereteinek újragondolása Készült a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, TÁMOP-5.4.1-12/1-2012-0001 számú kiemelt projekt keretében 2014. (1.-99. oldal)

Forrás: http://www.modernizacio.hu/download/438/file/tamop541_ii_36_book_a5.pdf (letöltés: 2014. október 13.)

„Központi szociális információs fejlesztések” című kiemelt projekt (A TÁMOP 5.4.2-08/1-2009-0001 zárótanulmány Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal Budapest, 2013. március (14, 15, 33, 46. oldal)

Forrás:<http://szocialisportal.hu/documents/10504/36116/Z%C3%A1r%C3%B3kiadv%C3%A1ny+T%C3%81MOP5.4.2-08.pdf> (letöltés: 2014. november 23.)

Krémer Balázs (2008): A szociális szolgáltatások modernizációja – közpolitikai trendek, elvek, irányok Áttekintés a szociális szolgáltatások fejlesztésének nemzetközi trendjeiről, illetve alapvető kérdéseiről, Kapocs VII. évf. évről szám (39) (1.-29. oldal)

Forrás: <http://ncsszi.hu/kiadvanyok/kapocs-letoltheto--lapszamai/kapocs-2008/89/news> (letöltés: 2014. október 21.)

(szerk.) Kun Bernadette - Dr. Felvinczi Katalin: Szabályozás a célzott és indikált prevenció területén I. Kutatási eredmények, legjobb gyakorlatok és eddigi szabályozási tapasztalatok TÁMOP 5.4.1 projekt IV. pillér Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet Szerkesztette: (1.-263. oldal)

Forrás: http://drogfokuszpont.hu/wp-content/uploads/szabalyozas_hatteranyag.pdf (letöltés: 2015. január 2.)

Magyar Információs Társadalom Stratégia

Forrás: <http://www.etudasportal.gov.hu/pages/viewpage.action?pageId=5734444> (letöltés: 2014. november 23.)

Működési engedélyezés elektronikus leírása

Forrás: <https://mukeng.nrszh.hu/mukeng/> (letöltés: 2015. január 27.)

Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság dr. Péterfalvi Attila elnök, végzés Budapest, 2013. március 7.

Forrás: http://www.naih.hu/files/5691_2012_hat.pdf (letöltés: 2014. november 24.)

Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet honlapja: TÁMOP 5.4.1 Modernizációs projekt

Forrás: http://ncsszi.hu/lezarult-unios-projektek/tamop-5_4_1-modernizacios-projekt (letöltés: 2014. november 2.)

Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet honlapja: TÁMOP 5.4.1 Modernizációs projekt (archív tartalom)

Forrás: http://archive-hu.com/page/203875/2012-08-23/http://www.ncsszi.hu/lezarult-unios-projektek-1_19/tamop-5.4.1-modernizacios-projekt-2_70 (letöltés 2014. november 12.)

Nemzeti Infokommunikációs Stratégia 2014-2020 Az infokommunikációs szektor fejlesztési stratégiája (2014-2020) v7.0 (2014.02.04)

Forrás: <http://20102014.kormany.hu/download/b/fd/21000/Nemzeti%20Infokommunik%C3%A1ci%C3%B3s%20Strat%C3%A9gia%202014-2020.pdf> (letöltés: 2015. január 3.)

Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal

<http://www.nih.gov.hu/strategiaalkotas/regionalis-kutatas/magyarorszagi-regiok-120825> (letöltés: 2015. január 2.)

Operatív programok - eljárásrend szerinti lekérdezés (beérkezett pályázatok, on-line tartalom)

Forrás: http://emir.palyazat.gov.hu/nd/kozvel/?link=umft_1_1 (letöltés: 2015. január 2.)

Operatív programok - eljárásrend szerinti lekérdezés (megítelt támogatás, on-line tartalom)

Forrás: http://emir.palyazat.gov.hu/nd/kozvel/?link=umft_1_1&sc=4 (letöltés: 2015. január 28.)

Operatív programok - eljárásrend szerinti lekérdezés (megítelt támogatás, TÁMOP, on-line tartalom)

Forrás:http://emir.palyazat.gov.hu/nd/kozvel/?link=umft_1_1&prg_abbr=uszt_umft&sc=4&ml=1&sr=1974&offset=8&id_op=11&id_tamogatascel=-1&id_paly_tip=-1&id_paly_altip=-1 (letöltés: 2015. január 28.)

Operatív programok - eljárásrend szerinti lekérdezés (megítelt támogatás TÁMOP 5., on-line tartalom)

Forrás:http://emir.palyazat.gov.hu/nd/kozvel/?link=umft_1_1&prg_abbr=uszt_umft&sc=4&ml=2&sr=2322&offset=8&id_op=11&id_tamogatascel=90&id_paly_tip=-1&id_paly_altip=-1 (letöltés: 2015. január 28.)

Pataki Éva (2008): A szociális szolgáltatások szakmai szabályozásának fejlesztése – szakmapolitikai vonatkozások Kapocs VII. évf. 1. szám (34) (1.-25. oldal)

Forrás: <http://www.ncsszi.hu/kiadvanyok/kapocs-letoltheto--lapszamai/kapocs-2008/84/news> (letöltés: 2014. október 13.)

Pénzbeli és természetbeni ellátások (PTR) leírás

Forrás: <http://nrszh.kormany.hu/penzbeli-es-termeszetbeni-ellatasok-ptr> (letöltés: 2014. december 13.)

PTR - Pénzbeli és Természetbeni ellátások Rendszere Felhasználói kézikönyv 2014. 03. 28. (1.-18. oldal)

Forrás:http://www.szocialisportal.hu/documents/10504/528995/PTR_Felhaszn%C3%A1l%C3%B3i_k%C3%A9zik%C3%B6nyv.pdf (letöltés: 2015. február 10.)

Rácz Andrea (2014): Jó szülő-e az állam? – Fejlesztési igények a gyermekvédelmi szakellátás professzionizációjáért. In: (Rácz Andrea (szerk.) Gyermek- és ifjúságvédelmi Tanulmányok - Jó szülő-e az állam? A corporate parenting terminus gyakorlatban való megjelenése Budapest, Rubeus Egyesület (230-232. oldal)

Forrás: http://rubeus.hu/wp-content/uploads/2014/05/CPnemzetkozi_2014_final.pdf (letöltés: 2015. január 29.)

Sziklai István (2005.): „Az üveghegyen túl...” Az EU szociálpolitikai együttműködése és a hazai szociálpolitikai gyakorlat Kapocs IV. évf. 6. szám (21) (13. oldal)

Forrás: <http://www.ncsszi.hu/kiadvanyok/kapocs-letoltheto--lapszamai/kapocs-2005/107/news> (letöltés: 2014. december 1.)

http://doktori.tatk.elte.hu/2005_Sziklai.pdf (letöltés: 2014. december 1.)

Szociális Ágazati Portál Forrás: <https://www.google.hu/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=szocialis%20port%C3%A1l> (letöltés: 2015. február 14.)

TÁMOP 5.4.2.-12 "Központi Szociális Információs Fejlesztések" Szakmai anyagok TÁMOP 5.4.2.-12

Forrás: <http://szocialisportal.hu/web/szocialis-agazati-portal/szakmai-anyagok-tamop-5.4.2-12> (letöltés: 2014. november 12.)

TÁMOP 5.4.1 Modernizációs projekt

Forrás: http://archive-hu.com/page/203875/2012-08-23/http://www.ncsszi.hu/lezarult-unios-projektek-1_19/tamop-5.4.1-modernizacios-projekt-2_70 (letöltés: 2015. február 7.)

TÁMOP-5.4.1-12 Modernizációs Projekt

Forrás: <http://modernizacio.hu/old/data/13/19%20Ter%FCleti%20gyermekv%E9delmi%20szakszolg%E1ltat%E1s%20-%20m%F3dszertani%20szaktan%E1csad%E1s%2024o.pdf>. (letöltés: 2015. január 23.)

TÁMOP-5.4.9-11/1 – Modellkísérleti program az alapszolgáltatások funkcionális összekapcsolására

Forrás: <http://palyazat.gov.hu/doc/3316> (letöltés: 2014. november 26.)

TÁMOP programleírás

Forrás: http://eupalyazatiportal.hu/tamop_programleiras/ (letöltés: 2014. november 2.)

Társadalmi megújulás operatív program 2007-2013 CCI szám: 2007HU05UPO001 Az Európai Bizottság 2007. szeptember 13-án kelt, B(2007)4306 számú határozatával elfogadva. A Magyar Köztársaság Kormánya (45., 147. oldal)

Forrás: http://palyazat.gov.hu/download/2736/tamop_adopted_hu.pdf (letöltés: 2014. november 2.)

Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP-5.4.2) „Központi szociális információs fejlesztések” c. kiemelt projekt Kivonat a Megvalósíthatósági Tanulmányból Szakmai anyagok készítéséhez Budapest, 2009. június 22. (6. oldal)

Forrás: www.afsz.hu/resource.aspx?ResourceID=afsz_tamop_542_tanulmany (letöltés: 2014. október 10.)

Területi Szakértői Csoport Bentlakásos Idősellátás Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet TÁMOP 5.4.1. Szakértők: Dr. Egervári Ágnes Czibere Károly Panker Mihály Sztenderdek az idősek számára biztosított bentlakásos szociális szolgáltatások területére vonatkozóan Szakértői és modellezői vélemények alapján módosítva 1.4 2011. október 10. (1.-164. oldal)

Forrás: <http://szociologiaszak.uni-miskolc.hu/segedanyagok/BI.pdf> (letöltés: 2014. december 12.)

Területi Szakértői Csoport Családsegítő szolgáltatás 2010. november 30. Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet TÁMOP 5.4.1. Szakértők: Szabó János Zomboriné Botás Mária Földessy Judit

Forrás: [http://modernizacio.hu/old/data/5/Csal%E1dseg%EDto%20szolg%E1ltat%E1s%20revide%E1lt%20szab%E1lyoz%F3%20anyag%20\(2010%20%20november\).pdf](http://modernizacio.hu/old/data/5/Csal%E1dseg%EDto%20szolg%E1ltat%E1s%20revide%E1lt%20szab%E1lyoz%F3%20anyag%20(2010%20%20november).pdf) (letöltés: 2015. január 3.)

Varga István (2008): Lehetséges-e a „minőségbiztosítás” a szociális szférában? Kapocs VII. évf. 3. szám (36) (2. oldal)

Forrás: <http://www.ncsszi.hu/kiadvanyok/kapocs-letoltheto--lapszamai/kapocs-2008/86/news> (letöltés: 2014. október 11.)

Varga Zsolt (2003): A közigazgatási reform és a szociális ellátások az európai uniós csatlakozás jegyében, Kapocs II. évf. 4. szám (7) (2. oldal)

Forrás: <http://www.ncsszi.hu/kiadvanyok/kapocs-letoltheto--lapszamai/kapocs-2003/117/news> (letöltés: 2014. november 28.)

Veszélyeztetettség fogalma, hatékony alkalmazásának szakmai megalapozása [TÁMOP-5.4.1-08/1-2009-0002 sz. kiemelt projekt] Budapest, 2011. június. Készítette: Gál Antal Orosz Lajos Tolócziné Varga Zsuzsanna Varga Beáta (1.-60. oldal)

Forrás: <http://szociologiaszak.uni-miskolc.hu/segedanyagok/veszelyez.pdf> (letöltés: 2015. február 5.)

Zupkó Gábor (2001): Reformfolyamatok a közszektorban. Közszektor menedzsment reformok nemzetközi trendjeinek bemutatása és magyarországi hatásuk értékelése Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem Budapest (6. oldal)

Forrás: http://phd.lib.uni-corvinus.hu/238/1/zupko_gabor.pdf. (letöltés: 2014. október 20.)

Jogforrások

Az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.), Az Európai Unió Hivatalos Lapja L 347/320 Forrás: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1303&from=HU> (letöltés: 2014. december 30.)

Az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1260/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1083/2006/EK rendelet (2006. július 11.) Forrás: <http://eupalyazatiportal.hu/jogszabalyok/1083-2006-ek-rendelet/> (letöltés: 2014. december 30.)

Az Európai Unió Működéséről szóló szerződés egységes szerkezetbe foglalt változata, Az Európai Unió Hivatalos Lapja (2012.10.26.) C 326/47 Forrás: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=HU> (letöltés: 2014. szeptember 30.)

A strukturális alapokra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról szóló 1260/1999/EK rendelete (1999.június 26.), Az Európai Közösségek Hivatalos Lapja L 161. szám Forrás: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/content/hu/02_pdf/00_1_sf_1_hu.pdf (letöltés: 2014. szeptember 11.)

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=3356.237644 (letöltés: 2015. január 3.) Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=152383.283328 (letöltés: 2015. január 3.)

A fogyatékos személyek alapvizsgálatáról, a rehabilitációs alkalmassági vizsgálatról, továbbá a szociális intézményekben ellátott személyek állapotának felülvizsgálatáról szóló 92/2008. (IV. 23.) Korm. rendelet Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=118625.217564 (letöltés: 2015. január 24.)

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=34535.287229 (letöltés: 2015. január 24.)

A gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól szóló 6/2007. (XII. 22.) SZMM rendelet Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=109859.288149 (letöltés: 2015. január 24.)

A gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet Forrás: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99700235.KOR#lbj15param (letöltés: 2015. február 2.)

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=29687.255765 (letöltés: 2015. január 24.)

A kábítószer-függőséget gyógyító kezelés, kábítószer-használatot kezelő más ellátás vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatás szabályairól 42/2008. (XI. 14.) EüM–SZMM együttes rendelet Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=117716.251938 (letöltés: 2015. január 4.)

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=85989.253954 (letöltés: 2015. január 2.)

A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=222.207867 (letöltés: 2014. október 23.)

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=103322.287243 (letöltés: 2015. január 24.)

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=34254.260994 (letöltés: 2014. szeptember 5.), Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=34254.54098 (letöltés: 2015. február 5.), Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=34254.288666 letöltés: 2015. január 23.)

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SZCSM rendelet Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=39692.288137 (letöltés: 2015. január 24.)

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=19081.287061 (letöltés: 2015. január 24.)

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=47767.288139 (letöltés: 2015. január 24.)

A szociális foglalkoztatás engedélyezéséről és a szociális foglalkoztatási támogatásról szóló 112/2006. (V. 12.) Korm. rendelet Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=103995.270577 (letöltés: 2015. január 24.)

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet Forrás:

http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=104647.287403 (letöltés: 2015. február 11.), Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=104647.147875 (letöltés: 2015. január 24.)

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=164398.287445 (letöltés: 2015. január 1.)

A szociális és gyermekvédelmi ellátások országos nyilvántartásáról szóló 392/2013. (XI. 12.) Korm. rendelet Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=164767.251763 (letöltés: 2014. december 12.)

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=155713.269516 (letöltés: 2014. szeptember 5.)

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=18618.232637#foot_559_place (letöltés: 2015. január 1.) Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=18618.266548 (letöltés: 2014. október 25.) Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=18618.28648 (letöltés: 2015. február 2.) Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=18618.232637 (letöltés: 2015. január 24.)

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=76310.287234 (letöltés: 2015. január 24.)

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) Forrás: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100425.ATV (letöltés: 2014. október 23.)